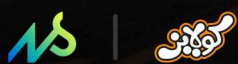

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

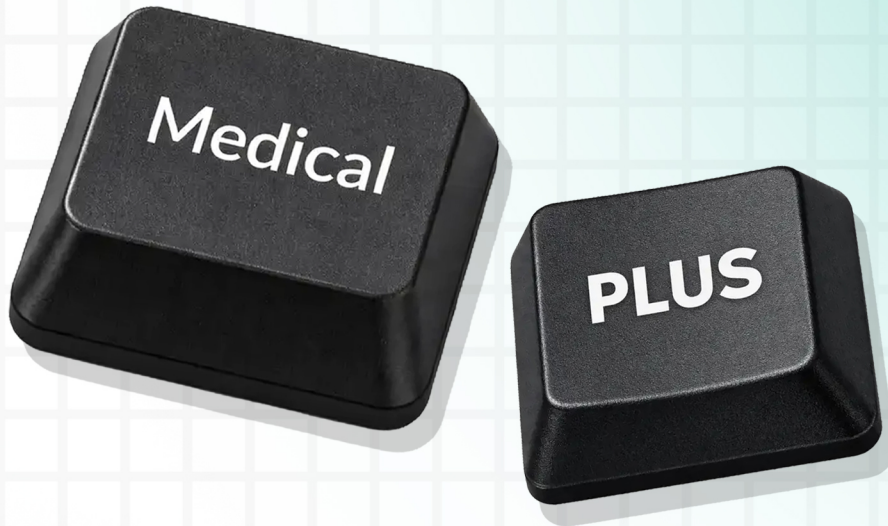
ویژه امتحانات نهایی خرداد ۱۴۰۵
برای ۲۰ شدنت تو شب امتحان!

محصول مشترک مدیکال و کولایز

▶ @medical_stus

▶ @kolyze

اشتراک مدیکال پلاس

یک اشتراک جامع کنکوری شامل ۴ تا دوره زیر

۱ دوره 73Core

تدریس بهینه و پربازده دروس اختصاصی در کنکور با شعار فقط اصل مطلب!

۲ دوره جاده نهایی

تدریس کامل و دقیق دروس عمومی نهایی برای 20 نهایی

۳ دوره ۱۰۰ فرهنگیان

تدریس دروس کنکور فرهنگیان

۴ دوره مرور سریع نهایی و پیش نیاز عمومی

نسخه رایگان: بررسی دقیق و درسنامه محور مطالب مهم تر کتب درسی که ارزش طرح سوال بالاتری دارن!

که در دو پلن «۳ ساله» یا «تا کنکور» | با هزینه معقول | همراه با ضمانت عودت وجه و پشتیبانی دو هفته ای عرضه میشه!

دین و زندگی

درس ۱

هستی بخش

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

تفکر و اندیشه

حدیث چی میگه به ما

- ۱- اهمیت اندیشه در اسلام
- ۲- اندیشیدن مداوم در باره خدا و صفاتش برترین عبادت است
- ۳- این حدیث می تواند بیانگر توحید در خالقیت باشد

﴿أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ﴾

حال با تفکر در این جهان می توان پی برد که این جهان در دو چیز به خداوند نیازمند هستند. در پیدایش و بقا!

نیازمندی جهان به خدا در پیدایش

با توجه به دو مقدمه گفته شده ما و همه پدیده های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد

این وجود برتر و متعالی خدا نامیده میشود.

یکی از این راه ها تفکر درباره نیازمند بودن جهان در پیدایش خود به آفریننده است و برای این موضوع ۲ مقدمه در کتاب مطرح شده

- ۱) ما پدیده ای هستیم که وجود و هستی مان از خودمان نیست اشیای پیرامون ما هم به همین صورت هستند.
- ۲) پدیده ها، که وجودشان از خودشان نیست برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد
- مثلا چیزی که شیرین نباشد برای شیرین شدن نیاز مند به چیزی هست که خودش شیرین باشد
- شعر جامی
 - ذات نایافته از هستی بخش / چون تواند که بود هستی بخش
 - خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب دهی

نیازمندی جهان به خدا در بقا

شعر چی میگه به ما

مقدمه دوم استدلال در مورد نیازمندی جهان و پدیده ها به خداوند در پیدایش پدیده ای که وجودش از خودش نباشد نیازمند به دیگری است و نمیتواند هستی بخش باشد

آیه های نیاز مندی به خدا

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴾ ← ای مردم شما به خداوند نیازمند هستید و خدا است که تنها بی نیاز ستوده است.

﴿ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴾ ← هر آنچه در آسمانها و زمین است، پیوسته از او درخواست می کند. او همواره دست اندرکار امری است.

آگاهی سرچشمه بندگی

انسانهای ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند بی توجه اند

انسانهای آگاه دائما سایه لطف و رحمت خدا را احساس میکنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او میدانند

هرچه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود

نیاز به او را بیشتر احساس **ناتوانی و بندگی** خود را بیشتر ابراز

نور هستی

قرآن کریم در مورد رابطه میان خدا و جهان میفرماید

﴿ اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ... ﴾

خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و با به عرصه هستی میگذارند و وجودشان به وجود او وابسته است

به همین جهت هر چیزی در این جهان بیانگر وجود خالق و آیه ای از آیات الهی محسوب می شود.

هر موجودی در حد خودش تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت رحمت و سایر صفات الهی است

آنان که به دقت و اندیشه در جهان هستی مینگردند، در هر چیزی خدا را مشاهده می کنند و علم و قدرت او را می بینند.

دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اول خدا دید

شعر بابا طاهر
صحرا بنگرم صحرا تو بینم به دریا بنگرم دریا تو بینم
به هر جا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنا تو بینم

اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست

نگاه نخست مشکل
هدفی قابل دسترس است به خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب دارند

قدم پیش گذاریم و با عزم و تصمیم قوی حرکت کنیم

خداوند نیز کمک خواهد کرد و لذت چنین معرفتی را به ما خواهد چشاند

ناتوانی در شناخت ذات و چیستی خداوند

موضوعاتی که میخواهیم در مورد آنها شناخت پیدا کنیم دو دسته هستند

۱) موضوعاتی که در محدوده شناخت ما قرار میگیرند مانند گیاهان، حیوانات، ستارگان و کهکشانها

۲) موضوعاتی که نامحدودند و ذهن ما گنجایش درک آنها را ندارد زیرا لازمه هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم

ذهن ما توان و گنجایش فهم چیستی و ذات اینها را دارد، زیرا همه آنها اموری محدود هستند.

خداوند حقیقتی نامحدود دارد ← ذهن ما نمیتواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید

با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می بریم و صفات او را می شناسیم اما نمیتوانیم ذات و چیستی او را بشناسیم

حدیث پیامبر

﴿ تَفَكَّرُوا فِي كَلِّ شَيْءٍ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ ﴾
در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خداوند تفکر نکنید.

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

انسان بر اساس خدا را می باید و حضورش را درک میکند که به آن شناخت اولیه گویند. (خ ۱۴۰۲)
 گر چه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی میبریم اما نمی توانیم..... او را دریابیم . (دی ۱۴۰۱)
 خداوند نور هستی است، یعنی تمام موجودات خود را از او می گیرند. (دی ۱۴۰۰)
 یک موجود فقط در صورتی در وجود خود به دیگری نیازمند نیست که خودش باشد. (خ ۹۸)
 ذهن ما گنجایش درک موضوعات نامحدود را ندارد، زیرا لازمه شناخت هر چیزی به آن است. (ش ۹۸)

سوال

فطرت خویش (صفحه ۷)
 ذات (چیستی) (صفحه ۱۲)
 وجود (صفحه ۱۱)
 ذاتاً موجود (صفحه ۷)
 احاطه و دسترسی

جواب

تدبر در آیات قرآن و حدیث

با توجه به آیه شریفه «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ...» نور بودن خداوند به چه معنا است؟ (خ ۱۴۰۰)

سوال

یعنی تمام موجودات، «وجود» خود را از او می گیرند. (به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می گذارند) (صفحه ۱۱)

جواب

بر اساس حدیث پیامبر (ص) «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ ، وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ» چرا انسان از تفکر در ذات الهی نهی شده است؟ (ش ۱۴۰۰)

سوال

به دلیل محدود بودن ذهن انسان (نامحدود بودن ذات الهی) (صفحه ۱۳)

جواب

چرا در حدیث نبوی «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ ، وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ» انسان از تفکر در ذات خداوند منع شده است؟ (دی ۱۴۰۰)

سوال

به دلیل محدود بودن ذهن انسان (نامحدود بودن ذات الهی) (صفحه ۱۳)

جواب

با توجه به آیه شریفه «يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله والله هو الغني الحميد» نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟ (دی ۹۷)

سوال

آفرینش و بقاء (صفحه ۱۰)

جواب

پیام حدیث " تفكروا في كل شيء و لاتفكروا في ذات الله" را بنویسید. (خ ۹۸)

سوال

با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می بریم و صفات او را می توانیم بشناسیم، اما نمی توانیم ذات و چیستی او را دریابیم. (صفحه ۱۳)

جواب

با توجه به آیه «انتم الفقراء إلى الله و الله هو الغني الحميد» نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟ (خ ۹۹)

سوال

با توجه به آیه «انتم الفقراء إلى الله و الله هو الغني الحميد» نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟ (خ ۹۹) نیاز در پیدایش و بقا (صفحه ۱۰)

جواب

با توجه به آیه «اللَّهُ نور السماوات و الأرض» معنای این که خداوند نور آسمان ها و زمین است، چیست؟ (ش ۹۹)

سوال

تمام موجودات، وجود خود را از خداوند می گیرند و پا به عرصه هستی می گذارند. (صفحه ۱۱)

جواب

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.

- هر وجودی نیازمند پدیدآورنده است. (ش ۱۴۰۲)
- زبان حال دائمی موجودات عرض نیاز به خداوند هم در مرحله پیدایش و هم در مرحله بقاست. (خ ۱۴۰۲)
- هر چه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خداوند بیشتر شود ، احساس نیاز او به خداوند نیز بیشتر میگردد. (دی ۱۴۰۱) صحیح (صفحه ۱۰)
- خداوند حقیقتی نامحدود دارد؛ در نتیجه ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند. (خرداد ۱۴۰۰)
- همچنان که یک مدرسه پس از ساخته شدن بی نیاز از بنا است، موجودات نیز پس از پیدایش، بی نیاز از خدایند. (ش ۱۴۰۱)
- ما، می توانیم به وجود خداوند پی ببریم و صفات او را بشناسیم اما نمیتوانیم چیستی او را دریابیم. (ش ۱۴۰۱)
- رابطه خدا با انسان مانند رابطه مسجد با سازنده آن است که قطع نمی شود. (دی ۹۸)
- خداوند حقیقتی نامحدود دارد و انسان می تواند به حقیقت او احاطه پیدا کرده و ذاتش را بشناسد. (خ ۹۹)
- یک موجود فقط در صورتی نیازمند به دیگری نیست که خودش ذاتاً موجود باشد. (ش ۹۹)
- رابطه خداوند با جهان را می توان کاملاً شبیه رابطه بنا و ساختمان دانست. (دی ۹۹)
- نیازمندی جهان به خداوند، گاهی قطع یا کم میشود.
- نیازمندی جهان به خداوند، گاهی قطع یا کم میشود.

سوال

1. غلط (صفحه ۷)
 2. صحیح (صفحه ۹ و ۱۰)
 3. صحیح (صفحه ۱۰)
 4. صحیح (صفحه ۱۲)
 5. غلط (صفحه ۹)
 6. صحیح (صفحه ۱۳)
 7. غلط (صفحه ۹)
 8. غلط (صفحه ۱۲)
 9. صحیح (صفحه ۷)
 10. غلط (صفحه ۹)
 11. غلط
 12. غلط

جواب

در عبارات زیر گزینه صحیح را تشخیص دهید.

سوال الف. ساعت ساز و ساعت ب. مولد برق با جریان برق (صفحه ۹)
 رابطه خداوند با جهان را تا حدی می توان، به چه چیزی تشبیه نمود؟ (ش ۱۴۰۰)

جواب ب. مولد برق با جریان برق

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

سوال با توجه به استدلال نیازمندی جهان به خداوند در پیدایش، از بیت خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب دهی، چه مفهومی دانسته میشود؟ (ش ۱۴۰۲)

جواب پدیده، نیازمند است و نمیتواند هستی بخش باشد، هر چیز که وجودش از خودش باشد، هستی بخش است (صفحه ۷)

سوال با توجه به بیت دلی کز معرفت نور و صفا دید به هر چیزی که دید اول خدا دید، در هر چیزی اول خدا را دیدن مشروط به چیست؟ (ش ۱۴۰۲)

جواب دل آدمی به نور و صفای معرفت و شناخت رسیده باشد. (صفحه ۱۱)

سوال خدا را با هر چیزی دیدن برای انسان چگونه معرفتی است؟ (خ ۱۴۰۲)

جواب معرفتی عمیق و والاست که در نگاه نخست مشکل به نظر می آید اما هدفی قابل دسترس است. (صفحه ۱۲)

سوال چرا رسیدن به معرفت عمیق درباره خداوند متعال، برای نوجوانان و جوانان آسان تر است؟ (دی ۱۴۰۰)

جواب زیرا جوانان و نوجوانان دارای پاکی و صفای قلب هستند. (صفحه ۱۲)

سوال چرا پدیده ها برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده هستند؟ (خ ۱۴۰۱)

جواب پدیده ها که وجودشان از خودشان نباشد برای موجود شدن نیازمند به پدید آورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. (صفحه ۷)

سوال ثمره درک نیازمندی به خدای بی نیاز چیست؟ (ش ۹۹)

جواب افزایش عبودیت و بندگی (صفحه ۷)

سوال چرا پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم عاجزانه از خداوند می خواهد که او را به حال خود واگذار نکند؟ (خ ۹۹)

جواب هر چه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می کند. (صفحه ۱۱)

سوال نیازمندی جهان به خداوند شامل چه مراحل می شود؟ (دی ۹۹ خ)

جواب پیدایش - بقا (صفحه ۷ و ۹)

سوال نیاز انسان به خداوند شامل چه چیزهایی میشود؟ (خرداد ۱۴۰۴)

جواب پیدایش و بقا

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید.

سوال	نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه استدلال نمایید. (خ ۱۴۰۱)
جواب	مقدمه اول: اگر به خود و اشیای پیرامون خود نگاه کنیم در می یابیم که وجود و هستی ما از ما نیست و همه پدیده ایم. مقدمه دوم: پدیده ها که وجودشان از خودشان نباشد برای موجود شدن نیازمند به پدید آورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. نتیجه: با دو مقدمه فوق می توانیم نتیجه بگیریم که ما و همه پدیده های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. این وجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می شود. (صفحه ۷)
سوال	چرا رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرماید: «در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خداوند تفکر نکنید»؟ (ش ۹۸)
جواب	چون نمی توانیم ذات و چیستی او را دریابیم. (صفحه ۱۳)
سوال	علت ناتوانی انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند را بنویسید. (دی ۹۸)
جواب	خداوند حقیقتی نامحدود دارد و ذهن محدود ما نمی تواند به حقیقت او احاطه کامل پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید. (صفحه ۱۲)
سوال	نیازمندی جهان به خداوند در پیدایش را با «دو مقدمه و یک نتیجه» استدلال نمائید. (خ ۹۹)
جواب	مقدمه اول: اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده ای می یابیم که وجود و هستی مان از خودمان نیست. در اشیای پیرامون نیز که تأمل کنیم، آنها را همین گونه می بینیم؛ حیوانات، نباتات، جمادات، زمین، ستاره ها و کهکشان ها، همه راه پدیده هایی می یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست. (ما و این جهان پدیده هستیم یعنی وجودمان از خودمان نیست.) مقدمه دوم: پدیده ها، که وجودشان از خودشان نیست. برای موجود شدن نیازمند به پدید آورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. نتیجه: ما و همه پدیده های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. این موجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می شود. (صفحه ۷)
سوال	چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند ناتوان است؟ (ش ۹۹)
جواب	چون ذهن ما محدود است، نمی تواند ذات امور نامحدود را تصور کرده و چگونگی آن را دریابد. خداوند حقیقتی نامحدود است لذا ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه پیدا کرده و ذاتش را شناسایی کند. (صفحه ۱۲)
سوال	چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند ناتوان است؟ (دی ۹۹)
جواب	ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. خداوند حقیقتی نامحدود دارد؛ در نتیجه ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید. (محدود بودن ذهن انسان و نامحدود بودن ذات خداوند) (صفحه ۱۲)

دین و زندگی

درس ۲

یگانه بی همتا

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

خدای من! مرا این عزت پس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی، خدای من! تو همان گونه ای که من دوست دارم پس مرا همان گونه قرار ده که تو دوست داری

جمله لا إله إلا الله فقط یک شعار نیست بلکه پایبندی به آن، همه زندگی فرد مسلمان را در رابطه با خدا، خویشتن، خانواده، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می دهد.

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

سوال اعتقاد به توانایی نبی اکرم (ص) و اولیاء الهی در برآوردن حاجات انسان به عین توحید است. (ش ۱۴۰۲)

جواب اذن الهی (خواست و اراده الهی) (صفحه ۲۴)

سوال هیچ گروهی از مسلمانان ، غیر از جریانی که امروزه بهمشهورشده، درخواست از رسول خدا (ص)را شرک آلود نمی دانند. (دی ۱۴۰۱)

جواب جریان تکفیری (صفحه ۲۴)

سوال منظور از توحید در این است که مخلوقات، جز به اجازه خداوند نمی توانند در جهان تصرف کنند. (خ ۱۴۰۰)

جواب ولایت (صفحه ۱۹)

سوال هرکس مالک چیزی باشد حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد، به این حق تصرف می گویند. (دی ۱۴۰۰)

جواب ولایت و سرپرستی

سوال در اسلام بدون اعتقاد به هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد. (خ ۱۴۰۱)

جواب توحید (صفحه ۱۸)

سوال اگر انسانی معتقد باشد که میتواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند، گرفتار شرک در شده است. (ش ۱۴۰۱)

جواب ربوبیت (صفحه ۲۲)

سوال اعتقاد به اینکه در کنار خداوند دیگرانی نیز هستند که سرپرستی جهان را برعهده دارند، شرک در..... است. (دی ۹۷)

جواب ولایت (صفحه ۲۲)

سوال اگر کسی معتقد باشد که این جهان را چند خدا آفریده اند، گرفتار شرک در..... شده است. (دی ۹۹)

جواب شرک در خالقیت (صفحه ۲۱)

تدبیر در آیات قرآن و حدیث

سوال بانگ انسانی «آثاربکمالاعلی» در آیه ۲۴ نازعات، بیانگر کدام یک از مفاهیم زیر است؟ (ش ۱۴۰۲)

الف) توحید در ربوبیت ب) شرک در ربوبیت

جواب ب) شرک در ربوبیت (درس ۲ و ۳ ص ۲۲ و ۳۶)

سوال از آیه شریفه « وَ لَهُ كُفُؤًا وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ » چه پیامی فهمیده میشود؟ (ش ۱۴۰۲)

جواب خداوند همتایی ندارد / خداوند یکتا است اصل توحید (صفحه ۲۲)

سوال مطابق آیه «أَفَأَنْتُمْ مَن دَوْلَةُ أَوْلِيَاءِ لَّا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا» غیر خدا را سرپرست خود گرفتن ، به چه علت مردود است؟ (ش ۱۴۰۲)

جواب زیرا اختیار سود و زیان خود را هم ندارند . (صفحه ۲۲)

سوال بازتاب و نتیجه اعتقاد به آیه ما لهم مندو نه منولوا لئیشركفیکمهاأحداً « کدامیک از مراتب توحید است؟ (خ ۱۴۰۲)

جواب توحید در ربوبیت (صفحه ۲۰)

سوال با توجه به مراتب توحید ، آیه شریفه «و الله ما فی السموات وما فی الارض ...» پس از کدام مرتبه توحیدی قرار میگیرد؟

جواب (دی ۱۴۰۱) توحید در خالقیت (صفحه ۱۹)

سوال مراتب توحید یا شرک را در آیه شریفه «وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ...» مشخص کنید. (خ ۱۴۰۱)

جواب توحید در مالکیت (صفحه ۱۹)

سوال عبارت شریفه «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ اَحَدًا» به کدام مرتبه توحید اشاره دارد؟ (خ ۱۴۰۱)

جواب توحید در ولایت (صفحه ۱۹)

سوال آیه شریفه «..... مَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ اَحَدًا» به کدامیک از مراتب توحید اشاره دارد؟ (ش ۱۴۰۱)

جواب توحید در ولایت (صفحه ۱۹)

سوال آیه شریفه «الله خالق كل شيء» (خدا آفریننده هر چیزی است.) به کدام مرتبه توحید اشاره می کند؟ (دی ۹۸)

جواب توحید در خالقیت (صفحه ۱۹)

سوال عبارت شریف قرآنی «و لله ما فی السموات و ما فی الارض ...» به کدام مرتبه توحید اشاره می کند؟ (ش ۹۹)

جواب توحید در مالکیت (صفحه ۱۹)

سوال با توجه به آیات زیر مراتب توحید را در هر یک مشخص نمایید: (ش ۹۸)

۱) «الله خالق كل شيء»

۲) «ما لهم من دونه من ولی و لا یشرک فی حکمه احدًا»

جواب توحید در خالقیت

توحید در ولایت (صفحه ۱۹)

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.

سوال پرستش و اطاعت خداوند به عنوان تنها مبدأ و خالق جهان بیانگر توحید در خالقیت است. (خ ۱۴۰۲)

جواب غلط (صفحه ۱۹)

سوال اینکه خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسانها معرفی نموده ، بدین معناست که ولایت خود را به ایشان واگذار کرده است . (دی ۱۴۰۱)

جواب غلط (صفحه ۱۹)

سوال از آنجا که خدا تنها مالک جهان است، تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست. (ش ۱۴۰۰)

جواب صحیح (صفحه ۱۹)

سوال اعتقاد به این که خداوند در کار آفرینش شریک و همتایی دارد، شرک در مالکیت است. (دی ۱۴۰۰)

جواب غلط (صفحه ۲۳)

سوال عقیده به توانایی پیامبر(ص) در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) موجب شرک است. (ش ۹۸)

جواب غلط (صفحه ۲۴)

سوال

توحید در ربوبیت بدان معنا است که موجودات به خصوص انسان قدرت تدبیر ندارند. (ش 98خ)

جواب

غلط (صفحه ۲۰)

اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

سوال

«توحید در خالقیت» (خ ۱۴۰۱)

جواب

عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند تنها مبداء و خالق جهان است، موجودات همه مخلوق او هستند و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد. (صفحه ۱۹)

سوال

توحید در خالقیت (خ 99)

جواب

توحید در خالقیت عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند تنها مبدا و خالق جهان است، موجودات همه مخلوق او هستند و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد. (صفحه ۱۹)

سوال

توحید در ولایت (دی 99)

جواب

هر کس مالک چیزی باشد حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد، اما دیگران بدون اجازه وی نمی توانند در آن تصرف یا از آن استفاده کنند. به این حق تصرف، ولایت و سرپرستی می گویند. (صفحه ۱۹)

کدام یک از موارد سمت راست به موارد سمت چپ ارتباط دارد (در سمت چپ یک مورد اضافی است).

توحید در خالقیت	«الف»
۱) توحید در ربوبیت	الف) خداوند در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد.
۲) توحید در مالکیت	ب) مخلوقات فقط به اذن خدا در جهان تصرف می کنند.
۳) توحید در خالقیت	ج) تدبیر و پرورش مخلوقات در دست پروردگار است.
۴) توحید در ولایت	

جواب

الف. ۳) توحید در خالقیت
ب. ۴) توحید در ولایت
ج. ۱) توحید در ربوبیت (صفحه ۱۹ و ۲۰)

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

سوال

درخواست دعا از پدر و مادر برای سعادت‌مندی فرزندان در چه صورتی موجب شرک است؟ (خ ۱۴۰۲)

جواب

وقتی که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم (صفحه ۲۴)

سوال

امام علی علیه السلام به ترتیب چه چیزی را مایه عزت و افتخار خود می داند؟ (خ ۱۴۰۲)

جواب

مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی..... (صفحه ۱۸)

سوال

عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) در برآوردن حاجات انسان در چه صورت موجب شرک است؟ (ش ۱۴۰۰)

جواب

این توانایی را از خود آنها بدانیم (مستقل از خداوند بدانیم) (صفحه ۲۴)

سوال

این که مخلوقات جز به اجازه خداوند نمی توانند در جهان تصرف کنند بیانگر چه مرتبه ای از توحید است؟ (دی ۱۴۰۰خ)

جواب

توحید در ولایت

سوال اصل و حقیقت توحید به چه معناست؟ (ش ۱۴۰۱)

جواب اعتقاد به این که خدا یگانه است. (خدا بی همتاست، خدا شریک ندارد.) (صفحه ۱۹)

سوال عقیده به توانایی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اولیای دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان چه زمانی موجب شرک است؟ (دی ۹۷)

جواب زمانی که توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. (صفحه ۲۴)

سوال اعتقاد به توانایی پیامبر (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان در چه صورت موجب شرک است؟ (خ ۹۹ خ)

جواب زمانی که توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. (صفحه ۲۴)

سوال کدام اعتقاد دینی مانند روحی در پیکره احکام دین حضور دارد و به آن معنا می بخشد؟ (ش ۹۹)

جواب توحید (صفحه ۱۸)

سوال عقیده به توانایی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و اولیای دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان چه موقع موجب شرک است؟ (دی ۹۹)

جواب این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. (صفحه ۲۴)

سوال اینکه خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان ها معرفی میکند؛ به چه معناست؟ (خرداد ۱۴۰۴)

جواب بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان هایش قرار داده است.

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید

سوال در بحث توحید در ربوبیت، هنگامی که کشاورز رابطه خود را با خداوند بررسی میکند، به چه نتایج میرسد؟ (دی ۱۴۰۱)

جواب وقتی رابطه خود را با خدا بررسی میکند میبیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست و کشت و زرع او بر اساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده رشد کرده و محصول داده است در نتیجه در می یابد که زارع حقیقی و پرورش دهنده اصلی زراعت او خداست و باید شکرگزار او باشد. (صفحه ۲۰)

سوال آیا درخواست از اولیای الهی (ع) در برآوردن حاجات انسان با توحید منافات دارد؟ توضیح دهید. (خ ۱۴۰۰)

جواب خیر - عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است. (صفحه ۲۴)

سوال عقیده بر توانایی پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیای دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان چه زمانی موجب شرک و چه زمانی عین توحید است؟ (دی ۱۴۰۰)

جواب عقیده به توانایی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اولیای دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست اولیای از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفابخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است. (صفحه ۲۴)

سوال عقیده بر توانایی پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیای دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان چه زمانی موجب شرک و چه زمانی عین توحید است؟ (خ ۹۸)

جواب عقیده به توانایی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اولیای دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست اولیای از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفابخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است. (صفحه ۲۴)

سوال چرا خداوند تنها خالق جهان است و در این کار شریکی ندارد؟ (خ ۹۸ خ)

جواب این تصور که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان اند، یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده اند، به معنای آن است که هر کدام از آنها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی توانند کل جهان را خلق کنند. همچنین به معنای آن است که هر یک از خدایان کمالاتی دارند که دیگری آن کمالات را ندارد و گرنه عین همدیگر می شوند و دیگر چند خدا نیستند. چنین خدایان ناقصی، خود، نیازمند هستند و هر یک از آنها به خالق کامل و بی نیازی احتیاج دارد که نیازش را برطرف نماید. (صفحه ۲۱)

سوال در چه صورت اعتقاد به توانایی پیامبر صلی الله علیه و آله در برآوردن حاجات موجب شرک می گردد؟ (خ ۹۹)

سوال

آیا توسل به پیامبران و معصومین (ع) برای اجابت خواسته ها موجب شرک است؟ توضیح دهید. (دی ۹۹ خ)

جواب

عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین (ع) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. (صفحه ۲۴)

سوال

با تدبیر در متن پاسخ دهید. (خرداد 1404)

"امیرعلی دانش آموز پایه دوازدهم است. او ضمن مطالعه دقیق و کامل متن کتاب های درسی و تلاش شبانه روزی برای موفقیت در امتحان نهایی و کنکور، به اولیای الهی از جمله امام حسین (ع) متوسل شده است. کیوان دوست امیرعلی به او میگوید: به نظر من کار تو اشکال دارد و نوعی شرک است و با توحید منافات دارد. بهتر است فقط با تلاش خودت و با امید به خداوند منتظر نتیجه باشی.

در چه صورتی کار امیرعلی شرک آلود و در چه صورتی توحیدی است؟

جواب

در صورتی که این توانایی را از خود امام حسین (ع) و مستقل از خداوند بدانند شرک است. اما اگر این توانایی را صرفا از خداوند و انجام آن با درخواست امام از خداوند و به اذن خداوند بدانند عین توحید است.

تستی

سوال

عبارت قرآنی "و لله ما فی السماوات و الارض... " بیانگر کدام گزینه است؟ (خرداد 1404)
الف) توحید در مالکیت ب) توحید در ربوبیت ج) توحید در ولایت د) توحید عملی

جواب

الف

کدام یک از موارد سمت راست به موارد سمت چپ ارتباط دارد (در سمت چپ یک مورد اضافی است).

الف) هدایت عمومی موجودات توسط خداوند	1) توحید در خالقیت
ب) تنها مبدا جهان بودن خداوند	2) شرک در ربوبیت
ج) انسان امروز، جهان را ملک خود تلقی میکند.	3) توحید در مالکیت
د) عبارت قرآنی "انا ربکم الاعلی" از قول فرعون	4) توحید در ربوبیت
	5) شرک در مالکیت

جواب

الف) 4 / ب) 1 / ج) 5 / د) 2

دین و زندگی

درس ۳

توحید و سبک زندگی

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

سبک های زندگی مختلف

- امروزه در بازار سبک زندگی، سبکهای گوناگونی از زیستن تبلیغ میشود
- ما باید از میان آنها **بهترین** را انتخاب کنیم
- انتخاب هر یک از این **سبکها مسیر زندگی** ما را تغییر می دهد و **سرنوشت دنیا و آخرت** ما را رقم میزند
- باید این انتخاب مهم بر اساس **فکر و به دور از احساسات** باشد و دلیلی محکم و عقل پسند از آن حمایت کند
- هر سبکی از زندگی ریشه در **اندیشه های خاصی** داشته و از **جهان بینی ویژه ای** سرچشمه می گیرد
- شناخت آن ریشه ها کمک فراوانی به تصمیم گیری درست ما خواهد کرد
- زندگی توحیدی** نیز شیوه ای از زندگی است که ریشه در **جهان بینی توحیدی** دارد
- بر آستان جانان گر سر توان نهادن گلبنگ سربلندی بر آسمان توان زد

افکار و اعتقادات هر فرد مهم ترین عامل در تعیین هدفها و رفتارهای اوست پس هر فردی متناسب با اعتقادات خویش، مسیر زندگی خود را انتخاب و بر همان اساس رفتار خواهد کرد.

بازتاب توحید در زندگی

- انسانی که خداوند را به عنوان **تنها خالق جهان** پذیرفته و **ایمان** دارد که او پروردگار هستی است
- رفتاری متناسب با این اعتقاد** خواهد داشت و جهت زندگی خود را خدا قرار خواهد داد.
- چنین انسانی در مسیر **توحید عملی** قرار خواهد گرفت
- حکایت جعفر بن ابی طالب در حضور نجاشی پادشاه حبشه
- ایمان** همه افراد یکسان نیست و دارای **شدت و ضعف** است
- میزان تأثیر گذاری این اعتقاد بستگی به **درجه ایمان** افراد به **توحید و یکتاپرستی** دارد
- هر چه **ایمان قوی تر** باشد تأثیر **عملی** آن در زندگی **بیشتر** و هرچه **ضعیف تر** باشد تأثیر آن کمتر خواهد بود
- ما قبلاً قومی جاهل بودیم، پیامبری از میان ما مبعوث شد که خانواده اش را میشناسیم و به صداقت و امانت داری و عفتش ایمان داریم. پیامبر، ما را به خدا فراخواند که او را یگانه بدانیم عبادت کنیم و آنچه را که خود و پدرانمان می پرستیدیم کنار بگذاریم، چیزی را شریک او قرار ندهیم، او ما را به عدل، احسان، راستی، درستی، امانت داری و نیکی نسبت به خویشان و همسایگان دعوت کرد و از خوردن مال یتیم و ارتکاب فحشا و منکر و دروغ نهی کرد و دستور داد نماز را به پا داریم، زکات بپردازیم و ماه رمضان را روزه بگیریم
- ما نیز او را تصدیق کرده و به او ایمان آوردیم و از او پیروی کردیم

توحید و شرک عملی

- الف) بعد فردی
- اطاعت از فرمان های خداوند
- قرار دادن **تمایلات درونی و تصمیم ها و فعالیت ها** در مسیر **خواست و رضایت الهی**
- خارج نشدن از دایره فرمان الهی
- از نظر **انسان موحد** هیچ حادثه ای در عالم بی حکمت نیست گرچه حکمت آن را نداند
- ویژگی های موحد واقعی
- همواره انسانی امیدوار
- در مقابل سختیها و مشکلات، صبور و استوار و آنها را زمینه موفقیت های آینده اش قرار میدهد
- باور دارد که دشواریهای زندگی نشانه بی مهری خداوند نیست بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست
- زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمانهای اوست
- شخصیتی ثابت و پایدار** دارد و برخوردار از **آرامش روحی** است
- موجودات جهان را **مخلوق خدا** میبیند و میداند که خداوند او را در برابرشان **مسئول** قرار داده است
- سخن امام علی به همه مردم زمان و مردمی که ایمان دارند
- تقوای الهی پیشه کنید؛ هم در مورد بندگان خدا هم در مورد شهرها و آبادیها؛ چرا که شما در برابر همه اینها حتی سرزمینها و چهارپایان مسئولید خدا را اطاعت کنید و از عصیان او بپرهیزید
- آیه
- ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ﴾
- همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست فاعبدوه پس او را بندگان کنید
- هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ [که] این راه راست [و درست] است.

توحید و شرک عملی

ارتباط دوسویه توحید فردی و اجتماعی

**توحید و شرک
در جهان امروز**

توحید، روح و محور زندگی دینی

شرک روح و محور زندگی ضد دینی

آیا انسان و جوامع بشری به سوی زندگی توحیدی حرکت می کنند؟

به نظر میرسد که امروزه کمتر کسی گرفتار شرک باشد و از این جهت نیز بشر در مسیر پیشرفت میباشد

اما واقعیت این است که گرچه شرک در قالب بت و مانند آن در میان بیشتر جوامع امروزی وجود ندارد اما انواع دیگری از شرک که بسیار پیچیده تر از شرک قدیم، است در میان بشر به چشم میخورد

امروزه، بسیاری از انسانها جهان خلقت را ملک خود تلقی می کنند و بدون توجه به نظر مالک حقیقی آن یعنی خدا هرگونه که بخواهند در این جهان تصرف می کنند. این افراد و جوامع، در واقع خود را مالک و ولی و پرورش دهنده (رب) جهان میپندارند پیامدهای آن عبارت است از:

- تخریب محیط زیست
- آلوده شدن طبیعت
- پیدا شدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند

برخی از این انسانها مانند فرعون که میگفت و خود را پروردگار بزرگ مردم معرفی می کرد؛ خود را مالک دیگر جوامع می پندارند و برای آنها تصمیم گیری می کنند

بسیاری از انسانها چنان به امور دنیوی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد

زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است

نکته

بسیاری از انسانها جهان خلقت را ملک خود تلقی میکنند و بدون توجه به نظر مالک حقیقی در آن تصرف میکنند. افراد جوامع خود را رب جهان میپندارند و نتیجه این شرک تخریب محیط زیست آلوده شدن طبیعت و پیدا شدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند است.

نکته

شرک امروزه پیچیده تر از شرک در زمان قدیم است. تصرف بدون در نظر گرفتن نظر مالک حقیقی نوعی شرک در ولایت است.

آیه چی میگه به ما

مطابق اشاره آیه ناملایمات زندگی وسایل آزمایش و امتحان بشر هستند و این آیه به سنت ابتلاء و امتحان اشاره دارد و مرتبط با آیات احسب الناس... یفتنون و نبلوکم بالشر و الخیر فتنته می باشد ترکیبی با درس 6

مطابق آیه بندگی بعضی از انسان ها یک جانبه است و در حوادث تلخ و شیرین تغییر می کند چرا که پرستش از روی تردید باعث می شود انسان شخصیتی ناپایدار و نا آرام داشته باشد

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

سوال دل سپردن به هوای نفس و کسب رضایت قدرتهای مادی ، انسان را دچار شرک می کند. (دی ۱۴۰۱)

جواب عملی (صفحه ۳۳)

سوال با توجه به مباحث توحید و شرک، کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها (بت های بیرون) مصداق است. (خ ۹۸)

جواب شرک عملی

سوال جامعه توحیدی با ظالمان مبارزه کرده و بنا به فرمان خدا از حمایت می کند. (دی ۹۸)

جواب محرومان (یا مستضعفان) (صفحه ۳۵)

سوال جامعه ای که از تفرقه و تضاد دوری کند و به سوی حرکت کند، جامعه توحیدی است. (خ ۹۹)

جواب وحدت (هماهنگی) (صفحه ۳۵)

سوال میان بعد فردی و اجتماعی توحید عملی رابطه وجود دارد. (خ ۹۹)

جواب متقابل (صفحه ۳۵)

سوال تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی باعث می شود شخص، درونی و شخصیتی ناپایدار داشته باشد. (ش ۹۹)

جواب ناآرام (صفحه ۳۴)

سوال روح و محور زندگی دینی است و روح و محور زندگی ضددینی است. (دی ۹۹)

جواب توحید - شرک (صفحه ۳۶)

تدبر در آیات قرآن و حدیث

سوال طبق آیه «یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا عدوی و عدوکم اولیاء...» کدام گزینه بیانگر علت تهی مؤمنان از دوستی با دشمنان خداست؟ (دی ۱۴۰۱)

۱) تلفون الیهم بالعوده ۲) و قد کفروا بما جاء کم من الحق ۳) و من الناس من یعبد الله علی حرف

جواب گزینه دو (صفحه ۳۵)

سوال انواع توحید را در عبارت شریفه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ...» مشخص نمایید؟ (ش ۱۴۰۰)

جواب توحید در ربوبیت - توحید عملی (صفحه ۳۲)

سوال در آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»، خداوند از انسانها چه درخواستی دارد؟ (ش ۱۴۰۱)

جواب عبادت و پرستش خداوند (صفحه ۳۲)

سوال با توجه به آیه شریفه: «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»، راه درست زندگی کدام است؟ (خ ۹۸)

جواب راه درست زندگی یا همان صراط مستقیم، عبادت و بندگی است. (صفحه ۳۲)

سوال عبارت شریفه «و من الناس من یعبد الله علی حرف...» به عبادت چه کسانی اشاره دارد؟ (دی ۹۹)

جواب کسانی که خدا را با بعضی شرایط و فرضها می پرستند، اگر خیری به او برسد به آن آرامش می یابد و اگر شر و آزمایشی به او برسد روی می گرداند. (صفحه ۳۴)

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید

سوال بیت بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گلبنگ سربلندی بر آسمان توان زد « بیانگر توحید عملی است. (ش ۱۴۰۲)

جواب صحیح (صفحه ۳۵)

سوال از نظر انسان موحد هیچ حادثه ای در عالم بی حکمت نیست، گر چه حکمت آنرا نداند. (خ ۱۴۰۱خ)

جواب صحیح (صفحه ۳۳)

سوال زندگی توحیدی، ریشه در جهان بینی توحیدی دارد. (ش ۱۴۰۱)

جواب صحیح (صفحه ۳۵)

سوال اگر کسی در پی کسب رضایت قدرتهای مادی و طاغوتها برآید، گرفتار شرک عملی شده است. (ش ۱۴۰۱)

جواب صحیح (صفحه ۳۳)

سوال اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد گرفتار شرک عملی شده است. (ش 98)

جواب صحیح (صفحه ۳۳)

سوال انسان موحد حتی به حیوانات نیز آسیب نمی رساند بلکه به ادامه بقا و زندگی آنها کمک می کند. (خ 99خ)

جواب صحیح (صفحه ۳۳)

سوال انسانی که گرفتار شرک عملی شده، از درونی آرام و شخصیتی پایدار برخوردار است. (دی 99)

جواب غلط (صفحه ۳۴)

سوال سرگرمی برخی انسان ها به امور دنیوی که موجب فراموش کردن خداوند میشوند یکی از مصادیق شرک بسیار پیچیده در دنیای امروز است

جواب درست

اصطلاحات زیر را تعریف کنید

سوال توحید عملی (ش ۱۴۰۲)

جواب بازتاب عقیده توحیدی در زندگی است به این معنا که انسان متناسب با ایمان به خدای یگانه عمل کند و در زندگی خود از فرمانهای خدا اطاعت کند و جهت زندگی خود را خدا قرار دهد .. (صفحات ۳۲ و ۳۳)

سوال شرک عملی (دی ۱۴۰۰)

جواب اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد. یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت (بت های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است. (صفحه ۳۳)

گزینه صحیح را تشخیص دهید

سوال اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و آن را معبود خود قرار دهد، گرفتار چه نوع شرکی شده است؟ (خ ۱۴۰۰)

الف. شرک عملی در بعد فردی ب. شرک در ربوبیت

جواب الف. شرک عملی در بعد فردی

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

- سوال** مهمترین عامل در تعیین هدفها و رفتارهای انسان چیست؟ (دی ۱۴۰۱)
- جواب** افکار و اعتقادات هر فرد (صفحه ۳۱)
- سوال** چرا انسان موحد دارای شخصیتی ثابت و استوار و برخوردار از آرامش روحی است ؟ (خ ۱۴۰۰)
- جواب** چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست. (صفحه ۳۳)
- سوال** میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید عملی چه رابطه ای وجود دارد؟ (ش ۱۴۰۰)
- جواب** متقابل (دو سویه) (صفحه ۳۵)
- سوال** میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید چه رابطه ای وجود دارد؟ (خ ۱۴۰۱)
- جواب** متقابل (صفحه ۳۵)
- سوال** چرا انسان موحد شخصیتی پایدار و استوار دارد و از آرامش روحی برخوردار است؟ (خ ۱۴۰۱)
- جواب** چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست. (صفحه ۳۳)
- سوال** میزان تأثیر گذاری توحید، در زندگی انسان به چه چیزی بستگی دارد؟ (دی ۹۷)
- جواب** به درجه ایمان افراد به توحید و یکتاپرستی (صفحه ۳۲)
- سوال** در چه صورت یک نظام اجتماعی، توحیدی است؟ (خ ۹۸)
- جواب** وقتی یک نظام اجتماعی توحیدی است که حاکم و زمامدار آن بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و (همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد) و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا در آورد.
- سوال** ریشه شرک و بت پرستی جدید چیست؟ (خ ۹۸)
- جواب** آن است که برخی از انسان ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات دینی را در متن زندگی خود وارد نمی کنند و بر عکس تمایلات دنیوی و نفسانی خود را اصل قرار می دهند. (صفحه ۳۶)
- سوال** دو مورد از معیارهای ثابت توحید و شرک از دیدگاه قرآن کریم را بنویسید. (ش ۹۸)
- جواب** اطاعت از ارباب هایی جز خداوند - بندگی کسانی جز خداوند - خارج کردن دین از برنامه های زندگی - تقلید از کسانی که در جهت مخالف دین حرکت می کنند. (صفحه ۳۷)
- سوال** گام برداشتن انسان در مسیر توحید عملی چگونه صورت می گیرد؟ (دی ۹۹)
- جواب** اطاعت از فرمان های خدا (صفحه ۳۲)
- سوال** چرا انسان موحد دارای شخصیتی ثابت و پیدار است؟ (خرداد ۱۴۰۴)
- جواب** چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست.
- سوال** انسان موحد در برابر سختی ها و مشکلات چگونه عمل میکند؟ (خرداد ۱۴۰۴)
- جواب** انسان موحد در برابر سختی ها..... بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست.

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید

سوال چرا برخی از انسانهای امروزی با وجود اعتقاد به خالقیت خداوند، از خدا و آخرت غافل شده اند؟ توضیح دهید. (ش ۱۴۰۲)

جواب زیرا چنان به امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد. زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی بر خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است. گویی هوی و هوس و آنچه و آن کس که آنان را به هوسهایشان میرساند، بت و معبودشان شده و آنها را همچون خدا می‌پرستند و از ابزارهای جدید مانند سینما و اینترنت و ... در این راه بهره میگیرند و یکسره از خدا و آخرت غافل شده اند. (صفحه ۳۷)

سوال نتیجه تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت را با دلایل آن بنویسید. (خ ۱۴۰۲)

جواب باعث می شود شخص درونی تا آرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد زیرا از یک سو هوای نفس وی هر روز خواسته جدید جلوی روی او قرار میدهد و از سوی دیگر قدرتهای مادی که هر روز رنگ عوض میکنند او را به بردگی جدید می کشانند. (صفحه ۳۴)

سوال شخصیت انسان موحد و انسان مشرک را از جهت داشتن آرامش روحی با یکدیگر مقایسه کنید. (ش ۱۴۰۰)

جواب انسان موحد، چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است. در حالی که انسان مشرک به علت تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت، درونی نا آرام و شخصیتی ناپایدار دارد. (صفحه ۳۳ و ۳۴)

سوال چرا انسان موحد، انسانی امیدوار است و شخصیتی ثابت و پایدار دارد؟ توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰خ)

جواب انسان موحد، چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است. (صفحه ۳۳)

سوال ریشه بت پرستی و شرک جدید در جهان امروز کدام است ؟ (دی ۹۷)

جواب آن است که برخی از انسان ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات دینی را در متن زندگی خود وارد نمی کنند و بر عکس تمایلات دنیوی و نفسانی خود را اصل قرار می دهند. (صفحه ۳۶)

سوال شرک عملی در بعد فردی را توضیح دهید. (ش ۹۸خ)

جواب اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها (بت های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است. (صفحه ۳۳)

سوال ارتباط میان توحید فردی و توحید اجتماعی را شرح دهید. (خ ۹۹)

جواب میان بعد فردی و اجتماعی توحید رابطه متقابل (دو سویه) وجود دارد. هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند، ارکان جامعه بیشتر رنگ توحیدی به خود می گیرد؛ و هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد، زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند آسان تر می گردد. (صفحه ۳۵)

تستی

سوال "دل به هوای نفس سپردن" مصداق کدام مورد است؟ (خرداد ۱۴۰۴)

1) توحید عملی 2) شرک اجتماعی 3) توحید اجتماعی 4) شرک عملی

جواب

دین و زندگی

درس ۴
فقط برای تو

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

درس را با این آیه که مفهوم توحید عبادی و اخلاص در بندگی را نشان می دهد آغاز میکنیم: بگو همانا نماز و عبادت هایم و زندگی و مرگم فقط برای خداست که پروردگار جهانیان است

مقدمه درس

هدف انسان ← **تقرب به خدا** با تلاش انسان

زندگی صحنه انتخاب **دو** مسیر است ← **بندگی خدا**

انتخاب این مسیر **خطراتی** دارد

حدیث پیامبر ← راهیابی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان تر است

شعر ← پاسبان حرم دل شده ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم

بندگی هوای نفس و شیطان

آیه

﴿ قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاجِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَتْنِي وَفَرَادِي... ﴾
به بندگانم بگو شما را فقط یک موعظه میکنم و آن اینکه به صورت گروهی و فردی برای خدا قیام کنید

﴿ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ ﴾
ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست؟ * و اینکه مرا پرستید [که] این راه مستقیم است؟

اخلاص در بندگی

❦ **اخلاص به معنی خالص کردن و پاک کردن یک چیز از غیر آن است** ❦

این کلمه در کاربرد دینی بدین معناست که شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همانگونه که او دستور داده است، انجام دهد

❦ در اسلام **اخلاص** شرط قبولی **تمامی اعمالی** است که فرد به درگاه خداوند عرضه می دارد ❦

اخلاص مانند دوست داشتن **سخاوت و شجاعت درجات و مراتبی** دارد

حدیث پیامبر ← مومنان، با توجه به مراتب اخلاصشان بر یکدیگر برتری پیدا می کنند

هر عملی از دو جزء تشکیل شده ← اول: **نیت** که به آن **هدف** یا **قصد** نیز می گوئیم

دوم: **شکل و ظاهر عمل**.

قصد و نیت به منزله روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می باشد. بنابراین، عمل بدون نیت کالبد بیجانی بیش نیست

حدیث پیامبر

﴿ يَتَّبِعُ الْمُؤْمِنُ كَثِيرًا مِنْ عَمَلِهِ ﴾
نیت مؤمن از عمل او برتر است.

حدیث پیامبر

﴿ إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ ﴾
همانا اعمال انسان وابسته به نیت های اوست.

حدیث امام علی

﴿ فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ؛ وَ فَاعِلُ الشَّرِّ شَرٌّ مِنْهُ. ﴾
انجام دهنده کار نیک، از آن کار بهتر است و انجام دهنده کار شر، از آن شر بدتر است

خلاص در بندگی

راه های تقویت اخلاص

میوه های درخت اخلاص

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

سوال دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات یکی از راههای است. (دی ۱۴۰۱)

جواب تقویت اخلاص (صفحه ۴۷)

سوال برای تقویت اخلاص از راه افزایش شناخت خدا، خوب است ساعاتی را صرف در آیات الهی کنیم. (ش ۹۹)

جواب تفکر (صفحه ۴۶)

تدبر در آیات قرآن و حدیث

سوال مطابق آیه «ألم عهد اليكم يا بني آدم أن لا تعبدوا الشيطان انه لكم عدو مبين» چرا خداوند آدمیان را از پرستش شیطان نهی کرده است؟ (ش ۱۴۰۲)

جواب زیرا شیطان دشمن آشکار آدمیان است. (صفحه ۱۴۳)

سوال بر اساس حدیث شریف پیامبر صلی الله علیه و آله مومنان با توجه به بر یکدیگر برتری پیدا می کنند. (خ ۱۴۰۱)

جواب مراتب اخلاصشان (صفحه ۱۴۵)

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید

سوال اقامه نماز مطابق موازین شرع با نیت کسب رضایت الهی دارای دو حسن فعلی و فاعلی است. (ش ۱۴۰۲)

جواب صحیح (صفحه ۱۴۵)

سوال حسن فعلی بدین معناست که انجام دهنده کار، دارای نیت الهی باشد. (ش ۱۴۰۰)

جواب غلط (صفحه ۱۴۵)

سوال حسن فاعلی بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده، انجام شود. (دی ۱۴۰۰)

جواب غلط (صفحه ۱۴۵)

سوال اگر شکل عمل انسان مومن طبق دستور الهی انجام شود و نیتش الهی نباشد، دارای هر دو حسن عمل است. (دی ۱۴۰۰)

جواب غلط (صفحه ۱۴۶)

سوال حسن فعلی به معنای انجام دادن عمل به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است، میباشد. (ش ۱۴۰۱)

جواب صحیح (صفحه ۱۴۵)

سوال باید از حریم دل، پاسبانی کنیم تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای خدا انجام شود. (خ ۹۹)

جواب صحیح (صفحه ۴۳)

سوال شیطان، خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان با اخلاص را دارد. (خ ۹۹)

جواب غلط (صفحه ۴۷)

سوال در اسلام، اخلاص شرط قبولی اعمالی است که فرد به درگاه خدا عرضه می دارد. (ش ۹۹)

جواب صحیح (صفحه ۴۴)

سوال نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و طلب یاری از او برای تقویت اخلاص، غفلت از خداوند را کم می کند. (دی ۹۹)

جواب صحیح (صفحه ۴۷)

سوال در میان اعمال واجب، روزه تأثیر خاصی در تقویت اخلاص دارد. (دی ۹۹خ)

جواب صحیح (صفحه ۴۷)

سوال "دیدار محبوب حقیقی" از جمله پاداش های وصف ناشدنی اخلاص است.

جواب صحیح

اصطلاحات زیر را تعریف کنید

سوال اخلاص در کاربرد دینی (دی ۱۴۰۱)

جواب یعنی شخص عملش را فقط برای رضای خدا و همانگونه که او دستور داده است ، انجام دهد. (صفحه ۴۴)

سوال «حسن فاعلی» (خ ۱۴۰۱)

جواب بدین معناست که انجام دهنده کار دارای نیت الهی باشد. (صفحه ۴۵)

سوال « اخلاص» (دی ۹۷)

جواب خالص کردن و پاک کردن یک چیز از غیر آن است. (صفحه ۴۴)

سوال حسن فاعلی (ش ۹۸)

جواب حسن فاعلی بدین معناست که انجام دهنده کار دارای معرفت درست و نیت الهی باشد. (صفحه ۴۵)

سوال حسن فعلی (ش ۹۸خ)

جواب حسن فعلی بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود. (صفحه ۴۵)

سوال حسن فاعلی و حسن فعلی (خ ۹۹خ)

جواب حسن فاعلی بدین معناست که انجام دهنده کار، دارای نیت الهی باشد. حسن فعلی بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود. (صفحه ۴۵)

کدام یک از موارد سمت راست به موارد سمت چپ ارتباط دارد (در سمت چپ یک مورد اضافی است).

۱) افزایش معرفت نسبت به خدا

الف) از میوه های درخت اخلاص

۲) دریافت پاداش وصف ناشدنی

ب) تأثیر روزه در تقویت اخلاص

۳) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

ج) تفکر در آیات و نشانه های الهی

۴) راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او

جواب الف. ۲) دریافت پاداش وصف ناشدنی
ب. ۳) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
ج. ۱) افزایش معرفت نسبت به خدا (صفحه ۴۸ و ۴۶ و ۴۷)

در عبارات زیر گزینه صحیح را تشخیص دهید

- سوال** بیت «بندگی کن تا که سلطانت کنند تن رهاکن تا همه جانت کنند» از میوه های درخت اخلاص (ش ۹۸) ۱) نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان ۲) دریافت پاداش های وصف ناشدنی
- جواب** ۲) دریافت پاداش های وصف ناشدنی (صفحه ۴۸)
- سوال** تلاش برای انجام کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است دارای کدام حسن می باشد؟ (دی ۹۹) ۱) فاعلی ۲) فعلی (صفحه ۴۵)
- جواب** ۲) فعلی (صفحه ۴۵)

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

- سوال** بنا بهفرمایش امامعلی (ع)چرا تمام اخلاص در دوزخ گناهان جمع شده است؟ (ش ۱۴۰۲)
- جواب** زیرا گناه ریشه درخت اخلاص و بندگی را میسوزاند زیرا گناه به تدریج اخلاص را از بین میبرد. (صفحه ۴۷)
- سوال** برای اینکه معرفتبه خداموجب افزایشدرجه اخلاصشود چه اقدامی لازم است؟ (خ ۱۴۰۲)
- جواب** ساعاتی را صرف تفکر در آیات و نشانه های الهی کنیم (صفحه ۴۶)
- سوال** نیت خالص در عمل انسان مؤمن به کدام حسن اشاره دارد؟ (خ ۱۴۰۰)
- جواب** حسن فاعلی (صفحه ۴۵)
- سوال** دو مورد از راه های تقویت اخلاص را بنویسید. (دی ۱۴۰۰)
- جواب** ۱. افزایش معرفت نسبت به خداوند ۲. راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او ۳. دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات (صفحه ۴۵-۴۷)
- سوال** انجام عملی با نیت الهی، به کدام حسن اخلاقی اشاره می کند؟ (دی ۹۸)
- جواب** حسن فاعلی (صفحه ۴۵)
- سوال** هر عبادتی که از جهت کمیت و کیفیت مطابق دستور خداوند انجام گیرد، دارای کدام حسن می باشد؟ (خ ۹۹)
- جواب** حسن فعلی (صفحه ۴۵)
- سوال** عملی که از جهت کمیت و کیفیت مطابق فرمان الهی انجام شود، دارای چه حسنی است؟ (ش ۹۹)
- جواب** حسن فعلی (صفحه ۴۵)
- سوال** شیطان در نزد خداوند اقرار کرده است که توانایی فریب کدام گروه از مؤمنان را ندارد؟ (ش ۹۹)
- جواب** با اخلاص (صفحه ۴۷)
- سوال** شیطان در پیشگاه خداوند اقرار کرده است که توانایی فریب چه افرادی را ندارد؟ (دی ۹۹)
- جواب** مؤمنان با اخلاص (صفحه ۴۷)
- سوال** پیش رفتن انسان در اخلاص چه اثری در مقابله با شیطان دارد؟ (دی ۹۹)
- جواب** دیگر فریب وسوسه های شیطان را نمی خورد (صفحه ۴۷)
- سوال** حدیث شریف امام علی (ع) در ارتباط روزه با اخلاص به کدام یک از راه های تقویت اخلاص اشاره دارد؟ (خرداد ۱۴۰۴)
- جواب** دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید.

سوال	راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او چگونه موجب تقویت اخلاص می شود؟ (خ ۱۴۰۲)
جواب	غفلت از خداوند را کم میکند، محبت او را در قلب تقویت میسازد و انسان را از کمکهای الهی بهره مند می سازد. از این سه مورد دو مورد نوشته شود کافی است. (صفحه ۱۴۷)
سوال	بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» بیانگر کدام میوه درخت اخلاص است؟ توضیح دهید. (دی ۱۴۰۱)
جواب	نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان اگر انسان در اخلاص پیش رود به مرحله ای می رسد که دیگر فریب وسوسه های شیطان را نمی خورد چرا که شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مومنان با اخلاص را ندارد. (صفحات ۱۴۷ و ۱۴۸)
سوال	از راه های تقویت اخلاص «راز و نیاز با خداوند» را توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰)
جواب	(نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می کند، محبت او را در قلب تقویت می سازد و انسان را از کمک های الهی بهره مند می نماید. (صفحه ۱۴۷))
سوال	«دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات» از راههای تقویت اخلاص را توضیح دهید. (خ ۱۴۰۱)
جواب	گناه، ریشه درخت اخلاص و بندگی را می سوزاند و آن را به تدریج از بین می برد. از طرف دیگر، توجه به واجبات، درخت اخلاص را آبیاری می کند و رشد می دهد. (صفحه ۱۴۷)
سوال	از میوههای درخت اخلاص «دریافت پادشاهای وصف نشدنی» را همراه با ذکر نمونه توضیح دهید. (ش ۱۴۰۱)
جواب	بندگی خالصانه خداوند پادشاهی دارد که چه بسا در ذهن ما ننگند و از تصور و تخیل ما فراتر رود. از جمله این پادشاهای وصف ناشدنی، دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه خداوند است. (صفحه ۱۴۸)
سوال	از راه های رسیدن به حقیقت اخلاص و بندگی، "تقویت روحیه حق پذیری" را شرح دهید. (دی ۹۷)
جواب	کسی که روحیه حق پذیری دارد و در مقابل حق تسلیم است به آسانی وارد مسیر بندگی می شود. زیرا افراد حق پذیر تابع دلیل هستند و وقتی عقل آنان حقیقتی را یافت، به دنبال آن می روند. (صفحه ۱۴۶)
سوال	از راه های تقویت اخلاص «تقویت روحیه حق پذیری» را توضیح دهید. (خ ۹۸)
جواب	کسی که روحیه حق پذیری دارد و در مقابل حق تسلیم است به آسانی وارد مسیر بندگی می شود. زیرا افراد حق پذیر تابع دلیل هستند و وقتی عقل آنان حقیقتی را یافت، به دنبال آن می روند. (صفحه ۱۴۶)
سوال	از راه های تقویت اخلاص «راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او» را شرح دهید. (ش ۹۸)
جواب	نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می کند، محبت او را در قلب تقویت می سازد و انسان را از کمک های الهی بهره مند می نماید. (صفحه ۱۴۷)
سوال	این کلام امام علی (ع): «تمام اخلاص در دوری از گناهان جمع شده است.» بیانگر کدام یک از راه های تقویت اخلاص است؟ (دی ۹۸)
جواب	دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات (صفحه ۱۴۷)
سوال	دستیابی به حکمت را که یکی از میوه های درخت اخلاص است، شرح دهید. (دی ۹۸)
جواب	انسان حکیم، به درجاتی از بصیرت می رسد که می تواند در شرایط سخت و پیچیده، حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود. (صفحه ۱۴۷)
سوال	دو مورد از میوه های درخت اخلاص را نام ببرید. (خ ۹۹)
جواب	دستیابی به درجاتی از حکمت - نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان - دریافت پادشاهای وصف نشدنی (صفحه ۱۴۷)
سوال	یکی از میوه های درخت اخلاص، دستیابی به درجاتی از حکمت است، آن را شرح دهید. (ش ۹۹)
جواب	حکمت به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست که هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می دهد و مانع لغزش ها می شود. انسان حکیم به درجاتی از بصیرت و روشن بینی رسیده که می تواند در شرایط سخت، حق را از باطل تشخیص داده و گرفتار آن نشود. (صفحه ۱۴۷)

سوال واژه اخلاص را تعریف کنید. (خرداد ۱۴۰۴)

جواب بدین معنیست که شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همان گونه که او دستور داده است انجام دهد.

دین و زندگی

درس ۵

قدرت پرواز

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

کارهای انسان

جبری و طبیعی ← مانند حرکت قلب برای گردش خون

اختیاری

مانند حرکات پا برای قدم زدن

اختیار: به معنای توانایی برای انجام یک کار یا ترک آن است، یک کارهای انسان حقیقت وجدانی است و هرکس آن را در خود مییابد (مشهود، بدیهی)

دلایل و شواهد اختیار

تفکر و تصمیم ← اندیشیدن - تردید - سنجیدن شعر: اینکه فردا این کنم یا آن کنم...

احساس رضایت یا پشیمانی ← نتیجه اراده و تصمیم گیری شعر: گر نبودی اختیار این شرم چیست...

مسئولیت پذیری ← مسئول کارها و آثار عواقب عمل خود، جبران زیان عهد ها و پیمان ها شعر: هیچگویی سنگرا فردا بیا...

آیات اختیار

﴿ اِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ اِنَّمَا شَاكِرًا وَاِنَّمَا كَفُوْرًا ﴾

﴿ قَدْ جَاكَم بَصَاۤئِرٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ﴾

﴿ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمْت اَيْدِيَكُمْ وَاِنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلّٰمٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴾

اعتقاد به خداوند حکیم

قانونمندی جهان

زمینه های شکوفایی اختیار

همه وقایع و رخدادهای جهان تحت یک برنامه سامان دهی شده و قانونمند انجام میگیرد نه اتفاقی

با اینکه علت بسیاری حوادث را می داند اما مطمئن است که هر حادثه ای هدف معینی دارد

شعر: قطره ای کز جویباری میرود از پی انجام کاری میرود

این اطمینان را به آدمی می دهد که جهان خلقت حافظ و نگهبانی دارد که در کار او اشتباهی نیست

آیه ﴿ اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَاَلْاَرْضَ تَزُوْلًا وَاِنَّ زَاوْلًا اِنَّ اَمْسَكَ هُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهٖ ﴾

اعتقاد به خداوند حکیم به انسان این اطمینان را می بخشد که

قانونمندی جهان

قدر الهی

﴿ بِنَا بِرْ عِلْمٍ وَّحِكْمَتِ اللّٰهِ ﴾، تعیین اندازه، ویژگی، حدود، کیفیت و کمیت، روابط میان موجودات، طول، عرض، حجم، مکان، زمان، ریزه کارها، نقشه (مقدر به تقدیر الهی)

آیه ﴿ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِيْ اَنْ تَدْرِكَ الْقَمَرَ وَاَللّٰبِ لَسَابِقِ الثَّهَارِ، كُلٌّ فِىْ فَلَکٍ يَّسْبُجُوْنَ ﴾

قضای الهی

بنابر اراده الهی، فرمان و حکم، به انجام رساندن، پایان دادن، حتمیت بخشیدن، آفریدن، ایجاد کردن، به اجرا در آوردن، (مقضى به قضای الهی)

حدیث امام علی (ع) از قضای الهی (ریختن دیوار و مرگ) به قدرالهی (اختیار عقل و دیوار محکم) پناه میبرم

پندار نادرست درباره قضا و قدر

با اختیار انسان ناسازگار است

تقدیر چیزی و غیر از قانونمندی جهان ونظم در آن است

وقتی به حادثه ای تعلق گرفته هر قانونی را لغو و هر نظمی را بر هم میزند

نگاه درست درباره قضا و قدر

هر چیزی مهندسی و قاعده خاص خود را دارد و تمام جهان بر آن قواعد بنا شده است

این قواعد توسط انسان قابل یافتن و بهره گیری است

بدون پذیرش قضا و قدر الهی هیچ نظمی برقرار نمی شود و هیچ زمینه ای برای کار اختیاری پدید نمی آید

اختیار یک تقدیر الهی است و خداوند این گونه تعیین کرده است که انسان کار هایش را با اختیار انجام دهد و نمی تواند از اختیار که ویژگی ذاتی اوست فرار کند (خروج از تقدیر ناممکن است)

انواع علل

طولی ← یک عامل در عامل دیگر غیر هم سطح غیر مستقیم غیرمستقل مرتبه های مختلف (مانند قلم و نوشتن قلم دست ساختار عصبی اراده نفس)

رابطه اراده انسان با اراده الهی یک رابطه طولی است

عرضی ← همکاری و مشارکت، کنار هم هم سطح مستقیم مستقل (مانند باغبان خاک آب نور حرارت برای گیاه)

جملات مهم

اختیار به معنای توانایی بر انجام یک کار یا ترک آن کار است.
اختیار حقیقتی وجدانی و مشهود اسن.
اختیار محدود ما مبنای تصمیم گیری ها و تعیین کننده
سرنوشت ما است.

جملات مهم

معنای قضا و قدر این است که هر چیزی مهندسی و قاعده
خودش را دارد
اعتقاد به قضا و قدر نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست
بلکه عامل و زمینه ساز آن است.
تقدیر الهی شامل همه ویژگی ها و کیفیت ها و کمیت ها و
کلیه روابط میان موجودات می شود.

جملات مهم

عهد ها و پیمان ها بر اساس اولویت پذیری استوار است.
پیمان شکنی و انجام ندادن مسئولیت مستحق مجازات است.
موفق شدن برابر است با احساس رضایت و خرسندی

جملات مهم

اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد.
در علل طولی هر علتی به ترتیب علت بودن خود را از عامل بالاتر
می گیرد.
خداوند اراده کرده که انسان موجودی مختار و دارای اراده
باشد.

سوالات درس پنجم

سوال ۱- مجموعه عوامل مستقل در « پرورش گل » از کدام نوع علت است؟ (خرداد ۱۴۰۱)

جواب علت عرضی

سوال ۲- در پرورش گل چه نوع علتی دخالت دارد؟ (خرداد خارج انسانی ۱۴۰۱)

جواب علت عرضی

سوال ۳- شواهد وجود اختیار را بنویسید. (دی انسانی ۱۴۰۰ - شهریور انسانی ۹۹ - دی انسانی ۹۸ - خرداد انسانی ۹۸)

جواب ۱) تفکر و تصمیم

۲) احساس رضایت یا پشیمانی

۳) مسئولیت پذیری

سوال ۴- مخلوقات جهان از چه جهت وابسته به تقدیر الهی و از چه جهت وابسته به قضای الهی هستند؟ (خرداد خارج ۱۴۰۰)

جواب مخلوقات جهان از آن جهت که خدای متعال با علم خود، اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آن ها را تعیین می کند، به تقدیر الهی وابسته هستند و از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده ی الهی ایجاد می شوند، به قضای الهی وابسته اند.

سوال ۵- علت هایی را که در پیدایش یک پدیده دخالت دارند، بنویسید. (دی انسانی ۹۹)

جواب علت طولی - علت عرضی

سوال ۶- اختیار به چه معناست و چگونه حقیقتی است؟ (دی خارج ۹۹)

جواب اختیار که به معنای توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است، یک حقیقت وجدانی (مشهود) است و هر انسانی آن را در خود می یابد.

سوال ۷- بیت « هیچ گویی سنگ را فردا بیا/ ورنه نیایی من دهم بد را سزا » نشانه ی کدام یک از شواهد اختیار است؟ (خرداد ۹۹)

جواب مسئولیت پذیری

سوال ۸- چرا در نقشه ی جهان و در اجرا و پیاده کردن آن نقصی نیست؟ (خرداد خارج ۹۹ - دی خارج ۹۸)

جواب نقشه ی جهان با همه ی موجودات و ریزه کاری ها و ویژگی ها و قانون هایش از آن خدا و از علم خداست (قدر) و اجرا و پیاده کردن آن نیز به اراده ی خداست (قضا). به همین دلیل، نه در نقشه ی جهان نقصی هست و نه در اجرا و پیاده کردن آن.

سوال ۹- چرا « احساس رضایت یا پشیمانی » شاهی بر وجود اختیار در ما است؟ (خرداد خارج ۱۴۰۱ - دی خارج انسانی ۹۹)

جواب هر گاه در کاری موفق شویم، احساس رضایت و خرسندی وجودمان را فرا می گیرد. این احساس رضایت نشانه ی آن است که آن کار را از خود و نتیجه ی اراده و تصمیم عاقلانه ی خود می دانیم. گاه نیز در کاری مرتکب اشتباه می شویم و به خود یا دیگری زیان می رسانیم. در این هنگام احساس پشیمانی می کنیم و با خود می گوئیم ای کاش آن کار را انجام نمی دادم، این احساس پشیمانی نشانگر آن است که من توان ترک آن کار را داشته ام.

سوال ۱۰- از نشانه های وجود اختیار در انسان، «تفکر و تصمیم» را توضیح دهید.

(دی ۱۴۰۰ - شهریور انسانی ۱۴۰۰ - دی انسانی ۹۹ - خرداد انسانی ۹۹ - خرداد خارج انسانی ۹۹)

جواب هر کدام از ما همواره تصمیم هایی می گیریم و برای این تصمیم ها ابتدا اندیشه می کنیم و جوانب آن را می سنجیم و سپس دست به عمل می زنیم. گاهی نیز دچار تردید می شویم که از میان چندین راه و چندین کار، کدام یک را انتخاب کنیم. دست آخر، پس از بررسی های لازم، یکی را برگزیده و عمل می کنیم.

سوال ۱۱- مخلوقات جهان از چه جهت به تقدیر الهی و از چه جهت به قضای الهی وابسته هستند؟ (خرداد ۱۴۰۰)

جواب مخلوقات جهان، از آن جهت که خدای متعال با علم خود اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت زمانی و مکانی آن ها را تعیین می کند، به تقدیر الهی وابسته هستند و از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده ی الهی ایجاد می شوند، به قضای الهی وابسته اند.

سوال ۱۲- رابطه ی اختیار انسان با اراده ی الهی را شرح دهید. (خرداد انسانی ۱۴۰۰ - خرداد ۹۹ - شهریور ۹۸ - دی ۹۷)

جواب وجود اراده و اختیار در انسان ناشی از اراده ی الهی و خواست خداست. به عبارت دیگر، خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما ارادی کاری را نکرده ایم، آن کار انجام نمی گیرد. در عین حال، وجود ما، اراده ی ما و عملی که از ما سر میزند، همگی وابسته به اراده ی خداست، یعنی اراده ی انسان در طول اراده ی خداست و با آن منافات ندارد.

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

سوال	مجموعه عوامل مستقل در رویش یک گل از نوع علل است. (ش ۱۴۰۲)
جواب	عرضی (صفحه ۵۸)
سوال	کسی که اختیار را در سخن یا بحث انکار می کند، در از آن بهره می برد. (خ ۱۴۰۲)
جواب	عمل (صفحه ۵۳)
سوال	مخلوقات جهان، از آن جهت که به حکم و اراده الهی ایجاد می شوند به الهی وابسته اند. (خ ۹۸)
جواب	قضای (صفحه ۵۶)
سوال	همکاری چند عامل به صورت مجموعه در پیدایش یک پدیده را علل و تأثیر عوامل در یکدیگر را علل می گویند. (دی ۹۹ خ)
جواب	عرضی - طولی (صفحه ۵۸)
سوال	اختیار یک حقیقت است که هر انسانی آن را در خود می باید. (خ ۱۴۰۰)
جواب	وجدانی (مشهود) (صفحه ۵۳)
سوال	احساس رضایت یا پشیمانی یکی از شواهد وجود در انسان است. (ش ۱۴۰۰)
جواب	اختیار (صفحه ۵۴)
سوال	امام علی (ع) با بیان : «از قضای الهی به قدر الهی پناه می برم» به همه آموخت که قدر و قضای الهی زمینه ساز انسان و سازگار با آن است. (دی ۱۴۰۰ خ)
جواب	شکوفایی اختیار (صفحه ۶۰)
سوال	با توجه به مفاهیم قدر و قضای الهی، این که آب در چه درجه ای به جوش آید الهی آن است. (دی ۱۴۰۰ خ)
جواب	تقدیرات (صفحه ۶۱)

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید

سوال	وجود اختیار در انسان نیازی به استدلال ندارد. (ش ۱۴۰۲)
جواب	صحیح (صفحه ۵۴)
سوال	بیت «هیچ گویی سنگ را فردا بیا اور نیایی من دهم بد را سزا» بیانگر مسئولیت پذیری و شهادی بر اختیار آدمی است. (دی ۱۴۰۱)
جواب	صحیح (صفحه ۵۴)
سوال	وقتی از تقدیر سخن می گوئیم منظور ما فقط تعیین طول، عرض، حجم و مکان و زمان موجودات است. (خ ۹۸)
جواب	غلط (صفحه ۵۷)
سوال	مبنای تصمیم گیری های انسان و تعیین کننده سرنوشت او همین اختیار محدودی است که دارد. (خ ۹۹)
جواب	صحیح (صفحه ۵۳)
سوال	اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی موجودات، وابسته به قضای الهی است. (ش ۹۹)
جواب	غلط (صفحه ۵۷)
سوال	موجودات جهان، از آن جهت که با حکم و فرمان و اراده الهی ایجاد می شوند به تقدیر الهی وابسته اند. (دی ۹۹)
جواب	غلط (صفحه ۵۶)

اصطلاحات زیر را تعریف کنید

سوال « علل عرضی » (دی ۹۷)

جواب در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت کنند. (صفحه ۵۸)

سوال اختیار (خ ۱۴۰۱خ)

جواب اختیار به معنای توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است، یک حقیقت وجدانی است. (صفحه ۵۳)

سوال اختیار (ش ۱۴۰۱)

جواب یک حقیقت وجدانی، به معنای توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است. (صفحه ۵۳)

کدام یک از موارد سمت راست به موارد سمت چپ ارتباط دارد (در سمت چپ یک مورد اضافی است).

الف) هیچ گویی سنگ را فردا بیا	۱) تفکر و تصمیم
ب) این که فردا این کنم یا آن کنم	۲) تقویت روحیه حق پذیری
ج) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است	۳) مسئولیت پذیری
	۴) افزایش معرفت نسبت به خداوند

جواب الف. ۳) مسئولیت پذیری ب. ۱) تفکر و تصمیم ج. ۴) افزایش معرفت نسبت به خداوند (صفحه ۵۴ و ۴۶)

الف) دچار شک و تردید شدن در انتخاب ها	۱) مسئولیت پذیری
ب) افسوس خوردن از انجام کارهای اشتباه	۲) تفکر و تصمیم
ج) مستحق مجازات دانستن خود در عهدشکنی	۳) احساس پشیمانی
	۴) احساس رضایت

جواب الف) ۲) تفکر و تصمیم ب) ۳) احساس پشیمانی ج) ۱) مسئولیت پذیری

الف. هیچ عاقل مر کلوخی را زند؟	۱. تفکر و تصمیم
ب. این که فردا این کنم یا آن کنم	۲. مسئولیت پذیری
ج. گر نبودی اختیار این شرم چیست؟	۳. احساس رضایت یا پشیمانی

جواب الف. ۲. مسئولیت پذیری ب. ۱. تفکر و تصمیم ج. ۳. احساس رضایت یا پشیمانی (صفحه ۵۴)

الف. نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری ها و ویژگی ها	۱. قضا
ب. اجرا، پیاده کردن و ایجاد جهان و موجودات آن	۲. علم زدگی
ج. امروز و فردا کردن و به تاخیر انداختن توبه	۳. استفاده ابزاری از زنان
د. از آثار منفی تمدن جدید در حوزه خانواده	۴. تقدیر
	۵. تسویف

جواب الف. ۴. تقدیر ب. ۱. قضا ج. ۵. تسویف د. ۳. استفاده ابزاری از زنان

در عبارات زیر گزینه صحیح را تشخیص دهید

- سوال** بیت «این که فردا این کنم یا آن کنم خود دلیل اختیار است ای صنم» از شواهد وجود اختیار (خ ۹۸) ۱) مسئولیت پذیری ۲) تفکر و تصمیم (صفحه ۵۴)
- جواب** ۲) تفکر و تصمیم (صفحه ۵۴)
- سوال** عبارت « اگر به کسی زیان رسانده ایم ، آن را جبران می کنیم» از شواهد وجود اختیار (ش ۹۸) ۱) مسئولیت پذیری ۲) تفکر و تصمیم
- جواب** ۱) مسئولیت پذیری (صفحه ۵۴)
- سوال** بیت «هیچ گویی سنگ را فردا بیا ورنه نیایی من دهم بد را سزا؟» بیانگر کدام شاهد اختیار است؟ (دی ۹۹) ۱) مسئولیت پذیری ۲) تفکر و تصمیم
- جواب** ۱) مسئولیت پذیری (صفحه ۵۴)
- سوال** مخلوقات جهان از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد می شوند به وابسته اند . (ش ۱۴۰۰) الف. قضای الهی ب. تقدیر الهی
- جواب** الف. قضای الهی (صفحه ۵۶)
- سوال** این که گاهی در میان چندین راه و کار تردید می کنیم و با بررسی های لازم یکی را برمی گزینیم، به کدام شاهد و نشانه اختیار دلالت دارد؟ (دی ۱۴۰۰) الف. تفکر و تصمیم ب. مسئولیت پذیری
- جواب** الف. تفکر و تصمیم (صفحه ۵۶)

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

- سوال** بیت هیچ عاقلمر کلوخیرا زند؟ هیچبا سنگینایی کسکند؟ بیانگر کدام یک از شواهد اختیار است؟ (خ ۱۴۰۲)
- جواب** مسئولیت پذیری (صفحه ۵۴)
- سوال** بیت « هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنه نیایی من دهم بد را سزا» نشانه کدام یک از شواهد اختیار است؟ (خ ۹۹)
- جواب** مسئولیت پذیری (صفحه ۵۴)
- سوال** چرا در نقشه جهان و در اجرا و پیاده کردن آن نقصی نیست؟ (خ ۹۹)
- جواب** نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری ها و ویژگی ها و قانون هایش از آن خدا و از علم خداست و اجرا و پیاده کردن آن نیز به اراده خداست. (صفحه ۵۶)

سوال

مجموعه عوامل مستقل در «پرورش گل» از کدام نوع علت است؟ (خ ۱۴۰۱)

جواب

علل عرضی (صفحه ۵۸)

سوال

بیت " این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم " به کدامیک از شواهد وجود اختیار انسان دلالت دارد؟ (خرداد ۱۴۰۴)

جواب

تفکر و تصمیم

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید.

سوال

عبارت اراده و اختیار در انسان ناشی از اراده الهی است را تحلیل کنید. (ش ۱۴۰۲)

جواب

خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد ، در فعل اختیاری تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم آن کار انجام نمی گیرد در عین حال ، وجود ما ، اراده ما و عملی که از ما سر میزند همگی وابسته به اراده خداوند است یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافاتی ندارد. (صفحه ۵۹)

سوال

پندار نادرست برخی انسانها از قدر و قضای الهی چیست؟ توضیح دهید. (خ ۱۴۰۲)

جواب

برخی می پندارند که قدر و قضای الهی با اختیار انسان ناسازگار است تصور میکنند تقدیر چیزی غیر از قانونمندی جهان و نظم در آن است که وقتی به حادثه ای تعلق گرفت هر قانونی را لغو و هر نظمی را بر هم میزند. (صفحه ۵۷)

سوال

چگونه میتوان همبه قضا و اراده الهی اعتقادداشت و همانسان را موجودیمختار دانست؟ توضیحدهید. (دی ۱۴۰۱)

جواب

وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست به عبارت دیگر خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم آن کار انجام نمی گیرد در عین حال وجود ما اراده ما و عملی که از ما سر میزند همگی وابسته به اراده خداوند است یعنی اراده انسان در طول اراده خداست. (صفحه ۵۹)

سوال

چگونه می توان هم به قضا و اراده الهی اعتقاد داشت و هم انسان را موجودی مختار دانست؟ (خ ۹۸)

جواب

وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم، آن کار انجام نمی گیرد؛ لذا وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداوند است یعنی اراده انسان در طول اراده خداست. (صفحه ۵۹)

سوال

رابطه اختیار انسان با اراده خداوند را شرح دهید. (ش ۹۸)

جواب

وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست. به عبارت دیگر، خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما به انجام دادن فعلی اراده نکرده ایم، آن فعل انجام نمی گیرد، در عین حال، وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداوند است. یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد. (صفحه ۵۹)

سوال

آیا ویژگی اختیار انسان یک تقدیر الهی است؟ توضیح دهید. (ش ۹۸ خ)

جواب

یکی از تقدیرات الهی برای انسان این است که او دارای اختیار باشد؛ یعنی همان طور که مثلا به آب، ویژگی مایع بودن را داده است، به انسان نیز ویژگی مختار بودن را عطا کرده است. به تعبیر دیگر، خداوند این گونه تقدیر کرده که انسان کارهایش را «با اختیار انجام دهد و کسی نمی تواند از اختیار که ویژگی ذاتی اوست، فرار کند؛ حتی اگر بخواهد آن را انکار کند و از آن فرار کند، باز هم این کار اختیاری بوده، چون همین کار را با خواست و اراده خود انجام داده است. (صفحه ۵۸)

سوال

توضیح دهید چگونه مسئولیت پذیری شاهدهی بر وجود اختیار در انسان است؟ (دی ۹۸)

جواب

هر کس خود را مسئول کارهایش می داند و عواقب عمل خود را می پذیرد. پیمان ها بر همین اساس استوارند و اگر کسی پیمان شکنی کند و مسئولیتش را انجام ندهد خود را مستحق مجازات می داند. (صفحه ۵۴)

سوال

رابطه اراده الهی و اختیار انسان را بنویسید. (خ ۹۹)

جواب

وجود اختیار در انسان ناشی از اراده خداست. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم، آن کار انجام نمی گیرد؛ لذا وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداست یعنی اراده انسان در طول اراده خداوند است. (صفحه ۵۹)

سوال

چگونه می توان هم به قضا و اراده الهی اعتقاد داشت و هم انسان را موجودی مختار دانست؟ (خ ۹۹)

جواب

وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم، آن کار انجام نمی گیرد؛ لذا وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداوند است یعنی اراده انسان در طول اراده خداست. (صفحه ۵۹)

سوال

مخلوقات جهان از چه جهت به تقدیر الهی و از چه جهت به قضای الهی وابسته هستند؟ (خ ۱۴۰۰)

جواب

مخلوقات جهان، از آن جهت که خدای متعال با علم خود اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت زمانی و مکانی آنها را تعیین می کند، به تقدیر الهی وابسته هستند و از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد می شوند، به قضای الهی وابسته اند. (صفحه ۵۶)

سوال

از نشانه های وجود اختیار در انسان، "تفکر و تصمیم" را توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰)

جواب

هر کدام از ما همواره تصمیم هایی می گیریم و برای این تصمیم ها ابتدا اندیشه می کنیم و جوانب آن را می سنجیم و سپس دست به عمل می زنیم. گاهی نیز دچار تردید می شویم که از میان چندین راه و چندین کار، کدام یک را انتخاب کنیم. دست آخر، پس از بررسی های لازم، یکی را برگزیده و عمل می کنیم. (صفحه ۵۴)

سوال

چرا «احساس رضایت یا پشیمانی» شاهدهی بر وجود اختیار در ما است؟ (خ ۱۴۰۱)

جواب

هر گاه در کاری موفق شویم، احساس رضایت و خرسندی وجودمان را فرا می گیرد. این احساس رضایت نشانه آن است که آن کار را از خود و نتیجه اراده و تصمیم عاقلانه خود می دانیم. گاه نیز در کاری مرتکب اشتباه می شویم و به خود یا دیگری زیان می رسانیم. در این هنگام احساس پشیمانی می کنیم و با خود می گوئیم ای کاش آن کار را انجام نمی دادم. این احساس پشیمانی نشانگر آن است که من توان ترک آن کار را داشته ام. (صفحه ۵۴)

سوال

کسانی که میندارند قدر و قضای الهی با اختیار انسان ناسازگار است، چه پندار نادرستی از تقدیر دارند؟ (ش ۱۴۰۱)

جواب

آنان تصور می کنند که تقدیر، چیزی غیر از قانونمندی جهان و نظم در آن است که وقتی به حادثهای تعلق گرفت، هر قانونی را لغو و هر نظمی را برهم می زند. (صفحه ۵۷)

سوال

اینکه می گوئیم "قدر و قضای الهی بر جهان حاکم است" به چه معناست؟ (خرداد ۱۴۰۴)

جواب

به این معناست که نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری ها و ویژگی ها و قانون هایش از آن خداوند و از علم خدا است. اجرا و پیاده شدن آن نیز به اراده خداست. (هر چیزی مهندسی و قاعده خاص خود را دارد و تمام جهان بر اساس قواعدی بنا شده است.)

سوال

مفهوم قضای الهی چیست؟ (خرداد ۱۴۰۴)

جواب

قضای الهی به این معناست که خدای متعال با فرمان و حکم و اراده خود مخلوقات جهان را ایجاد میکند.

دین و زندگی

درس ۶

سنت های خداوند در زندگی

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

فهمیدن حقیقت اختیار

با درک **قضا** و **قدر** ممکن است

چون در یک جهان قانون مند هست که اختیار مفهوم پیدا می کند

نتایج قانون مندی حاکم بر جهان

تجلی تقدیر الهی

زمینه ساز حرکت و پویایی انسان

به کار گیری اراده و اختیار انسان

بر اساس تقدیر الهی

جهان خلقت **قانون مند** است

این قانون مندی اختصاص به **پدیده های طبیعی** ندارد و زندگی **فردی و اجتماعی** انسان را دربر می گیرد.

این قوانین **سنت الهی** نام دارد

تاکید قرآن کریم به شناخت این قوانین به ویژه قوانین مربوط به **زندگی انسان**

شناخت نوع قوانین ۲

قوانین جهان خلقت

از طریق **علوم مانند ریاضی فیزیک**

سبب آشنایی با **نشانه های الهی**

سبب بهره گرفتن از **طبیعت**

قوانین حاکم بر زندگی انسان ها

موجب نگرش صحیح ما نسبت به تلخی ها و شیرینی ها، موفقیت ها و شکست ها، بیماری و سلامت و به طور کلی همه حوادث زندگی

دیدگاه ما را نسبت به وقایع و حوادث جهان از دیگران متمایز می سازد

در **روابط ما با خدا با خود یا دیگران** تأثیر بسزایی دارد

سنت های الهی

سبقت رحمت بر غضب

رفتار خدا با **بندگان گناهکار و نیکوکار** به **لطف و مهربانی**

سخت گیری خدا

از دریچه **لطف و رحمت**

و قصد انتقام گیری ندارد از همین جهت است که راه بازگشت گناهکار همیشه باز است

نمونه های سبقت رحمت بر غضب

آموزش گناهان با توبه

آموزش برخی گناهان با انجام کار نیک

حفظ آبروی بندگان گناهکار

پذیرش عبادت اندک

رضایت سریع از کسی که طلب آموزش کرده

با انجام کار **نیک** خداوند دستور ثبت **فوری**

با انجام **گناه** خداوند دستور می دهد **فرشته صبر کند تا بنده اش توبه کند**

پاداش کار نیک **ده برابر**

جزا گناه **به همان مقدار خودش**

پروردگار شما رحمت را بر خود واجب کرده است

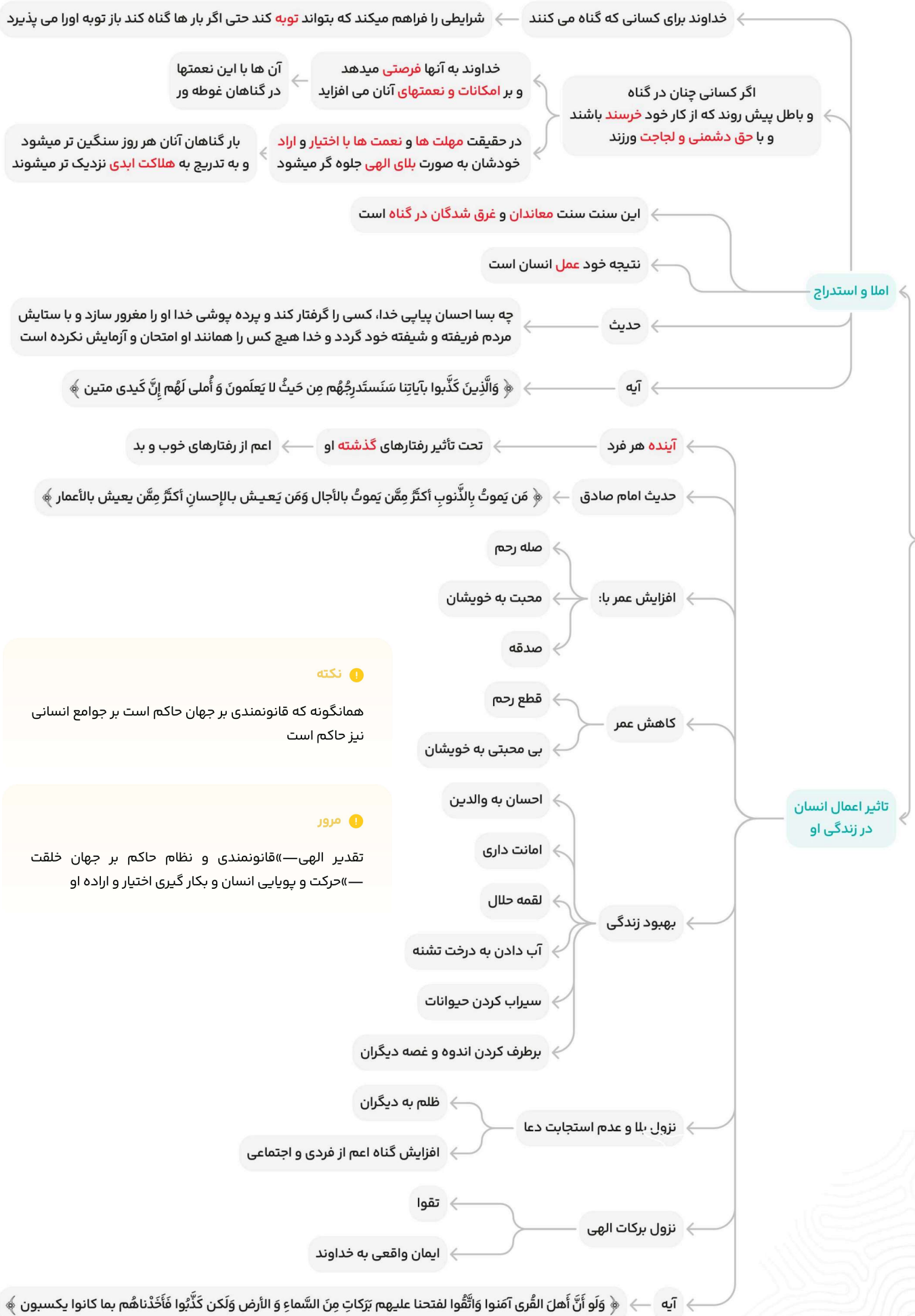
آیه **یا من سبقت رحمته غضبه**

آیه

﴿ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْرَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴾

سنت ها الهی

نکته

همانگونه که قانونمندی بر جهان حاکم است بر جوامع انسانی نیز حاکم است

مرور

تقدیر الهی— «قانونمندی و نظام حاکم بر جهان خلقت — «حرکت و پویایی انسان و بکار گیری اختیار و اراده او

سنت های الهی

ابتلا امتحان

امداد عام الهی

امداد خاص (توفیق الهی)

! کادر اشتباه نشه

به این دو تا آیه مشابه دقت کنین:

و لكن كذبوا فاخذناهم : سنت تاثیر اعمال بر زندگی او
 والذين كذبوا بآياتنا : سنت املا و استدراج

! اشتباه نشود!

كذبوا بآياتنا ← سنت املا و استدراج
 كذبوا فاخذناهم ← سنت تاثیر اعمال انسان در زندگی او

! اشتباه نشود!

رحمت واسعه الهی ← هم نیکوکار هم بدکار
 انسان باین امور امتحان می شود ← خیر و شر

! اشتباه نشه!

لجاجت و ایستادگی در برابر حق — «سنت امداد عام الهی
 دشمنی و لجاجت و عناد و خرسندی از گناه — «سنت املا و
 استدراج

! اشتباه نشود!

بروز و ظهور استعداد ها و تمایلات درونی ← سنت ابتلا
 آشکار شدن باطن ← سنت امداد الهی

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

- سوال** عام ترین و فراگیرترین قانون خداوند که ثابت و همیشگی است سنت می باشد. (خ ۹۹)
- جواب** ابتلاء (صفحه ۶۸)
- سوال** امداد خاص خداوند نسبت به کسانی که با نیت پاک، قدم در راه حق می گذارند، سنت الهی نام دارد. (ش ۹۹)
- جواب** توفیق (صفحه ۷۳)
- سوال** عام ترین و فراگیرترین قانون خداوند که ثابت و همیشگی است سنت می باشد. (خ ۹۹)
- جواب** ابتلاء (صفحه ۶۸)
- سوال** امداد خاص خداوند نسبت به کسانی که با نیت پاک، قدم در راه حق می گذارند، سنت الهی نام دارد. (ش ۹۹)
- جواب** توفیق (صفحه ۷۳)
- سوال** سنگین شدن بار گناهان و حرکت تدریجی به سوی هلاکت ابدی، سنت نام دارد. (ش ۱۴۰۰)
- جواب** املا و استدراج (صفحه ۷۲)

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

- سوال** با توجه به حدیث «انما المؤمن بمنزلة كفة الميزان كلما زيد في ايمانه زيد في بلائه» چرا خداوند مؤمنان را وارد امتحان های خاص میکند ؟ (ش ۱۴۰۲)
- جواب** تا برای کسب کمالات برتر آماده شوند. (صفحه ۶۸)
- سوال** عبارت «و ما كان عطاء ربك محظوراً» و عطاء پروردگارت از کسی منع نشده است « بیانگر کدام سنت الهی است؟ (خ ۱۴۰۲)
- جواب** سنت امداد عام الهی (صفحه ۷۰)
- سوال** طبق آیه «و الذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا و ان الله لمع المحسنين» جهاد مؤمنان در راه خدا چه نتایجی برایشان در پی دارد؟ (دی ۱۴۰۱)
- جواب** خدا آنان را به راههای خود هدایت میکند و آنان را همراهی میکند. (صفحه ۶۵)
- سوال** با توجه به آیه شریفه «والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا و ان الله لمع المحسنين» خداوند کسانی را که در راه او قدم بردارند به طور خاص می کند. (دی ۹۷)
- جواب** هدایت می کند. (صفحه ۶۵)
- سوال** آیه " والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا .. " بیانگر کدام سنت الهی است؟ (خ ۹۸)
- جواب** امداد خاص (توفیق الهی) (صفحه ۷۱)
- سوال** آیه شریفه «كلا نمد هؤلاء و هؤلاء من عطاء ربك و ما كان عطاء ربك محظوراً» بیانگر کدام سنت الهی است؟ (دی ۹۹)
- جواب** امداد عام الهی (صفحه ۷۰)
- سوال** پیام حدیث امام صادق (ع) «انما المؤمن بمنزلة كفة الميزان كلما زيد في ايمانه زيد في بلائه» درباره امتحان الهی چیست؟ (دی ۹۹)
- جواب** هر چه قدر ایمان فرد افزایش می یابد، مراتب امتحان الهی نیز افزوده می شود. (صفحه ۶۸)
- سوال** حدیث شریف امام صادق علیه السلام که می فرماید: «... کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند از کسانی که به عمر اصلی زندگی می کنند، بیشترند» دربردارنده کدام سنت الهی می باشد؟ (خ ۹۸)
- جواب** تاثیر اعمال انسان در زندگی (صفحه ۷۴)

تعیین کنید هر یک از آیات زیر بیانگر کدام سنت الهی است : (ش 98خ)

الف) " و الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ... "

ب) " كَلَّا نَمَد هُوَلاء و هُوَلاء من عطاء ربك "

سوال

امداد خاص (توفیق الهی)

امداد عام الهی (صفحه 70 و 71)

جواب

تعیین کنید هر یک از آیات زیر بیانگر کدام سنت الهی هستند؟ (خ99خ)

الف) «و لا يحسبن الذين كفروا أنما نملي لهم ...»

ب) «من جاء بالحسنة فله عشر أمثالها ...»

سوال

سنت استدراج (املاء و استدراج)

امداد عام الهی (صفحه 70 و 71)

جواب

حدیث شریف امام علی علیه السلام که می فرماید: «چه بسا احسان پیاپی خدا، کسی را گرفتار کند و پرده پوشی خدا او را مغرور سازد.» بیان گر کدام سنت الهی است؟ (99خ)

سنت استدراج (املاء و استدراج) (صفحه 73)

سوال

جواب

حدیث امام صادق «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلَةِ كَفَّةِ الْمِيزَانِ كَلَّمَا زِيدَ فِي إِيْمَانِهِ زِيدَ فِي تَلَايِهِ...» به کدام سنت الهی اشاره دارد؟(خ1400)

امتحان (آزمایش یا ابتلا)

سوال

جواب

آیه شریفه «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلُّوْكُمْ بِالْسُّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً» بیانگر کدام سنت الهی است؟(ش 1400)

امتحان (آزمایش یا ابتلا) (صفحه 65)

سوال

جواب

آیه شریفه «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلُّوْكُمْ بِالْسُّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً» به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ (دی 1400)

سنت ابتلاء و امتحان (صفحه 65)

سوال

جواب

آیه «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلُّوْكُمْ بِالْسُّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً...» بیانگر کدام سنت الهی است؟(دی 1400خ)

امتحان (آزمایش یا ابتلا) (صفحه 65)

سوال

جواب

با توجه به آیه شریفه «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ» خداوند کسانی را که در راه او قدم بردارند، به طور خاص می کند. (خ 1401)

هدایت (صفحه 67)

سوال

جواب

آیه شریفه «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ» بیانگر کدام سنت الهی است؟ (خ 1401خ)

امداد خاص (توفیق الهی) (صفحه 71)

سوال

جواب

آیه مبارکه «وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ...» بیانگر حاکمیت کدام سنت الهی بر زندگی انسان ها است؟ (ش 1401)

سنت املاء و استدراج (صفحه 65)

سوال

جواب

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.

آشنایی ما با نشانه های الهی و بهره گرفتن از «طبیعت» از نتایج شناخت ما به سنت های حاکم بر زندگی انسانهاست . (دی 1401)

غلط (صفحه 67)

سوال

جواب

بر اساس سنت امداد، خداوند عمل نیک را چند برابر پاداش و کار بد را فقط به اندازه خودش جزا می دهد. (خ 1400)

غلط (صفحه 71 و 72)

سوال

جواب

اصطلاحات زیر را تعریف کنید

سنت های الهی (خ ۱۱۴۰۲)	سوال
براساس تقدیر الهی جهان خلقت قانونمند است و این قانونمندی زندگی فردی و اجتماعی انسانها را هم در بر می گیرد که قرآن کریم از آن با عنوان سنتهای الهی یاد کرده است (صفحه ۶۷)	جواب
امداد خاص (توفیق الهی) (خ ۹۸)	سوال
امداد خاص خدای متعال نسبت به آنان که با نیت پاک قدم در راه حق گذارند و سعادت جهان آخرت و رضایت پروردگار را هدف خود قرار دهند، «توفیق الهی» نام دارد. (صفحه ۷۱)	جواب
املاء و استدراج (خ ۹۸)	سوال
انسانی که به دام گناه می افتد، خداوند برای او شرایطی فراهم می کند تا توبه نماید. اما اگر او چنان در گناه پیش رود و با حق دشمنی ورزد، خدا به او فرصت می دهد و او از این فرصت و نعمت در جهت غرق شدن در گناه استفاده می کند و بار گناهانش هر روز سنگین تر شده و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر میشود. (صفحه ۷۲)	جواب

کدام یک از موارد سمت راست به موارد سمت چپ ارتباط دارد (در سمت چپ یک مورد اضافی است).

ج (سنت تأثیر اعمال در زندگی او ص ۷۴)	... من یعیش بالاحسان اکثر مَنّ یعیش بالأعمار
د) سنت سبقت رحمت بر غضب ص ۶۶ و ۷۱	... و من جاء بالسئیة فلا یجزی الا مثلها
الف (سنت ابتلاء ص ۶۵)	نبلوکم بالشر و الخیر فتنة
هـ (وجود اختیار در آدمی درس ۵ ص ۵۵)	انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً

سنت املاء و استدراج	احسان بیای پی خدا و پرده پوشیهای او و مغرور شدن انسانها
سنت سبقت رحمت بر غضب الهی	ثبت فوری اعمال نیک بندگان توسط فرشتگان الهی
سنت امداد خاص	ایجاد شرایط و اسباب برای آسان تر به مقصد رساندن مؤمنان
سنت ابتلاء	ایجاد شرایط و موقعیت برای بروز صفات درونی

۱- ابتلاء	الف) حمایت خداوند از انسان تلاشگر و مجاهد
۲- امداد خاص (توفیق الهی)	ب) ساخته و شناخته شدن هویت و شخصیت انسان ها
۳- استدراج	ج) سنت حاکم بر زندگی معاندان و غرق شدگان در گناه
۴- املاء (امهال)	

(صفحه ۶۸ و ۷۱ و ۷۲)

جواب الف) ۲- امداد خاص (توفیق الهی) ب) ۱- ابتلاء ج) ۴- املاء (امهال)

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

سوال	کدام سنت الهی موجب به ظهور رساندن استعدادهای آدمی می شود؟ (دی 98)
جواب	امتحان الهی (صفحه ۶۸)
سوال	کدام سنت الهی موجب به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی است؟ (ش 99)
جواب	سنت ابتلاء (امتحان) (صفحه 70)
سوال	سنت حاکم بر زندگی «معاندان و غرق شدگان در گناه» کدام است؟ (خ ۱۴۰۱)
جواب	سنت املاء و استدراج (صفحه ۷۲)
سوال	با توجه به آیه شریفه "من جاء بالحسنة فله عشر امثالها..." به سوالات پاسخ دهید. (خرداد 1404)
جواب	الف) آیه را ترجمه کنید. ب) بنویسید این آیه مربوط به کدامیک از سنت های الهی می باشد؟ الف) کسی که کار نیکی بیاورد، ده برابر آن پاداش میگیرد. ب) سنت سبقت رحمت بر غضب
سوال	مطابق تعالیم دینی، افزایش عمر در صله رحم به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ (خرداد 1404)
جواب	تاثیر اعمال انسان در زندگی او

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید

سوال	اگر برخی انسانها ، افزایش امکانات و نعمتهای الهی برای گناهکاران را نشانه لطف الهی ، بدانند با توجه به سنت املاء و استدراج چه پاسخی میتوان به آنان داد؟ (ش ۱۴۰۲)
جواب	دچار سنت املاء و استدراج شدهاند، یعنی اینان فرصتها و نعمتها را وسیله غوطه ور شدن در گناهان قرار میدهند و مهلت ها و نعمتها با اختیار و اراده خودشان به صورت بلای الهی جلوه گر میشود و باعث میشود که بار گناهان آنان هر روز سنگین تر شود و به تدریج به هلاکت ابدی نزدیک تر شوند . (صفحه ۷۲)
سوال	با توجه به سنت سبقت رحمت بر غضب سخت گیر خدا بر برخی انسانها چگونه تفسیر میشود؟ توضیح دهید. (خ ۱۴۰۲)
جواب	خداوند هنگامی که بر کسی سخت میگیرد باز هم از دریچه لطف و رحمت است مانند مادری که بر فرزندش سخت می گیرد و یا در مواردی او را تنبیه میکند تا او را از اشتباه خود باز دارد و به هیچ وجه قصد انتقام گیری از فرزند خود را ندارد از همین جهت است که راه بازگشت گناه کار به سوی خدا همیشه باز است. (صفحه ۷۱)
سوال	سنت های الهی "املاء و استدراج" را توضیح دهید. (ش 98خ)
جواب	انسانی که به دام گناه می افتد، خداوند برای او شرایطی فراهم می کند تا توبه نماید. اما اگر او چنان در گناه پیش رود و با حق دشمنی ورزد، خدا به او فرصت می دهد و او از این فرصت و نعمت در جهت غرق شدن در گناه استفاده می کند و بار گناهانش هر روز سنگین تر شده و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر می شود. (صفحه ۷۲)
سوال	سنت امداد عام الهی را تعریف کنید. (دی 98)
جواب	وقتی انبیاء مردم را به دین الهی فرا می خوانند، مردم در برابر آنها دو دسته می شوند. دسته ای به ندای حق پاسخ مثبت می دهند و دسته ای لجاجت می ورزند و در مقابل حق می ایستند. خداوند، سنت خود را بر این قرار داده که هر کس هر راهی را برگزید، بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود و باطن خود را آشکار کند. (صفحه 70)
سوال	تفاوت میان امتحان الهی را با امتحان بشری بنویسید. (خ 99)
جواب	در امتحان بشری ما از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (صفحه ۶۸)
سوال	سنت املاء و استدراج را تعریف کنید. (ش 99)
جواب	انسانی که به دام گناه می افتد، خداوند برای او شرایطی فراهم می کند تا توبه نماید. اما اگر او چنان در گناه پیش رود و با حق دشمنی ورزد، خدا به او فرصت می دهد و او از این فرصت و نعمت در جهت غرق شدن در گناه استفاده می کند و بار گناهانش هر روز سنگین تر شده و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر می شود. (صفحه ۷۲)

سوال تفاوت امتحان الهی را با امتحان بشری بنویسید. (دی 99)

جواب در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (صفحه ۶۸)

سوال آیه شریفه "والذین جاهدوا فینا لنهذینکم سبلنا و ان الله لمع المحسنین" به کدامیک از سنت های الهی اشاره داد؟ این سنت شامل چه کسانی میشود؟ (خرداد 1404)

جواب سنت امداد خاص (توفیق الهی) / کسانی که در راه خدا جهاد و تلاش کنند.

سوال تفاوت میان امتحان الهی و امتحان بشری را توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰)

جواب در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم، ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (صفحه ۶۸)

سوال تفاوت میان امتحان الهی را با امتحان بشری بنویسید. (خ 99)

جواب در امتحان بشری ما از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (صفحه ۶۸)

سوال سنت املاء و استدراج را تعریف کنید. (ش 99)

جواب انسانی که به دام گناه می‌افتد، خداوند برای او شرایطی فراهم می‌کند تا توبه نماید. اما اگر او چنان در گناه پیش رود و با حق دشمنی ورزد، خدا به او فرصت می‌دهد و او از این فرصت و نعمت در جهت غرق شدن در گناه استفاده می‌کند و بار گناهانش هر روز سنگین تر شده و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر می‌شود. (صفحه ۷۲)

سوال تفاوت امتحان الهی را با امتحان بشری بنویسید. (دی 99)

جواب در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (صفحه ۶۸)

سوال طبق سنت الهی «املاء و استدراج» خداوند با کسانی که با حق دشمنی و لجاجت می‌ورزند چگونه رفتار می‌کند؟ (دی 99 خ)

جواب خداوند به آنها فرصتی می‌دهد و بر امکانات و نعمت های آنان می‌افزاید و آنها این فرصت ها و نعمت ها را وسیله غوطه ور شدن در گناهان قرار می‌دهند. در حقیقت، مهلت ها و نعمت ها، با اختیار و اراده خودشان به صورت بلای الهی جلوه گر شده و باعث می‌شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین تر شود و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر شوند. (صفحه ۷۲)

سوال تفاوت میان امتحان الهی و امتحان بشری را توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰)

جواب در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم، ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (صفحه ۶۸)

سوال طبق سنت ابتلاء، رابطه ایمان با مراتب امتحان چگونه است؟ توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰خ)

جواب موفقیت در هر مرحله ای از امتحان الهی یا ابتلاء سبب ورود فرد به مرحله ای برتر می‌شود و او را با امتحان های جدیدتر روبرو می‌کند؛ درست مانند دانش آموزی که با موفقیت در هر امتحانی وارد مرحله ای بالاتر از امتحانات می‌گردد تا به موفقیت نهایی برسد. (صفحه ۷۲)

سوال مفهوم سنت «امداد خاص (توفیق الهی)» و یکی از جلوه های آن را توضیح دهید. (ش ۱۴۰۱)

جواب در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است، یعنی خداوند شرایط و اسباب را برای کسی که با نیت پاک قدم در راه حق می‌گذارد و در این راه سعی و تلاش می‌کند چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسانتر به مقصد برسد؛ این امداد خاص خداوند «توفیق الهی» نام دارد. یکی از جلوه های این توفیق، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است. (و یکی دیگر از جلوه های این توفیق، ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن است مانند یافتن دوست خوب.) (صفحه ۷۱)

سوال منظور از سنت های الهی در قرآن کریم چیست؟ توضیح دهید. (خرداد 1404)

جواب براساس تقدیر الهی جهان خلقت قانونمند است و پدیده های آن..... و زندگی فردی و اجتماعی انسان ها را در برمیگیرد.

سوال سنت ابتلا را توضیح دهید. (خرداد 1404)

جواب به معنای قرار دادن..... ادعا کرده مشخص کند.

تدبیر در آیات

سوال

طبق سنت الهی «املاء و استدراج» خداوند با کسانی که با حق دشمنی و لجاجت می ورزند چگونه رفتار می کند؟ (دی 99 خ)

جواب

خداوند به آنها فرصتی می دهد و بر امکانات و نعمت های آنان می افزاید و آنها این فرصت ها و نعمت ها را وسیله غوطه ور شدن در گناهان قرار می دهند. در حقیقت، مهلت ها و نعمت ها، با اختیار و اراده خودشان به صورت بلای الهی جلوه گر شده و باعث می شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین تر شود و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر شوند. (صفحه ۷۲)

دین و زندگی

درس ۷

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

رحمانیت خدا

حدیث خداوند خطاب به حضرت داوود(ع): اشتیاق خدا به بازگشت رویگردانان از خداوند به سوی او

انواع تصمیم ها

برای تکمیل پیمان های قبلی و پیمودن ادامه راه

برای بازگشت از مسیری که چندبار به غلط پیموده شده

توبه

مثال: تحول و توبه بشر بن حارث با جمله امام کاظم (ع) که فرمود: «اگر بنده میبود، حرمت صاحب خود را نگه می داشت.»

توبه = بازگشت

در مورد بندگان بازگشتن از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران او

در مورد خدا گشودن درهای رحمت الهی به سوی بنده توبه کار و بازگشت آرامش به قلب او

حقیقت توبه

انقلاب

علیه خود دانی (نفس اماره) - قیام کردن علیه تمایلات ناپسند خود با پیروی از عقل

بسوی خود عالی(نفس لوامه)

حالت پشیمانی قلبی و نداشتن قصد انجام آن

زبان حال پشیمان: چقدر بد شد! چرا به فرمان خدا بی توجهی کردم؟ دیگر این کار را انجام نمیدهم. حتی اگر استغفر الله را بر زبان نیاورد اما در قلب او باشد

حدیث امام باقر(ع): برای توبه کردن پشیمانی کافی است

توبه و پاکی

تعریف تخلیه یا پیرایش: توبه گناهان را از قلب خارج میکند و آن را شست و شو میدهد

رسول خدا (ص): النَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

امام علی (ع): «الْتَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَتَغْسِلُ الذُّنُوبَ»

با توبه همه گناهان بخشیده میشود: آیه: (قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَفُوفُ الرَّحِيمُ)

توبه به کمک ایمان و عمل صالح گناهان را به حسنات تبدیل می کند. آیه: «کسی که بازگردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل میکند. زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است»

توبه در جوانی آسان تر است و خداوند توبه جوانان را بسیار دوست دارد - حدیث پیامبر (ص) کسی نزد من محبوب تر از جوان توبه کار نیست

در توبه همیشه باز است اما توفیق توبه همواره میسر نیست باید لحظه های توفیق را شکار کرد و خود را در دامن مهر خداوند انداخت

تکرار توبه اگر واقعی باشد موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می شود. نه به معنی دور شدن از خداوند آیه: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُنتَهِرِينَ

حیله های شیطان

ناامید کردن از رحمت الهی: دعوت به گناه با وعده توبه و سپس مایوس کردن از رحمت خدا شیطان میگوید «آب که از سرگذشت چه یک وجب چه صد وجب انسان با خود میگوید که کار از کار گذشته و پرونده عملم نزد خداوند آن قدر سیاه است که دیگر توبه ام پذیرفته نیست. شعر: «بازا بارزا هر آن چه هستی باز / گر کافر و گیر و بت پرستی باز / این درگه ما درگه نومیدی نیست / صد بار اگر توبه شکستی باز»

به تأخیر انداختن توبه: (تسویف امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن) توبه می کند میل به توبه خاموش میشود حیله تسویف بیشتر برای جوانان است تو هنوز جوانی فرصت توبه داری بالاخره در آینده میتوانی توبه کنی به سبب عادت جوان به گناه میشود به طوری که ترک گناه برایش سخت میگردد

گام به گام کشاندن به سوی گناه: به تدریج و آهسته به سمت گناه میکشاند تا انسان متوجه زشتی گناه و قبح آن نشود و اقدام به توبه نکند.

بازگشت

مراحل تکمیلی توبه

تلاش در جهت دور شدن از گناه

نرفتن به سراغ گناهی که از آن پشیمان شده و نشکستن توبه

گرچه ممکن است به گناه وسوسه شود؛ اما سعی میکند در عمل از آن و عوامل زمینه ساز شکل گیری گناه دوری کند.

جبران حقوق الهی و حقوق مردم

حقوق الهی

قضا کردن نمازها و روزه های از دست رفته

قضا کردن نمازها و روزه های از دست رفته

اگر انسان تلاش خود را کرده اما موفق نشده خداوند بقیه موارد را خود جبران و عفو میکند.

حقوق مردم

مادی

معنوی مهمتر است

ریختن آبرو با دروغ تهمت و غیبت

شکستن قلب والدین

گسترش فساد و تباهی در جامعه

ایجاد بدبینی به دین

توبه اجتماعی

اصلاح انحراف های اجتماعی در مراحل ابتدایی

انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر

با کوتاهی در این وظیفه گناه قوی تر میشود انحراف از حق ریشه می دواند اصلاح مشکل می شود. نیاز به تلاش های بزرگ و فعالیت های اساسی و زیربنایی پیدا میشود.

حساسیت مردم در برابر گناهان اجتماعی به آسانی مانع گسترش گناه میشوند.

فرصت توبه

ظرف زمان توبه تمام طول عمر

بهترین زمان توبه دوره ای است که توبه آسان تر و جبران گذشته راحت تر است.

ویژگی های جوانی

انعطاف پذیری

تحول و دگرگونی

خصلت های ناپسند

شبیهِ ریشه های نهال

با گذر زمان دارای نفوذ بیشتر و قوی تر میشوند.

اگر در جوانی پدید آمد و ماندگار شد خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرساست.

نتیجه: توبه در جوانی بسیار آسان تر از زمان پیری است.

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

- سوال** بنا بر فرمایش امام باقر (ع) برای توبه کردن کافی است. (دی ۱۴۰۱)
- جواب** پشیمانی (صفحه ۸۲)
- سوال** اگر توبه با و همراه باشد گناهان را به حسنات تبدیل می کند. (خ ۹۸)
- جواب** ایمان - عمل صالح (صفحه ۸۳)
- سوال** مهم ترین راه اصلاح جامعه از انحرافات اجتماعی، انجام وظیفه است. (خ ۹۸)
- جواب** امر به معروف و نهی از منکر (صفحه ۸۸)
- سوال** مهم ترین راه اصلاح جامعه از انحرافات اجتماعی، انجام وظیفه است. (ش ۹۸)
- جواب** امر به معروف و نهی از منکر (صفحه ۸۸)
- سوال** اگر کسی با زبان، «استغفرالله» بگوید، اما در قلبش نباشد، توبه نکرده است. (دی ۹۸)
- جواب** پشیمان (صفحه ۸۲)
- سوال** توبه، گناهان را پاک می کند و اگر با ایمان و همراه گردد، گناهان را به حسنات تبدیل می کند. (خ ۹۹) عمل صالح (صفحه ۸۳)
- جواب** عمل صالح (صفحه ۸۳)
- سوال** باید کوشش کنیم که جامعه و بانک های کشور به آلوده نشوند و ثروت افراد جامعه در خدمت تولید قرار گیرد. (خ ۹۹)
- جواب** رباخواری
- سوال** وقتی فرد گناهکار دائماً به خود می گوید به زودی توبه می کنم در واقع شیطان او را به می کشاند. (ش ۹۹)
- جواب** تسویف (صفحه ۸۷)
- سوال** اگر رفتار ناپسند برخی از افراد سبب بدبینی دیگران به دین شود، در واقع حقوق افراد ضایع شده است. (دی ۹۹)
- جواب** حقوق معنوی
- سوال** توبه نه تنها گناهان را پاک می کند بلکه با و آنها را به حسنات نیز تبدیل می کند. (دی ۹۹)
- جواب** ایمان - عمل صالح (صفحه ۸۳)
- سوال** توبه گناهان را از قلب خارج کرده و آن را شست و شو می دهد، به همین جهت این عمل را می گویند. (خ ۱۴۰۰)
- جواب** پیرایش (تخلیه)
- سوال** توبه به کمک ایمان و عمل صالح، گناهان را به تبدیل می سازد. (ش ۱۴۰۰)
- جواب** حسنات (صفحه ۸۳)
- سوال** توبه در اصطلاح دینی، به معنای از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست. (دی ۱۴۰۰)
- جواب** بازگشت (صفحه ۸۶)
- سوال** اگر رفتار ناپسند برخی افراد سبب بدبینی دیگران به دین شده در واقع افراد ضایع شده است. (خ ۱۴۰۱)
- جواب** حقوق معنوی (صفحه ۸۷)

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

سوال اگر مردم در انجام وظیفه کوتاهی کنند، گناهان اجتماعی در تمام سطوح جامعه نفوذ می کند. (خ ۱۴۰۱)

جواب امر به معروف نهی از منکر

تدبر در آیات قرآن و حدیث

سوال آیه شریفه « قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ أُسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ » در تقابل با کدام یک از حیل های شیطان است؟ (خ ۱۴۰۲)

جواب نا امید کردن از رحمت الهی (صفحه ۸۴)

سوال با توجه به آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ» نتیجه تکرار توبه، اگر واقعی باشد، چیست؟ (ش ۹۸)

جواب تکرار توبه اگر واقعی باشد، نه تنها به معنی دور شدن از خداوند نیست، بلکه موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می شود.

سوال حدیث شریف "المستغفر من الذنب و یفعله کالمستهزئ بریه" بیانگر کدام مرحله توبه است؟ (ش ۹۸ خ)

جواب اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه ی استغفار در حال تکرار و مداومت بر گناه (صفحه ۸۳)

سوال موضوع حدیث « التوبة تطهر القلوب و تغسل الذنوب » چیست؟ (خ ۹۹ خ)

جواب توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد. (صفحه ۸۷)

سوال مطابق حدیث امام علی علیه السلام : «التوبة تطهر القلوب و تغسل الذنوب» چرا به عمل توبه پیرایش و تخلیه می گویند؟ (ش ۹۹)

جواب توبه، گناهان را از قلب خارج کرده و آن را شست و شو می دهد. (صفحه ۸۴)

سوال با تدبر در آیه شریفه «لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا...» با توبه کدام گناهان بخشیده می شود؟ (خ ۱۴۰۰)

جواب با توبه همه گناهان (حتی شرک) آمرزیده می شود. (صفحه ۸۳)

سوال حدیث شریف امام باقر (ع) که می فرماید: «برای توبه کردن پشیمانی کافی است.» بیانگر چه موضوعی است؟ (دی ۱۴۰۰)

جواب حقیقت توبه (تحقق یافتن توبه با پشیمانی) (صفحه ۸۲)

سوال مطابق فرمایش حضرت علی (ع) : «التَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَتَغْسِلُ الذُّنُوبَ» توبه چه نقشی در پیرایش و تخلیه دارد؟ (خ ۱۴۰۱ خ)

جواب توبه، گناهان را از قلب خارج کرده و آن را شست و شو می دهد. (صفحه ۸۴)

سوال با توجه به سخن امام علی علیه السلام که میفرماید: «التَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَتَغْسِلُ الذُّنُوبَ» توبه چه ثمراتی دارد؟ (ش ۱۴۰۱)

جواب پاک شدن دلها از آلودگیها و شستشوی گناهان (صفحه ۸۳)

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید

سوال در میان مخلوقات، انسان موجودی است که می تواند علیه خود انقلاب کند. (دی ۹۷)

جواب صحیح (صفحه ۸۱)

سوال دوره جوانی دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. (خ ۹۸)

جواب غلط (صفحه ۸۸)

سوال با توبه همه گناهان به جز شرک آمرزیده می شود. (خ ۹۸ خ)

جواب غلط (صفحه ۸۳)

سوال	تکرار توبه اگر واقعی باشد موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می شود. (ش 98خ)
جواب	صحیح (صفحه ۸۳)
سوال	انسان مانند موجودات دیگر می تواند در برابر موانع درونی ایستادگی کند. (دی 98)
جواب	غلط (صفحه ۸۱)
سوال	در توبه همیشه باز است و توفیق توبه همواره میسر است. (خ 99خ)
جواب	غلط (صفحه ۸۳)
سوال	برای انسان، توفیق توبه همواره میسر است، فرد باید لحظه های توفیق را شکار کند. (ش 99)
جواب	غلط (صفحه ۸۵)
سوال	با توبه همه گناهان به جز شرک آمرزیده می شود. (دی 99خ)
جواب	غلط (صفحه ۸۳)
سوال	هنگام توبه باید توجه کنیم که حقوق مادی انسان ها بسیار مهم تر از حقوق معنوی آنان است. (ش ۱۴۰۰)
جواب	غلط (صفحه 87)
سوال	توبه اگر با ایمان و عمل صالح همراه باشد، گناهان را به حسنات تبدیل می نماید. (دی ۱۴۰۰)
جواب	صحیح (صفحه ۸۳)
سوال	برای توبه کردن پشیمانی کافی است گرچه شخص توبه کار «استغفرالله» را بر زبان جاری نکرده باشد. (دی ۱۴۰۰خ)
جواب	صحیح (صفحه ۸۶)
سوال	دوره جوانی، دوره تثبیت خوی و خصلت هاست. (خ ۱۴۰۱)
جواب	غلط (صفحه 88)

اصطلاحات زیر را تعریف کنید

سوال	توبه اجتماعی: (ش ۱۴۰۲)
جواب	به معنای بازگشت جامعه به سوی خداوند است به این معنا که اگر جامعه در برخی ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شود و گرفتار گناهان اجتماعی شود، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح است. (صفحه 88)
سوال	انقلاب علیه خود: (خ ۱۴۰۲)
جواب	انسان می تواند با پیروی از عقل علیه تمایلات ناپسند خود قیام کرده و انقلاب نماید. (یا قیام خود عالی و نفس لواحه علیه خود دانی و نفس اماره) (صفحه ۸۱ و ۸۲)
سوال	پیرایش (تخلیه) (دی ۱۴۰۱)
جواب	گناه، آلودگی است و توبه، پاک شدن از آلودگی هاست. توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد. به همین جهت این عمل را «پیرایش» یا «تخلیه» می گویند. (صفحه ۸۲)
سوال	«پیرایش یا تخلیه» (دی 97)
جواب	توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد. (صفحه ۸۲)

سوال توبه اجتماعی (خ 98)

اگر جامعه در برخی از ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شد، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح، یعنی نیازمند «توبه اجتماعی» است. (صفحه 88)

جواب

سوال حقیقت توبه بندگان و توبه خدا (خ 98)

این حالت وقتی رخ می دهد که انسان از گناه پشیمان شده و قصد انجام آن را نداشته باشد. با بازگشت بنده گناهکار، خداوند نیز به سوی او باز می گردد و درهای رحمتش را به رویش می گشاید و آرامش را به قلب او باز می گرداند. (صفحه 82)

جواب

سوال پیرایش (تخلیه) (ش 98)

گناه، آلودگی است و توبه، پاک شدن از آلودگی هاست. توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد. به همین جهت این عمل را «پیرایش» یا «تخلیه» می گویند. (صفحه 82)

جواب

سوال توبه (خ 99)

توبه به معنای بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست. (صفحه 82)

جواب

سوال حقیقت توبه (دی 99)

این حالت وقتی رخ می دهد که انسان از گناه پشیمان شده و قصد انجام آن را نداشته باشد. با بازگشت بنده گناهکار، خداوند نیز به سوی او باز می گردد و درهای رحمتش را به رویش می گشاید و آرامش را به قلب او باز می گرداند. (صفحه 82)

جواب

سوال پیرایش یا تخلیه (دی 1400)

گناه آلودگی است و توبه، پاک شدن از آلودگی هاست. توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد. به همین جهت این عمل را «پیرایش» یا «تخلیه» می گویند. (صفحه 82)

جواب

سوال تسویف (ش 1401)

به تأخیر انداختن توبه (فرد گنهکار دائماً به خود می گوید به زودی توبه می کنم و این گفته را آن قدر تکرار می کند تا این که میل به توبه در او خاموش می شود). (صفحه 85)

جواب

کدام یک از موارد سمت راست به موارد سمت چپ ارتباط دارد (در سمت چپ یک مورد اضافی است).

الف. دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه الهی	۱. از آثار منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط
ب. دعای خیر و طلب آمرزش برای صاحبان حق	۲. امر به معروف و نهی از منکر
ج. مهم ترین راه اصلاح جامعه از بیماری های اجتماعی	۳. دریافت پاداش های وصف نشدنی اخلاص
د. نابودی طبیعت	۴. از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم
	۵. جبران حقوق مردم

جواب

الف. ۳. دریافت پاداش های وصف نشدنی اخلاص ب. ۵. جبران حقوق مردم ج. ۲. امر به معروف و نهی از منکر د. ۴. از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم (صفحه ۴۸ و ۸۷ و ۸۸ و ۱۲۹)

در عبارات زیر گزینه صحیح را تشخیص دهید

کدام گزینه در مورد توبه اجتماعی نادرست است؟ (خ ۱۴۰۲)

۱) قوی تر و محکم تر شدن گناهان اجتماعی نتیجه کوتاهی مردم در انجام وظیفه امر به معروف و نهی از منکر است.

۲) خروج جامعه در برخی ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند آن جامعه را نیازمند توبه اجتماعی می کند.

۳) بی توجهی به عفاف و پاکدامنی صرفاً از مصادیق انحرافات فردی محسوب می شود.

سوال

۳) بی توجهی به عفاف و پاکدامنی صرفاً از مصادیق انحرافات فردی محسوب می شود. (صفحه 88)

جواب

کدام گزینه بیانگر آن است که تکرار توبه موجب جلب رحمت خداوند میشود؟ (دی ۱۴۰۱)

۱) من جاء بالحسنة فله عشر أمثالها

۲) التائب من الذنب كمن لا ذنب له

۳) ان الله يحب التوابين و يحب المتطهرين

سوال

گزینه ۳ (صفحه ۸۳)

جواب

۲. با توجه به این که در توبه همیشه باز است، کدام گزینه صحیح است؟ (دی ۱۴۰۰)

الف. توفیق توبه همواره میسر است. ب. باید لحظه های توفیق را شکار کرد.

سوال

ب. باید لحظه های توفیق را شکار کرد. (صفحه 88)

جواب

۱. توبه و انقلاب انسان علیه خود، به چه معناست؟ (خ ۱۴۰۱)

الف. قیام علیه تمایلات ناپسند ب. ایستادن علیه خود عالی

سوال

الف. قیام علیه تمایلات ناپسند (صفحه ۸۱)

جواب

۱. کدام مورد درباره تکرار توبه صحیح می باشد؟ (ش ۱۴۰۱)

أ. تکرار توبه در پی شکستن آن، به معنای دور شدن توبه کار از خداوند است.

ب. توبه واقعی موجب محبوب شدن توبهکار نزد خداوند و جلب رحمت او می شود.

سوال

ب. توبه واقعی موجب محبوب شدن توبهکار نزد خداوند و جلب رحمت او می شود. (صفحه ۸۳)

جواب

۲. درباره زمان توبه، کدام مورد صحیح است؟ (ش ۱۴۰۱)

أ. زمانی که، امکان توبه بیشتر، انجام آن آسانتر و جیرانش راحتتر باشد.

ب. وقتی که، خصلتها در انسان تثبیت شده باشد و انعطاف آدمی کم شده باشد.

سوال

أ. زمانی که، امکان توبه بیشتر، انجام آن آسانتر و جیرانش راحتتر باشد. (صفحه 88)

جواب

۳. در چه صورتی میتوان گفت که شخص گناهکار از گناه خود، توبه کرده است؟ (ش ۱۴۰۱)

أ. اگر پس از انجام گناه، احساس پشیمانی کند و بگوید هرگز چنین کاری نمیکند.

ب. وقتی که ذکر «أستغفر الله» را بر زبان جاری کند حتی بدون پشیمانی قلبی.

سوال

أ. اگر پس از انجام گناه، احساس پشیمانی کند و بگوید هرگز چنین کاری نمیکند. (صفحه ۸۲)

جواب

۴. درباره توبه، کدام گزینه نادرست است؟ (ش ۱۴۰۱)

أ. در توبه همیشه باز است و باید لحظههای توفیق را شکار کرد.

ب. توفیق توبه همیشه میسر است و میتوان خود را در دامن مهر خداوند انداخت.

سوال

ب. توفیق توبه همیشه میسر است و میتوان خود را در دامن مهر خداوند انداخت. (صفحه ۸۳)

جواب

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

- سوال** در چه صورتی شخص گناهکار، حتی با گفتن جمله « اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ » توبه نکرده است؟ (ش ۱۴۵۲)
- جواب** اگر به زبان استغفر الله بگوید اما در قلبش پشیمان نباشد. (صفحه ۸۲)
- سوال** برای اینکه انسان متوجه زشتی گناه خود نشود شیطان از چه حیل‌های استفاده می‌کند؟ (ش ۱۴۵۳)
- جواب** حيله گام به گام کشاندن به سوی گناه (صفحه ۸۶)
- سوال** مهم‌ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری‌ها و انحرافات اجتماعی چیست؟ (دی ۹۷)
- جواب** انجام امر به معروف و نهی از منکر (صفحه ۸۸)
- سوال** در چه صورت استغفار بی‌خاصیت می‌شود؟ (خ ۹۸)
- جواب** اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه استغفار در حال انجام گناه، استغفار را بی‌خاصیت می‌کند.
- سوال** اگر کسی حقوق مادی یا معنوی مردم را ضایع کرده است و برای جبران به آنان دسترسی ندارد، چه باید بکند؟ (خ ۹۸)
- جواب** توبه کننده باید به نیابت آنان صدقه دهد و برایشان دعای خیر و طلب آمرزش نماید. (صفحه ۸۷)
- سوال** توبه در مورد بندگان خدا به چه معناست؟ (ش ۹۸)
- جواب** توبه به معنای بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست.
- سوال** مهم‌ترین راه اصلاح جامعه ای که گرفتار رباخواری شده است، چیست؟ (دی ۹۸)
- جواب** امر به معروف و نهی از منکر (توبه اجتماعی) (صفحه ۸۸)
- سوال** گر جامعه ای در برخی موارد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج گردد، نیازمند چه توبه ای است؟ (خ ۹۹)
- جواب** توبه اجتماعی (صفحه ۸۸)
- سوال** بیان عبارت «آب که از سر گذشت چه یک وجب، چه صد وجب» از زبان شیطان، نشان دهنده کدام حيله او برای دور کردن انسان از توبه است؟ (دی ۹۹)
- جواب** نا امید کردن از رحمت الهی (صفحه ۸۴)
- سوال** چرا بهترین زمان توبه دوران جوانی است؟ (خ ۱۴۰۰)
- جواب** زیرا امکان توبه بیشتر و انجام آن آسان تر است (و جبران گذشته راحت تر). (صفحه ۸۸)
- سوال** چرا به توبه "پیرایش یا تخلیه" گفته می‌شود؟ (ش ۱۴۰۰)
- جواب** زیرا توبه گناهان را از قلب خارج می‌کند و آن را شست و شو می‌دهد. (صفحه ۸۲)
- سوال** مهم‌ترین حق خداوند بر بنده چیست؟ (ش ۱۴۰۰)
- جواب** حق اطاعت و بندگی (صفحه ۸۷)
- سوال** مهم‌ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری‌ها و انحرافات اجتماعی، چیست؟ (دی ۱۴۰۰)
- جواب** امر به معروف و نهی از منکر (صفحه ۸۸)
- سوال** اگر مردم در امر به معروف و نهی از منکر برای اصلاح جامعه از گناهان اجتماعی کوتاهی کنند، چه آثار و پیامدهایی خواهد داشت؟ (دی ۱۴۰۰)
- جواب** گناهان اجتماعی، قوی تر و محکم تر می‌شوند و در تمام سطوح جامعه نفوذ می‌کنند. (صفحه ۹۱)

سوال در چه صورت «تکرار توبه» به معنای دور شدن از خداوند نیست؟ (دی ۱۴۰۰خ)

جواب تکرار توبه اگر واقعی باشد به معنی دور شدن از خداوند نیست. (صفحه 88)

سوال مهم ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری ها و انحرافات اجتماعی چیست؟ (خ ۱۴۰۱)

جواب امر به معروف و نهی از منکر (صفحه 88)

سوال در چه صورت توبه، گناهان را به حسنات تبدیل میکند؟ (ش ۱۴۰۱)

جواب اگر توبه، همراه با ایمان و عمل صالح باشد. (صفحه ۸۳)

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید

سوال با وجود اینکه هر وقت توبه کنیم خدا قبولمان میکند چرا نباید توبه را به تأخیر انداخت؟ توضیح دهید. (ش ۱۴۰۲)

جواب به هیچ وقت زیرا اگر انسانی غرق گناه شود، دیگر معلوم نیست که میل به توبه پیدا کند شاید گناه به قدری بر روحش غلبه کند که ه قلبش از گناه پشیمان نشود و وقتی که پشیمانی قلبی نباشد توبه‌های صورت نگرفته است. (صفحه ۸۵)

سوال در بحث توبه؛ جبران حقوق مادی و معنوی صاحبان حق در صورت عدم دسترسی به آنها چگونه ممکن است؟ (خ ۱۴۰۲)

جواب به نیابت از آنان صدقه دهد و برایشان دعای خیر و طلب آمرزش نماید. (صفحه 87)

سوال مقصود از جبران حقوق الهی در بحث توبه را توضیح دهید. (دی ۱۴۰۱)

جواب مهمترین حق خداوند حق اطاعت و بندگی اوست توبه کننده باید بکوشد کوتاهی های خود را در پیشگاه خداوند جبران کند. برای مثال: نمازها با روزه‌های از دست داده را به تدریج قضا نماید و عبادت‌های ترک شده را به جا آورد. (صفحه 87)

سوال بهترین زمان برای توبه چه زمانی است؟ شرح دهید. (دی 97)

جواب دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. اگر در دوره جوانی خصلت هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرسا خواهد بود. (صفحه 88)

سوال از مراحل تکمیلی توبه، "عدم تکرار گناه" را توضیح دهید. (دی 97)

جواب توبه کننده تلاش می کند دیگر به سراغ گناهی که از آن پشیمان شده است نرود، زیرا انجام آن مساوی با شکستن توبه است که در آن صورت باز هم باید توبه کند. (صفحه ۸۶)

سوال "به تسویف کشاندن" از حیل‌های شیطان برای دور کردن انسان از توبه را توضیح دهید. (دی 97)-

جواب «تسویف» از ریشه (سوف) و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت دیگر، فرد گنهکار دائماً به خود می گوید «به زودی توبه می کنم» و این گفته را آنقدر تکرار می کند، تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. (صفحه ۸۵)

سوال از مراحل تکمیلی توبه «جبران حقوق الهی» را شرح دهید. (خ 98)

جواب توبه کننده تلاش می کند حقوقی را که با گناه خود ضایع کرده است جبران نماید. دسته ای از این حقوق، مربوط به خداوند است. مهم ترین حق خداوند نیز، حق اطاعت و بندگی اوست. توبه کننده باید بکوشد کوتاهی های خود در پیشگاه خداوند را جبران کند؛ برای مثال، نمازها یا روزه های از دست داده را به تدریج قضا نماید و عبادت های ترک شده را به جا آورد البته البته خداوند نسبت به بندگان خود مهربان است و اگر ببیند که شخص توبه کار تلاش خود را کرده و نتوانسته همه گناهان را جبران کند، بقیه موارد را خود جبران نموده و او را عفو می کند. (صفحه 87)

سوال یکی از حیل‌های شیطان برای دور کردن انسان از توبه «تسویف» است. آن را توضیح دهید. (خ 98)

جواب «تسویف» از ریشه (سوف) و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت دیگر، فرد گنهکار دائماً به خود می گوید «به زودی توبه می کنم» و این گفته را آنقدر تکرار می کند، تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. (صفحه ۸۵)

سوال از مراحل تکمیلی توبه «جبران حقوق الهی» را توضیح دهید. (ش 98)

جواب توبه کننده تلاش می کند حقوقی را که با گناه خود ضایع کرده است جبران نماید. دسته ای از این حقوق مربوط به خداوند است. مهم ترین حق خداوند، حق اطاعت و بندگی اوست. توبه کننده باید بکوشد کوتاهی های خود در پیشگاه خداوند را جبران کند؛ برای مثال، نمازها یا روزه های از دست داده را به تدریج قضا نماید و عبادت های ترک شده را به جا آورد. البته خداوند نسبت به بندگان خود مهربان است و اگر ببیند که شخص توبه کار تلاش خود را کرده و نتوانسته همه گناهان را جبران کند، بقیه موارد را خود جبران نموده و او را عفو می کند. (صفحه ۸۶)

سوال از حيله های شيطان برای دور کردن انسان از توبه ، وعده «گناه کن و بعد توبه کن» را توضیح دهید.(ش ۹۸)

جواب شيطان ابتدا انسان را با اين وعده که «گناه کن و بعد توبه کن!» به سوی گناه می کشاند و وقتی که او آلوده شد، از رحمت الهی مایوسش می سازد و می گوید «آب که از سر گذشت چه یک وجب، چه صد وجب.» در این حالت، انسان با خود می گوید که کار از کار گذشته و پرونده عملم نزد خداوند آن قدر سیاه است که دیگر توبه ام پذیرفته نیست. در حالی که آدمی، هر قدر هم که بد باشد، اگر واقعاً توبه کند و نادم و پشیمان شود، خداوند توبه اش را می پذیرد. (صفحه ۸۴)

سوال تا چه زمانی برای توبه کردن مهلت داریم؟ در این مورد به چه نکته ای باید توجه کنیم؟(ش ۹۸خ)

جواب اما بهترین زمان برای توبه، دوره ای است که امکان توبه بیشتر و انجام آن آسان تر و جبران گذشته راحت تر است. بر این اساس، باید به این نکته توجه کنیم : دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. اگر در دوره جوانی خصلت هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرسا خواهد بود. (صفحه ۸۸)

سوال منظور از تسویف چیست و چرا شيطان از این حيله برای گمراهی جوانان استفاده می کند؟ (دی ۹۸)

جواب تسویف به معنای امروز و فردا کردن است. فرد گنهکار دائماً به خود می گوید به زودی توبه می کنیم. شيطان به جوان می گوید: تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری و این یک دام است که سبب عادت جوان به گناه می شود و ترک گناه برایش سخت می گردد. (صفحه ۸۵)

سوال منظور از تسویف چیست؟ چگونه شيطان از این حيله برای گمراهی جوانان استفاده می کند؟(خ ۹۹)

جواب «تسویف» از ریشه « سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. فرد گنهکار دائماً به خود می گوید «به زودی توبه می کنم.» و آن قدر تکرار می کند، تا میل به توبه در او خاموش می شود. شيطان به او می گوید تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری و می توانی در آینده توبه کنی. (صفحه ۸۵)

سوال یکی از مراحل توبه، جبران حقوق مردم (حق الناس) است، آن را با یک مثال توضیح دهید.(خ ۹۹)

جواب توبه کننده باید بکوشد اگر ستمی بر مردم کرده است آن را جبران نماید و حقوق مادی یا معنوی آنها را در حد توان ادا کند و رضایت صاحبان حق را به دست آورد. حقوق معنوی انسان ها بسیار مهم تر از حقوق مادی آنان است. مثلاً اگر با دروغ، غیبت و تهمت آبروی انسانی ریخته شده یا ... در واقع حقوق معنوی افراد ضایع شده است و باید فرد توبه کننده به جبران حقوق از دست رفته بپردازد. (صفحه ۸۷)

سوال یکی از حيله های شيطان برای دور کردن انسان از توبه «تسویف» است، آن را توضیح دهید.(خ ۹۹خ)

جواب «تسویف» از ریشه (سوف) و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت دیگر، فرد گنهکار دائماً به خود می گوید « به زودی توبه می کنم» و این گفته را آنقدر تکرار می کند، تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. (صفحه ۸۵)

سوال چرا دوره جوانی بهترین زمان توبه است؟ توضیح دهید.(خ ۹۹خ)

جواب دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. اگر در دوره جوانی خصلت هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرسا خواهد بود. (صفحه ۸۸)

سوال راحل تکمیلی توبه را نام ببرید. (ش ۹۹)

جواب تلاش در جهت دور شدن از گناه - جبران حقوق الهی و حقوق مردم (صفحه ۸۶)

سوال توبه اجتماعی را با ذکر مثال شرح دهید. (ش ۹۹)

جواب وقتی جامعه ای در برخی از ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شود، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح یعنی نیازمند توبه اجتماعی است. انحراف های اجتماعی مانند ربا خواری، رشوه گرفتن، بی توجهی به عفاف و پاکدامنی و ... (صفحه ۸۸)

سوال چرا جوانی بهترین زمان برای توبه کردن است؟ توضیح دهید. (ش ۹۹)

جواب دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. اگر در دوره جوانی خصلت هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرسا خواهد بود. (صفحه ۸۸)

سوال توبه اجتماعی را با ذکر مثال شرح دهید.(دی ۹۹)

جواب اگر جامعه در برخی از ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شود، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح ، یعنی توبه اجتماعی است. انحراف های اجتماعی باید در همان مراحل ابتدایی اصلاح شوند تا گسترش نیابند و ماندگار نشوند. ربا خواری ، رشوه گرفتن ، بی توجهی به عفاف و پاکدامنی، ظلم کردن و ظلم پذیری و اطاعت از غیر خدا از جمله این بیماری ها و انحراف هاست. مهم ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از این بیماری ها انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر است. (صفحه ۸۸)

سوال چرا دوره جوانی بهترین زمان برای توبه است؟ (دی ۹۹)

جواب دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. اگر در دوره جوانی خصلت هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرسا خواهد بود. صفات ناپسندی که در ما پدید می آیند، شبیه ریشه های نهالی هستند که در ابتدا نفوذ کمی در خاک دارد اما هر قدر زمان می گذرد، نفوذ آن بیشتر می شود و قوی تر می گردد تا جایی که کندن آن درخت بسیار سخت می شود. از این رو، توبه در جوانی بسیار آسان تر از زمان پیری است. (صفحه 88)

سوال از مراحل تکمیلی توبه «جبران حقوق الهی» را توضیح دهید. (دی ۹۹ خ)

جواب توبه کننده تلاش می کند حقوقی را که با گناه خود ضایع کرده است جبران نماید. دسته ای از این حقوق مربوط به خداوند است. مهم ترین حق خداوند، حق اطاعت و بندگی اوست. توبه کننده باید بکوشد کوتاهی های خود در پیشگاه خداوند را جبران کند؛ برای مثال، نمازها یا روزه های از دست داده را به تدریج قضا نماید و عبادت های ترک شده را به جا آورد. البته خداوند نسبت به بندگان خود مهربان است و اگر ببیند که شخص توبه کار تلاش خود را کرده و نتوانسته همه گناهان را جبران کند، بقیه موارد را خود جبران نموده و او را عفو می کند. (صفحه ۸۶)

سوال چرا بهترین زمان توبه، دوره جوانی است؟ (دی ۹۹خ)

جواب دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. اگر در دوره جوانی خصلت هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرسا خواهد بود. صفات ناپسندی که در ما پدید می آیند، شبیه ریشه های نهالی هستند که در ابتدا نفوذ کمی در خاک دارد اما هر قدر زمان می گذرد، نفوذ آن بیشتر می شود و قوی تر می گردد تا جایی که کندن آن درخت بسیار سخت می شود. از این رو، توبه در جوانی بسیار آسان تر از زمان پیری است. (صفحه 88)

سوال یکی از حیل های شیطان که به تاخیر انداختن توبه (تسویف) است را شرح دهید. (خ ۱۴۰۰)

جواب «تسویف»: از ریشه «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت دیگر، فرد گنهگار دائماً به خود می گوید «به زودی توبه می کنم.» و این گفته را آنقدر تکرار می کند، تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. این حیل شیطان، بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می رود. به او می گوید تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری، بالاخره در آینده می توانی توبه کنی. اما این یک دام است و سبب عادت جوان به گناه می شود، به طوری که ممکن است ترک گناه برایش سخت گردد. (صفحه ۸۵)

سوال یکی از حیل های شیطان برای دور کردن انسان از توبه «تسویف» است، آن را شرح دهید. (ش ۱۴۰۰)

جواب «تسویف»: از ریشه «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت دیگر، فرد گنهگار دائماً به خود می گوید «به زودی توبه می کنم.» و این گفته را آن قدر تکرار می کند، تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. این حیل شیطان، بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می رود. به او می گوید تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری، بالاخره در آینده می توانی توبه کنی. اما این یک دام است و سبب عادت جوان به گناه می شود، به طوری که ممکن است ترک گناه برایش سخت گردد. (صفحه ۸۵)

سوال از حیل های شیطان برای دور کردن انسان از توبه، «نا امید کردن از رحمت الهی» را شرح دهید. (دی ۱۴۰۰)

جواب ابتدا انسان را با این وعده که «گناه کن و بعد توبه کن» به سوی گناه می کشاند و وقتی که او آلوده شد، از رحمت الهی مأیوسش می سازد و می گوید «آب که از سر گذشت چه یک وجب. چه صد وجب» در این حالت، انسان با خود می گوید که کار از کار گذشته و پرونده عملم نزد خداوند آن قدر سیاه شده است که دیگر توبه ام پذیرفته نیست. در حالی که آدمی، هر قدر هم که بد باشد، اگر واقعاً توبه کند و نادم و پشیمان شود، حتماً خداوند توبه اش را می پذیرد. (صفحه ۸۴)

سوال یکی از حیل های شیطان برای دور کردن انسان از توبه «نا امید کردن از رحمت الهی» است. آن را شرح دهید. (دی ۱۴۰۰خ)

جواب ابتدا انسان را با این وعده که «گناه کن و بعد توبه کن» به سوی گناه می کشاند و وقتی که او آلوده شد، از رحمت الهی مأیوسش می سازد و می گوید «آب که از سر گذشت چه یک وجب. چه صد وجب» در این حالت، انسان با خود می گوید که کار از کار گذشته و پرونده عملم نزد خداوند آن قدر سیاه شده است که دیگر توبه ام پذیرفته نیست. در حالی که آدمی، هر قدر هم که بد باشد، اگر واقعاً توبه کند و نادم و پشیمان شود، حتماً خداوند توبه اش را می پذیرد. (صفحه ۸۴)

سوال از حیل های شیطان برای دور کردن انسان از توبه «به تاخیر انداختن توبه (تسویف)» را شرح دهید. این حیل بیشتر برای چه کسانی به کار می رود؟ (خ ۱۴۰۱)

جواب تسویف از ریشه سوف و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت دیگر، فرد گنهگار دائماً به خود می گوید «به زودی توبه می کنم.» و این گفته را آنقدر تکرار می کند تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. این حیل بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می رود. (صفحه ۸۵)

سوال از مراحل تکمیلی توبه «جبران حقوق مردم» را توضیح دهید. (خ ۱۴۰۱خ)

جواب توبه کننده باید بکوشد اگر ستمی بر مردم کرده است آن را جبران نماید و حقوق مادی یا معنوی آنها را در حد توان ادا کند و رضایت صاحبان حق را به دست آورد. حقوق معنوی انسان ها بسیار مهم تر از حقوق مادی آنان است. (صفحه 87)

سوال

چرا دوره جوانی بهترین زمان برای توبه است؟ (دی ۹۹)

جواب

دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. اگر در دوره جوانی خصلت هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرسا خواهد بود. صفات ناپسندی که در ما پدید می آیند، شبیه ریشه های نهالی هستند که در ابتدا نفوذ کمی در خاک دارد اما هر قدر زمان می گذرد، نفوذ آن بیشتر می شود و قوی تر می گردد تا جایی که کندن آن درخت بسیار سخت می شود. از این رو، توبه در جوانی بسیار آسان تر از زمان پیری است. (صفحه 88)

سوال

منظور از «انقلاب علیه خود» در توبه چیست؟ (ش ۱۴۵۱)

جواب

انسان میتواند در برابر موانع درونی خود ایستادگی کرده و علیه خود انقلاب کند. (با پیروی از عقل علیه تمایلات ناپسند خود قیام کند.) (انقلاب و قیام خود عالی انسان علیه خود دانی) (انقلاب نفس لواحه علیه نفس اماره) (صفحه ۸۱)

نکته یادآوری

نفس لواحه ← سرزنش کننده بعد از گناه

نفس اماره ← فرمان دهنده به بدی

متن به زیون خودمونی

حیله های شیطان

2- به تاخیر انداختن توبه (تسویف)

تسویف از ریشه سوف ← امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن

فرد گناهکار دائما به خود میگوید به زودی توبه میکنم و این کار را آنقدر تکرار می کند تا ← میل به توبه در او خاموش می شود

این حیله شیطان بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می رود. ← تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری و بالاخره در آینده می توانی توبه کنی

این یک دام است سبب عادت جوان به گناه می شود. به طوریکه ممکن است ترک گناه برایش سخت گردد.

اگر انسانی غرق گناه شود ممکن است میل به توبه پیدا نکند.

متن به زیون خودمونی (حقیقت توبه)

توبه در لغت ← بازگشت

توبه در اصطلاح دینی ← بازگشت از گناه به سوی خدا و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران

توبه با پشیمان شدن انسان از گناه اتفاق می افتد

توبه عبد(بندگان) ← بازگشت از گناه به سوی خداوند

توبه معبود یا پروردگار ← بازگشت خداوند به سوی بنده گناهکار و باز کردن در های رحمت به روی او و برگرداندن آرامش به قلب انسان

پشیمانی انسان بعد انجام گناه و زبان حال چه قدر بد شد=توبه

گفتن استغفرالله در دل و بر زبان جاری نکردن=توبه

گفتن استغفرالله با زبان و پشیمان نبودن در دل ← توبه نیست

کلید واژه

ناامیدکردن-مایوس-نادم و پشیمان-تسویف-امروز و فردا کردن-میل به توبه-گمراه کردن-جوانان-فرصت توبه-پشیمانی قلبی

متن به زیون خودمونی

جامعه نیازمند توبه است وقتی که:

- ← از مسیر توحید و اطاعت خدا خارج شده
- ← در این صورت توبه اجتماعی انجام می دهد

اصلاح:

- گناهان فردی ← توبه
- گناهان اجتماعی ← امر به معروف و نهی از منکر
- اثر ترک امر به معروف و نهی از منکر
- قوی تر و محکم تر شدن گناهان اجتماعی
- نفوذ گناهان در سطوح جامعه
- حساسیت مردم در برابر گناهان و ایستادگی در برابر آن ها ←
- اصلاح جامعه آسان تر
- کوتاهی مردم و بیش تر شدن انحراف از حق ← اصلاح مشکل
- تر جامعه
- خاصیت دوره جوانی ← انعطاف پذیری و تحول و دگرگونی

پرسش و پاسخ

در چه صورتی شخص گناهکار حتی با گفتن جمله "استغفر الله" توبه نکرده است؟ (شهرریور 1402)
پاسخ: اگر در قلبش پشیمان نباشد و قصد انجام دوباره آن را داشته باشد چنین شخصی توبه نکرده است.

مطابق آیات قرآن کریم اگر ایمان و عمل صالح به دنبال توبه بیاید،.....(نهایی انسانی 1402)
1) صرفا باعث بخشیده شدن گناه میشود
2) گناهان را تبدیل به حسنات میکند
پاسخ: مورد 2

سوال در چه صورتی شخص گناهکار حتی با گفتن جمله "استغفر الله" توبه نکرده است؟ (شهرریور 1402)

جواب اگر در قلبش پشیمان نباشد و قصد انجام دوباره آن را داشته باشد چنین شخصی توبه نکرده است.

سوال مطابق آیات قرآن کریم اگر ایمان و عمل صالح به دنبال توبه بیاید،.....(نهایی انسانی 1402)
1) صرفا باعث بخشیده شدن گناه میشود 2) گناهان را تبدیل به حسنات میکند

جواب مورد 2

دین و زندگی

درس ۸

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

احکام الهی در زندگی امروز

چهار نکته در مورد احکام الهی

زندگی در شرایط ویژه

مراحل تکمیلی توبه

عرصه فرهنگ و ارتباطات

اهمیت فرهنگ: روح حاکم بر جامعه و نشان دهنده هویت و شخصیت آن است.

معیارهای تشخیص ارزشمندی فرهنگ

معیارهای اصلی: ایمان و اعتقاد به خدا، پیامبران و معاد

معیارهای فرعی توجه به: عدالت خردورزی علم و دانش عفاف و پاکدامنی دوری از شهوت و غضب و پابندی به احکام و دستورات الهی

تولید توزیع و تبلیغ فیلمهای سینمایی و آثار هنری به منظور گسترش معارف اسلامی و مبارزه با تهاجم فرهنگی و ابتذال اخلاقی از مصادیق مهم عمل صالح واجب کفایی دارای پاداش اخروی بزرگ نکته مهم: حق نشر حق تکثیر یا کپی رایت مجموعه حقوقی است که به پدیدآورنده یک اثر در حوزه های مختلف هنری و فرهنگی تعلق میگیرد. طبق نظر همه مراجع اگر تولید کننده یک اثر تکثیر و کپی آن اثر را جایز نداند تکثیر آن حرام است و خرید و استفاده از این آثار تکثیری نیز حرام است.

پایگاه اینترنتی و شبکه های اجتماعی به منظور اشاعه فرهنگ اسلامی و مقابله با اندیشههای کفرآمیز و ابتذال اخلاقی مستحب در مواردی واجب کفایی / در صورت توانایی علمی و فنی و مالی باید به ایجاد آن مبادرت ورزند. استفاده از وسایل ارتباطی داخلی واجب است.

انواع موسیقی جایز و حلال به جز تقویت بی بندوباری تحریک شهوت مناسب مجالس لهو و لعبه (حرام) رسانههایی که در بردارنده تصاویر یا متولی هستند که موجب انحراف و فساد میشوند در بردارنده یا موسیقی مطرب و مناسب با مجالس لهو و گناه: گناه کبیره و حرام است.

شرکت در مراسم شادی و جشن های ملی و مذهبی: جایز

عرصه ورزش و بازی

فواید داشتن بدنی قوی سلامتی فعالیت بهتر و پیروزی در مبارزه با دشمنان دین مانند دلاوری و شجاعت پیامبر(ص) و امام علی (ع) در جنگها/ قوی شدن بدن وقتی ارزشمند است که تواضع و فروتنی شود نه فخر فروشی

پیش قدم شدن در برگزاری بازیها و ورزشهای معنی برای تقویت رابطه صمیمانه و سلامت اخلاقی افراد پاداش اخروی دارد

شرط بندی از امور زبان آور روحی و اجتماعی حرام

• فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن از فساد و بی بندوباری ها ضرورت باید واجب کفایی

عرصه اقتصاد

سبک زندگی جدید مبتنی بر تولید انبوه، کالا مصرف فراوان و توجه به رفاه بیش از حد و لذتهای مادی

مدیریت اقتصاد

اول حفظ استقلال اقتصادی و عدم سلطه و نفوذ بیگانگان

دوم پیشروی به سوی عدالت و قسط و کاهش فاصله طبقاتی

سوم حرکت به سوی آبادانی و دوری از نیازدگی و تجمل گرایی

تلاش برای رزق و روزی حلال و پرهیز از عوامل ناپاک شدن روزی مانند تولید کالا با کیفیت پایین و فریب کاری در معامله

حدیث پیامبر (ص): عبادت ده جزء دارد که که جزء آن کسب و کار حلال است.

حدیث امام علی (ع) (یا معشر النجار البغة، ثم المنجزة، باید با احکام تجارت آشنا شویم تا گرفتار کسب حرام نگردیم.

واجب است بر مسئولین از اشرافی گری و تجمل گرایی اجتناب کنند؛ زیرا از مهمترین عوامل عقب ماندگی اقتصادی به وجود آمدن فاصله طبقاتی است که علاوه بر آثار منفی اقتصادی باعث بی اعتمادی عمومی و رواج تجمل گرایی و مصرف گرایی در میان مردم میشود

زندگی در شرایط ویژه

عرصه اقتصاد

جلوگیری از تخریب محیط زیست و به حداقل رساندن مصرف پلاستیک، سموم شیمیایی و ...

دوری از تجمل و مدگرایی و ساده زیستی پیشه کردن برای جلوگیری از غم و اندوه افراد بی بضاعت

کنترل روابط اقتصادی برای وابسته نشدن و تحت فشار سلطه گران نبودن بر دولت واجب است

هر نوع تجارتی به نفع رژیم صهیونیستی که به کمک انگلستان و به روز غاسب سرزمین مسلمانان است حرام است.

احکام و قوانین الهی هم زندگی سالم دنیا و هم سعادت اخروی را تامین می کنند.

قوانین بشری اهداف محدود دنیوی دارند.

تزکیه نفس با توبه آغاز می شود.

با عمل به دستورات الهی تداوم می یابد.

کلید واژه

زندگی سالم دنیا - سعادت - نیکبختی - محدود - دنیوی - مطمئن و قابل اعتماد - خردمند و عاقبت اندیش - عاقبت کار

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

سوال	رواج ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع بازگشتی به دوران..... است. که تزلزل بنیان خانواده را در پی دارد. (خ ۱۴۰۲)
جواب	جاهلیت (صفحه ۹۸)
سوال	قرآن کریم طبق آیه شریفه «﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾» رمز سعادت و رستگاری انسانها ر..... دانسته است. (دی ۱۴۰۱)
جواب	تزکیه نفس (صفحه ۹۴)
سوال	تولید فیلم سینمایی و تلویزیونی که به نیت اعتلای فرهنگ اسلامی و تربیت دینی باشد، است. (دی ۹۷)
جواب	مستحب (صفحه ۱۰۱)
سوال	در احکام دین، هر دستور خداوند، دلایل خاص خود را دارد که آن حکم و دستور نامیده می شود. (خ ۹۸) حکمت (صفحه ۹۶)
جواب	حکمت (صفحه ۹۶)
سوال	در عرصه اقتصاد باید بکوشیم قبل از ورود به کار و تجارت با آشنا شویم. (ش ۹۸ خ)
جواب	احکام تجارت (صفحه ۱۰۳)
سوال	اشرافی گری برخی مسئولان و فساد اداری و مالی، یکی از عوامل عقب ماندگی است. (خ ۹۹)
جواب	اقتصادی (صفحه ۱۰۴)
سوال	تنها شیوه مطمئن و قابل اعتمادی که پیش روی هر انسان خردمند و عاقبت اندیشی قرار دارد، زندگی است. (دی ۹۹)
جواب	دینی (الهی)
سوال	در احکام دین، هر دستور خداوند، دلایل خاص خود را دارد که آن حکم و دستور نامیده می شود. (دی ۱۴۰۰)
جواب	حکمت (صفحه ۹۶)
سوال	تنها شیوه مطمئن و قابل اعتمادی که پیش روی هر انسان خردمند و عاقبت اندیشی قرار دارد است. (خ ۱۴۰۱)
جواب	زندگی دینی (صفحه ۹۵)

تدبر در آیات قرآن و حدیث

سوال	با توجه به آیه «أَفَمَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ» انسان خردمند و عاقبت اندیش چه شیوه ای از زندگی را برمی گزیند؟ (ش ۱۴۰۲)
جواب	زندگی دینی و عمل به احکام الهی (زندگی مبتنی بر تقوا و رضایت الهی (صفحه ۹۵)
سوال	با توجه به حدیث شریف « یا معشر التجار الفقه تَمَّ المتجر » چرا یادگیری مسائل شرعی، تجارت، مقدم بر تجارت است؟ (خ ۱۴۰۲)
جواب	برای آشنایی با حلال و حرام برای گرفتار نشدن در کسب حرام (صفحه ۱۰۲)
سوال	براساس عبارت قرآنی « أَمْ مَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ، عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ » زندگی محکم و استوار بر چه پایه هایی بنا میشود؟ (دی ۹۷)
جواب	تقوای الهی و خشنودی الهی (صفحه ۹۵)
سوال	با توجه به عبارت قرآنی: «أَمْ مَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَىٰ شَفَا جُرْفٍ هَارٍ» مقصود از بنای زندگی بر لبه پرتگاه چیست؟ (خ ۹۸)
جواب	یعنی انسان به جای اینکه سبک زندگی خود را بر مبنای دین و دستورات الهی قرار دهد که پشتوانه ای محکم و قابل اعتماد است ، هوی و هوس و مکاتب دنیوی را مبنا و معیار زندگی خود قرار دهد که سرانجامی تاریک به دنبال دارد (یعنی انسان زندگی خود را بر پایه دستورات الهی بنا نکرده باشد). (صفحه ۹۵)

سوال	براساس آیه شریفه " أم من أسس بنيانه على شفا جرف هار" مقصود از زندگی بر لبه پرتگاه چیست؟ (خ ۹۸)
جواب	یعنی انسان به جای اینکه سبک زندگی خود را بر مبنای دین و دستورات الهی قرار دهد که پشتوانه ای محکم و قابل اعتماد است، هوی و هوس و مکاتب دنیوی را مبنای معیار زندگی خود قرار دهد که سرانجامی تاریک به دنبال دارد (یعنی انسان زندگی خود را بر پایه دستورات الهی بنا نکرده باشد). (صفحه ۹۵)
سوال	چرا در آیه «و لا تقریبا الزئی اینه کان فاحشه و ساء سبیلا» انسان از نزدیک شدن به زنا نهی شده است؟ (۹۹خ)
جواب	موقعیت خانواده متزلزل نشود و سلامت جسمی و روحی انسان ها به خطر نیفتد. (صفحه ۹۹)
سوال	در آیه شریفه «یسئلونک عن الخمر و المیسر قل فیهما اثم کبیر ...» قرآن کریم چه چیزهایی را دارای منفعت و در عین حال گناه بسیار می داند؟ (خ ۹۹خ)
جواب	شراب - قمار (صفحه ۹۸)
سوال	در آیه «افمن أسس بنيانه على تقوى من الله و رضوان خیر» زندگی محکم و استوار بر چه پایه هایی بنا می شود؟ (ش ۹۹)
جواب	تقوی - خشنودی خدا
سوال	مطابق حدیث امام علی علیه السلام «یا معشر التجار، الفقه، ثم المتجر» چگونه می توان از گرفتاری به کسب حرام دوری کرد؟ (دی ۹۹)
جواب	آشنایی با احکام تجارت (فقه) (صفحه ۱۰۳)
سوال	در عبارت قرآنی «أَقْمِنُ أَسْسَ بُنْيَانِهِ عَلَى تَقْوَى مِنْ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ حَسَنٍ»، زندگی محکم و استوار بر چه پایه هایی بنا می شود؟ (ش ۱۴۰۰)
جواب	تقوای الهی - خشنودی خداوند (صفحه ۹۵)
سوال	بر اساس عبارت قرآنی: «أَقْمِنُ أَسْسَ بُنْيَانِهِ عَلَى تَقْوَى مِنْ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ حَسَنٍ...»، زندگی محکم و استوار بر چه پایه هایی بنا می شود؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	تقوای الهی - رضایت پروردگار یا (عمل به احکام و دستورات الهی) (صفحه ۹۶)
سوال	طبق آیه «...أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرْفٍ هَارٍ فَأَنْهَارٌ بِهِ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ ...» چه نوع زندگی ای بر لبه پرتگاه دوزخ است؟ (دی ۱۴۰۰خ)
جواب	یعنی انسان به جای اینکه سبک زندگی خود را بر مبنای دین و دستورات الهی قرار دهد که پشتوانه ای محکم و قابل اعتماد است، هوی و هوس و مکاتب دنیوی را مبنای معیار زندگی خود قرار دهد که سرانجامی تاریک به دنبال دارد (یعنی انسان زندگی خود را بر پایه دستورات الهی بنا نکرده باشد). (صفحه ۹۵)
سوال	خداوند در آیه مبارکه «لَا تَقْرُبُوا الرِّبَا إِنَّهُ كَانَفَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا» از کدام گناه کبیره نهی می فرماید؟ (ش ۱۴۰۱)
جواب	زنا (ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع) (صفحه ۹۹)

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید

سوال	احکام و قوانین دین اسلام، فقط زندگی سالم در دنیا را تضمین می کند. (دی ۹۷)
جواب	غلط (صفحه ۹۵)
سوال	استفاده از موسیقی، خواه سنتی و کلاسیک باشد و خواه غیرسنتی و مدرن، جایز و حلال است. (دی ۹۷)
جواب	صحیح (صفحه ۱۰۲)
سوال	احکام و قوانین دین اسلام فقط سعادت و نیک بختی اخروی و ابدی را تأمین می کند. (خ ۹۸)
جواب	غلط (صفحه ۹۵)
سوال	هر دستور خداوند علت ها و دلایل خاص خود را دارد که «حکمت» آن حکم و دستور نامیده میشود. (خ ۹۸خ)
جواب	صحیح (صفحه ۹۶)
سوال	میان نعمت های الهی در آخرت و بایدها و نبایدهای دین (احکام) ارتباط و هماهنگی برقرار است. (ش ۹۸)
جواب	صحیح (صفحه ۹۶)

سوال	میان نعمت های الهی در آخرت و بایدها و نبایدهای دین (احکام) ارتباط و هماهنگی برقرار است. (ش ۹۸)
جواب	صحیح (صفحه ۹۶)
سوال	هر دستور خداوند علت ها و دلایل خاص خود را دارد که حکمت آن حکم و دستور نامیده میشود. (ش ۹۸ خ)
جواب	صحیح (صفحه ۹۶)
سوال	قمار یک کار بیهوده است و میان برنده و بازنده دشمنی به وجود می آورد. (دی ۹۸)
جواب	صحیح (صفحه ۹۸)
سوال	بایدها و نبایدهای دینی و الهی با قوانین بشری که اهداف محدود و کوچکی دارند، قابل قیاس است. (خ ۹۹)
جواب	غلط (صفحه ۹۵)
سوال	احکام و قوانین دین اسلام، فقط سعادت و نیک بختی اخروی و ابدی انسان را تامین می نماید. (خ ۱۴۰۰)
جواب	غلط (صفحه ۹۵)
سوال	میان سعادت انسان در دنیا و جهان آخرت و بایدها و نبایدهای دین (احکام)، ارتباط و هماهنگی برقرار است. (خ ۱۴۰۱)
جواب	صحیح (صفحه ۹۶)
سوال	رایج شدن ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع، بازگشت به جاهلیت است که بنیان خانواده را متزلزل می کند. (خ ۱۴۰۱ خ)
جواب	صحیح (صفحه ۹۸)

در عبارات زیر گزینه صحیح را تشخیص دهید

سوال	در زمینه حکمت احکام الهی کدام گزینه صحیح است. (خ ۱۴۰۲) ۱) دانستن حکمت احکام الهی بر همه واجب است. ۲) برای فهم حکمت احکام الهی از علوم مختلفی توانمک گرفت. ۳) در وضع احکام الهی نظر و علاقه اکثریت مردم ملاک می باشد.
جواب	۲ - (صفحه ۹۶-۹۷)
سوال	کدام عبارت، از دلایل حرام بودن قمار است؟ (خ ۱۴۰۰) الف. فراموش نشدن زشتی قمار در اذهان مسلمانان ب. ایجاد کینه و دشمنی میان برنده و بازنده
جواب	ب - (صفحه ۹۸)

اصطلاحات

سوال	حکمت احکام: (دی ۱۴۰۱)
جواب	هر دستور خداوند، دلایلی خاص خود را دارد که حکمت آن حکم و دستور نامیده میشود (صفحه ۹۶)

احکام

سوال	احکام فقهی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. . (واجب - واجب کفایی - مستحب - حرام - حلال و جایز) توجه یک مورد اضافی است. (ش ۱۴۰۲) (صفحه ۱۰۱-۱۰۴) استفاده از موسیقی غیر سنتی و مدرن برای اجرای برنامه های فرهنگی مفید حلال و جایز فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد در شرایط ضروری واجب کفایی شرکت در مجالس شادی مانند جشن تولد برای تقویت صله رحم به شرط رعایت احکام دین مستحب فراهم کردن زیر ساخت لازم برای پایگاههای ارتباطی بومی بر دولت اسلامی برای جلوگیری از سلطه بیگانگان واجب
------	--

سوال

احکام فقهی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. .
(واجب - واجب کفایی - مستحب - حرام - حلال و جایز : توجه یک مورد اضافی است. (ش 1402) (صفحه 101-104)
استفاده از موسیقی غیر سنتی و مدرن برای اجرای برنامه های فرهنگی مفید حلال و جایز
فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد در شرایط ضروری واجب کفایی
شرکت در مجالس شادی مانند جشن تولد برای تقویت صله رحم به شرط رعایت احکام دین مستحب
فراهم کردن زیر ساخت لازم برای پایگاههای ارتباطی بومی بر دولت اسلامی برای جلوگیری از سلطه بیگانگان واجب

سوال

احکام حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: واجب - جایز - واجب کفایی - حرام - مستحب (خ 1402)
شرکت در جشن ملی به منظور تبلیغ دین به شرط رعایت احکام دین مستحب
انجام قمار با هدف پر کردن اوقات فراغت حرام
استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه های فرهنگی مفید حلال و جایز (صفحه 101-104)

سوال

احکام حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: واجب - جایز - واجب کفایی - حرام - مستحب (دی 1401)
(ا) ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی (آ) مستحب
(ب) استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه های فرهنگی مفید (ب) حلال و جایز
(پ) خریداری و مصرف کالاهای خارجی که سیب وابستگی کشور شود (پ) حرام
(ت) فراهم کردن زیر ساختهای لازم برای پایگاههای ارتباطی بومی و داخلی توسط دولت (ت) واجب
(صفحه 101-104)

سوال

احکام حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: واجب - جایز - واجب کفایی - حرام - مستحب (یک مورد اضافی است.)(خ 98)
۱) هر نوع تجارت به نفع رژیم صهیونیستی
۲) تلاش برای پیشرفت علمی ، صنعتی و افزایش تولید داخلی
۳) دادن جایزه توسط سازمانها ، نهادها و افراد به ورزشکاران
۴) تولید فیلم های سینمایی و تلویزیونی، تاریخی و اجتماعی به سبب اعتلای فرهنگ اسلامی و تربیت دینی در شرایط ویژه
۱. حرام 2. واجب 3. جایز 4. واجب کفایی (صفحه 101-104)

سوال

احکام هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. (مستحب - حرام - جایز - واجب کفایی) (خ 98)
الف) تولید فیلم های سینمایی و تلویزیونی به نیت اعتلای فرهنگ اسلامی در شرایط ویژه
ب) شرط بندی در بازی ها و ورزش های معمولی
ج) شرکت در مجالس شادی برای تقویت صله رحم یا تبلیغ دین
الف) واجب کفایی (ب) حرام (ج) مستحب (صفحه 101-104)

سوال

حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید : واجب - جایز - واجب کفایی - حرام - مستحب (یک مورد اضافی است.)(ش 98)
الف) شرکت در مجالس شادی جهت تقویت صله رحم
ب) اسراف در مصرف آب، بنزین، مواد غذایی، پوشاک و انرژی
ج) فراهم کردن زیرساخت های لازم توسط دولت اسلامی برای پایگاه های ارتباطی بومی و داخلی
د) توزیع انواع آثار هنری به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی و مبارزه با تهاجم فرهنگی
الف) مستحب (ب) حرام (ج) واجب (د) واجب کفایی (صفحه 101-104)

سوال

احکام هر یک از موارد زیر را مشخص کنید . (واجب - جایز - واجب کفایی - مستحب - حرام) (ش 98)
الف) تولید فیلم های سینمایی و تلویزیونی به نیت اعتلای فرهنگ اسلامی
ب) استفاده از موسیقی مناسب مجالس لهو و لعب
ج) دادن جایزه توسط سازمانها و نهادها به ورزشکاران
د) تلاش برای پیشرفت علمی و صنعتی و افزایش تولید داخلی
الف. واجب کفایی ب. حرام ج. جایز د. واجب (صفحه 101-104)

سوال

حکم هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. (واجب - مستحب - مکروه - حرام : یک مورد اضافی است.)(دی 98)
الف) بهره بردن از وسایل ارتباطی داخلی
ب) شرکت در مجالس شادی به منظور تبلیغ دین
ج) شرط بندی در بازی ها و ورزش های معمولی
الف. واجب ب. مستحب ج. حرام

(صفحه 101-104)

سوال

هر یک از عبارات زیر چه حکمی دارد؟ (جایز - واجب کفایی - مستحب - مکروه - حرام: یک مورد اضافی است.) (خ 99)

الف) وابستگی کشور به بیگانگان با خریدن کالاهای خارجی
 ب) استفاده از آلات موسیقی برای برنامه های فرهنگی مفید
 ج) شرکت کردن در مجالس شادی جهت تقویت صله رحم یا تبلیغ دین
 د) ضرورت فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد
 الف. حرام ب. جایز ج. مستحب د. واجب کفایی (صفحه 101-104)

سوال

احکام هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. (حلال و جایز واجب کفایی - حرام - مستحب - واجب) (ش 99خ)

الف) هر نوع تجارت به نفع رژیم صهیونیستی
 ب) فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی بند و باری
 ج) استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای برنامه های فرهنگی مفید
 د) شرکت در مجالس شادی که موجب تقویت صله رحم یا تبلیغ دین شود.
 الف) حرام ب) واجب کفایی ج) جایز د) مستحب (صفحه 101-104)

سوال

هر یک از عبارات زیر چه حکمی دارد؟ (جایز - واجب کفایی - مستحب مکروه - حرام: یک مورد اضافی است.) (ش 99)

الف) ورزش کردن به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی
 ب) تولید فیلم های تلویزیونی جهت گسترش فرهنگ اسلامی
 ج) هر نوع تجارت به نفع رژیم صهیونیستی و ترویج کالای آنها
 د) شرکت در مجالس شادی مانند جشن های ملی با رعایت احکام دین
 الف) مستحب ب) واجب کفایی ج) حرام د) جایز (صفحه 101-104)

سوال

حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: واجب - جایز - واجب کفایی - حرام - مستحب (یک مورد اضافی است.) (دی 99)

الف) فراهم کردن زیرساخت های لازم برای پایگاه های ارتباطی بومی و داخلی توسط دولت
 ب) استفاده از موسیقی، خواه موسیقی سنتی و کلاسیک و خواه غیرسنتی و مدرن
 ج) شرکت در مجالس شادی برای تقویت صله رحم به شرط رعایت احکام الهی
 د) شرط بندی در بازی ها و ورزش های معمولی
 الف) واجب ب) جایز ج) مستحب د) حرام (صفحه 101-104)

سوال

احکام هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. (مستحب - حرام - واجب کفایی - جایز) (دی 99خ)

الف) هر نوع تجارت به نفع رژیم صهیونیستی
 ب) استفاده از موسیقی، خواه سنتی و کلاسیک و خواه غیرسنتی و مدرن
 ج) ایجاد پایگاه های اینترنتی و شبکه های مجازی به منظور اشاعه فرهنگ اسلامی
 د) فراهم آوردن امکانات ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد در صورت ضرورت
 الف) حرام ب) جایز ج) مستحب د) واجب کفایی (صفحه 101-104)

سوال

حکم هر یک از موارد زیر را مشخص کنید: جایز و حلال - مستحب - حرام - واجب کفایی (خ 1400)

الف. شرط بندی حتی در بازی ها و ورزش های معمولی
 ب. شرکت در مجالس شادی جهت تبلیغ دین، به شرط رعایت احکام الهی
 ج. استفاده از موسیقی، خواه سنتی و کلاسیک و خواه غیرسنتی و مدرن
 د. تولید، توزیع و تبلیغ فیلم های سینمایی و تلویزیونی به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی
 الف. حرام ب. مستحب ج. جایز و حلال د. واجب کفایی (صفحه 101-102)

سوال

حکم هر یک از موارد زیر را مشخص کنید: (مستحب - حلال و جایز - واجب کفایی - حرام) (ش 1400)

الف. استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه های فرهنگی مفید
 ب. هر نوع تجارت به نفع رژیم صهیونیستی همچون وارد کردن و ترویج کالا
 ج. شرکت در مجالس شادی جهت تبلیغ دین، به شرط رعایت احکام الهی
 د. فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی بند و باری در شرایط ضروری
 الف. حلال و جایز ب. حرام ج. مستحب د. واجب کفایی (صفحه 102-104)

سوال

احکام حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: حرام - جایز و حلال - واجب - مستحب - واجب کفایی (یک مورد اضافی است.) (دی 1400)

الف. تولید و توزیع فیلم های سینمایی جهت مبارزه با تهاجم فرهنگی
 ب. شرکت در مجالس شادی اگر موجب تقویت صله رحم شود.
 ج. استفاده از ابزارهای موسیقی برای اجرای برنامه های فرهنگی مفید
 د. شرط بندی در بازی ها و ورزش های معمولی
 الف. واجب کفایی ب. مستحب ج. حلال و جایز د. حرام (صفحه 101-102)

سوال
حکم هر یک از موارد زیر را مشخص کنید: (جایز و حلال - حرام - مستحب - واجب) یک مورد اضافه است. (دی ۱۴۰۰ خ)
۱. فراهم کردن زیرساخت لازم ارتباطی بومی برای مانع شدن از سلطه رسانه ای بیگانگان
۲. شرکت در مجالس شادی جهت تقویت صله رحم به شرط رعایت احکام الهی
۳. هر نوع تجارت به نفع رژیم صهیونیستی
۱. واجب ۲. مستحب ۳. حرام (صفحه ۱۰۱-۱۰۲)

سوال
حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: جایز - حرام - واجب - مستحب - واجب کفایی (یک مورد اضافی است). (خ ۱۴۰۱)
الف. هر نوع تجارت که به نفع رژیم صهیونیستی باشد.
ب. تولید و توزیع فیلم های سینمایی جهت مبارزه با تهاجم فرهنگی
ج. ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف دینی
د. خودداری از خرید کالای خارجی که مصرف آن سبب وابستگی کشور شود.
الف. حرام ب. واجب کفایی ج. مستحب د. واجب (صفحه ۱۰۱-۱۰۴)

سوال
حکم هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. (خ ۱۴۰۱ خ)
(واجب - مستحب - حرام - واجب کفایی)
الف. شرط بندی در بازی ها و ورزش های معمولی
ب. شرکت در مجالس شادی جهت تقویت صله رحم یا تبلیغ دین، به شرط رعایت احکام الهی
ج. فراهم نمودن امکانات ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی بند و باری در صورت ضرورت
د. فراهم نمودن زیرساخت های لازم برای پایگاه های ارتباطی بومی و داخلی توسط دولت
الف. حرام ب. مستحب ج. واجب کفایی د. واجب (صفحه ۱۰۱-۱۰۴)

سوال
احکام فقهی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید: (واجب کفایی - مستحب - واجب - حرام) (ش ۱۴۰۱)
أ. اجتناب مسئولان کشور از زندگی اشرافی و تجمل گرایی
ب. ایجاد پایگاه اینترنتی به منظور مقابله با اندیشه های کفرآمیز و ابتذال اخلاقی
پ. تولید، توزیع و تبلیغ انواع آثار هنری به منظور مقابله با تهاجم فرهنگی
ت. تکثیر و کپی آثار ادبی، علمی و هنری بدون دریافت اجازه از پدید آورندگان آن
الف. واجب ب. مستحب ج. واجب کفایی د. حرام (صفحه ۱۰۱-۱۰۴)

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

سوال پس از توبه عامل تداوم پاکی جان و دل انسان ها چیست؟

جواب عمل نمودن به دستورات اخلاقی و عبادی (صفحه ۹۴)

سوال شرط بندی در بازیها و ورزش های معمولی چه حکمی دارد؟ (دی ۹۷)

جواب حرام است. (صفحه ۱۰۲)

سوال قمار علاوه بر بیهودگی چه ضررهایی برای جامعه دارد؟ (خ ۹۸)

جواب پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد.

سوال چه عواملی سبب ناپاک شدن روزی انسان می گردد؟ (خ ۹۸)

جواب تولید کالا با کیفیت پایین و فریبکاری در معامله (صفحه ۱۰۳)

سوال دو مورد از آسیب های قمار را بنویسید؟ (ش ۹۸)

جواب قمار یک کار بیهوده است. - پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد. - میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می آورد. (صفحه ۹۸)

سوال قمار علاوه بر بیهودگی چه ضررهایی برای جامعه دارد؟ (ش ۹۸)

جواب پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد.

سوال	علاوه بر بیهودگی چه ضررهایی برای فرد و جامعه دارد؟ (خ ۹۹)
جواب	پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد. (صفحه ۹۸)
سوال	و در چه صورت واجب است افراد یک جامعه از مصرف کالاهای خارجی خودداری کنند؟ (ش ۹۹)
جواب	اگر مصرف کالای خارجی موجب وابستگی کشور شود. (صفحه ۱۰۶)
سوال	۵) دلایل حرام بودن قمار در اسلام را بنویسید. (ذکر دو مورد کافی است). (دی ۹۹)
جواب	الف. بیهودگی ، ب. پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد. ج. این عمل میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می آورد. (صفحه ۹۸)
سوال	قمار علاوه بر بیهودگی چه ضررهایی برای فرد و جامعه به وجود می آورد؟ (دی ۹۹)
جواب	پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد. (صفحه ۹۸)
سوال	دو نمونه از اموری که سبب ناپاک شدن روزی انسان می گردد را نام ببرید. (خ ۱۴۰۰)
جواب	تولید کالا با کیفیت پایین - فریبکاری در معامله. (صفحه ۱۰۳)
سوال	در چه صورت فراهم کردن امکانات ورزشی و بازی ها، واجب کفایی است؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	اگر برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی بند و باری ضرورت یابد. (صفحه ۱۰۳)
سوال	فرمایش پیامبر (ص) که : «عبادت ده جزء دارد که نه جزء آن کسب حلال است» بیانگر چه مسأله ای در عرصه اقتصاد است؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	بکوشیم که رزق و روزی حلال به خانه بیاوریم و از همه اموری که سبب ناپاک شدن روزی ما می شود خودداری کنیم. (صفحه ۱۰۶)
سوال	منظور از حکمت در دستورات و احکام الهی چیست؟ (ش ۱۴۰۱)
جواب	هر دستور خداوند دلایل خاص خود را دارد که حکمت آن حکم نامیده میشود.
سوال	براساس احکام اسلام در چه صورت ورزش مستحب و دارای پاداش اخروی است؟ (ش ۱۴۰۱)
جواب	اگر ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی باشد. (صفحه ۹۷)

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید

سوال	جراحی و جوب اجتناب مسئولین از زندگی اشرافی و تجمل گرایی را تبیین کنید. (ش ۱۴۰۲)
جواب	اشرافی گری ، تجمل گرایی برخی از مسئولین و فساد اداری و مالی یکی از مهمترین عوامل عقب ماندگی اقتصادی ۵ و به وجود آمدن فاصله طبقاتی است که علاوه بر آثار منفی اقتصادی باعث بی اعتمادی عمومی و رواج تجمل گرایی و مصرف گرایی در میان مردم می شود بنابر این بر مسئولین و مدیران کشور واجب است که از این شیوه ی زندگی اجتناب کنند و با اسوه قرار دادن خود ، دیگران را به سوی یک اقتصاد سالم دعوت کنند (صفحه ۱۰۴)
سوال	چرا از دیدگاه اسلام ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع حرام دانسته شد؟ (دی ۱۴۰۱)
جواب	رایج شدن این ارتباط بازگشتی به دوران جاهلیت است و بنیان خانواده را متزلزل میکند همان طور که در کشورهایی که این قبیل رابطه ها وجود دارد خانواده استحکام خود را از دست داده و فرزندان تک سرپرست فراوان شده اند . (صفحه ۹۸)
سوال	چرا در اسلام ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع، حرام شمرده شده است؟ (ش ۹۹)
جواب	چون رایج شدن این ارتباط بازگشت به دوران جاهلیت است و بنیان خانواده را متزلزل می کند و سلامت جسمی و روحی انسانها را به خطر می اندازد. (صفحه ۹۸)
سوال	چرا قمار در اسلام حرام شمرده شده است؟ (خ ۹۹)
جواب	قمار یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد. از طرف دیگر، این عمل میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می آورد. (صفحه ۹۸)

سوال مسئولین کشور برای تحقق چه اهدافی باید اقتصاد را مدیریت کنند؟ (دی ۹۸)

جواب اول - استقلال اقتصادی و عدم سلطه و نفوذ بیگانگان دوم - پیشروی به سوی عدالت و قسط و کاهش فاصله طبقاتی سوم - حرکت به سوی آبادانی و عمران در عین دوری از دنیا زدگی و تجمل گرایی (صفحه ۱۰۳)

سوال در صورت تعارض عادت ها و رفتارهای زندگی عصر حاضر با احکام الهی، چه باید کرد؟ (دی ۹۹ خ)

جواب با اعتماد به نفس بالا و توکل بر او وارد عمل می شویم. در این صورت هم زمینه را برای آگاهی دیگران نسبت به اسلام فراهم می نماییم و هم از اسلامان در صحنه عمل و زندگی دفاع می کنیم. (صفحه ۹۹)

سوال آثار زیان بار قمار را بنویسید. (دو مورد) (خ ۱۴۰۱)

جواب یک کار بیهوده است - پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد - میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می آورد. (صفحه ۹۸)

سوال با توجه به این که «هر دستور و حکم خدا حکمتی دارد» برای تشخیص حکمت احکام با عقل خود، به چه نکته ای باید توجه کنیم؟ توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰ خ)

جواب باید توجه داشته باشیم که آنچه ما کشف می کنیم، در برابر علم بی نهایت الهی که وضع کننده این احکام است بسیار ناچیز است؛ بنابراین نباید چنین بپنداریم که با فهمیدن یکی از حکمت های یک حکم الهی به همه حکمت های آن پی برده ایم و این فهم را مبنای تصمیم گیری قرار دهیم.

سوال در زمینه حکمت احکام الهی کدام گزینه صحیح است؟ (خرداد ۱۴۰۴ خارج)

- ۱) داشتن حکمت احکام الهی بر همه واجب است.
- ۲) بر ای فهم احکم الهی از علوم مختلف میتوان کمک گرفت.
- ۳) در وضع احکام الهی نظر و علاقه اکثریت مردم ملاک است.

دین و زندگی

درس ۹

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

معیارهای تمدن اسلامی

گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند:

توحید محوری و ایمان به خدا

دعوت مردم از همان ابتدا به یکتاپرستی

تغییر در نگرش انسانها

تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم

معاد باوری و ایمان به زندگی در آخرت

کنار دعوت به توحید آشنا کردن با معاد

فراتر بردن افق نگاه انسانها از محدوده زندگی دنیا

آیه: (و اليوم الآخر و عمل صالحاً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا كَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ)

پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت

جامعه ای با حاکمیت ولایت الهی و نه حکومت ستمگران و طاغوتیان

نظام اجتماعی بر پایه قوانین و دستورات الهی

نفی حاکمیت طاغوت از دلایل تشکیل حکومت اسلامی

آیه: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ)

خلفای بنی امیه و بنی عباس

خروج از دایره ولایت الهی و حکومت بر اساس امیال خود

عدالت اجتماعی

ویژگی های جامعه عدالت محور

مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظام بستاند.

امکان رشد برای همه انسانها فراهم باشد.

اثرات رفتار پیامبر و بیانات قرآن

زشت شمرده شدن فاصله طبقاتی و بی توجهی به محرومان

ارزشمندی مساوات و قسط

وضعیت این معیار در دوره تمدن اسلامی: مذاکره فرمانده سپاه مسلمانان با فرمانده سپاه ساسانیان، عدم تبعیض طبقاتی علت برتری اسلام

رفع تبعیض های طبقاتی و انحصار گروهی محدود

برقراری فرهنگ برابری و مساوات

آیه: (لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و أنزلنا معهم الكتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط)

حدیث پیامبر (ص): برترین جهاد= به زبان آوردن سخن حق در برابر سلطان ستمگر

اوصاف قرآنی

نمازگزاران: قرار دادن حلی معینی برای محرومان در مال خود

تکذیب کنندگان دین

راندن یتیمان از خود

و تشویق نکردن به اطعام مساکین

ارتقای جایگاه خانواده و احیای منزلت زن

خانواده

کانون رشد و تربیت انسان ها

مانع اصلی فساد و تباهی

از عناصر اصلی برنامه پیامبر برای احیای خانواده = احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او

زن

قبل از اسلام

همچون کالا

عدم حق مالکیت

تولد دختر مایه سرافکنندگی

محروم از هرگونه احترام و جایگاه

بعد از اسلام

انقلاب عظیم یا گفتار و رفتار پیامبر (ص)

استقلال مالی زنان

حق تحصیل زنان

وضعیت این معیار در دوره تمدن اسلامی: عصر بنی امیه و بنی عباس: رفتارهای جاهلی مانند تشکیل حرمسرا در دربار خلفا

حدیث پیامبر(ص) هیچ مردی نیست که ای از محارم خود را شاد کند مگر آنکه خداوند روز قیامت او را شاد خواهد کرد.

پیامبر (ص) دختران چه فرزندان خوبی هستند سرشار از لطفه آماده کمک به پدر و مادر انس گیرنده باعث برکت ریزبین هنرمند و ظریف کار

احادیث پیامبر درباره دخترش

بهترین زنان جهان چهار تن اند: مریم، آسیه خدیجه و فاطمه (س)

خداوند از خشنودی فاطمه خشنود و از خشمش به خشم می آید.

فاطمه پاره ای از تن من است هر که او را بیازارد مرا آزرده است و هر کس مرا بیازارد خدا را آزرده است.

آیه: (وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ)

عقل گرایی و علم آموزی

جاهلیت

نشانه های بسیار اندک از تعقل و تفکر و دانایی /
زندگی سرشار از خرافات و مظاهر جهل /
شعر می سرودند اما برای ، شراب ، شکار غارت عشق حیوانی و بت پرستی /
فقط هفده نفر خواندن و نوشتن میدانستند

رسول خدا(ص) آمد تا:

جامعه جاهلی را متحول کند. / مردم را به زندگی مبتنی بر تفکر و علم سوق دهد. / اولین آیات آغازگر رسالت = دانش و آموختن

آیه : (قل هل تستوی الدین یعلمون والذین لا یعلمون ما تند لز أولوا الألباب)

حدیث پیامبر(ص): فضیلت های جویندگان علم:

از آتش دوزخ در امان اند.

هر گاه آنان برای کسب علم ثواب یک سال عبادت را دارد

برای هر قدمی شهر آبادی در بهشت برای او آماده میسازند

زمین برای طالب علم طلب آموختن میکند

حدیث حضرت فاطمه (س)

من کارگزارم و خود را خادم خدا قرار داده ام. مزد من در برابر هر سؤالی که پاسخ دهم از مجموع مرواریدهایی که فاصله میان زمین و آسمان را پرکننده بیش تر است. سزاوار است از پرسشهای تو احساس رنج و زحمت نکنم

وضعیت این معیار در دوره تمدن اسلامی در اثر تلاش معصومین(ع)

علاقه مسلمانان به علم و دانش / توسعه شاخه های علمی / رشد و تربیت دانشمندان بزرگ اسلامی مثل ابن سینا و ملاصدرا / وضع بهداشت و سلامتی بسیار درخشان بود.

دستورات پیشوایان در مورد سلامتی و درمان دنیای اسلام را متحول کرد. / تحصیل علم، منحصر به قشر خاصی نبود. / علم آموزی زنان مدینه در کلاس علمی حضرت فاطمه (س) و پاسخ دادن پیامبر(ص) به پرسش های زنان

▲ نکته متن

ویژگی جامعه عدالت محور: مظلوم حق خودش را از ظالم میگیرد ، امکان رشد برای همه هست ، نعمت ها و ثروت ها در اختیار عده ای محدود نیست

تلاش‌های پیامبر در این زمینه: رفع تبعیض طبقاتی و برقراری فرهنگ مساوات در جامعه و بین مردم

حدیث: از دیدگاه پیامبر بهترین جهاد حق گویی در برابر ظالمان است که معیار عدالت محوری است

توصیف نمازگذار (مصلین) از دیدگاه قرآن: تعیین حق معین از ثروت خود برای نیازمندان

ویژگی تکذیب کنندگان دین: راندن یتیمان و عدم تشویق دیگران به اطعام مساکین

▲ جملات مهم و سوال خیز متن شب امتحانی

• گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند تغییر در نگرش انسان ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم بود.

• پیامبر از همان اول مردم را به یکتاپرستی فراخواند و فرمود ای مردم بگوئید معبودی جز الله نیست تا رستگار شوید.

• یکی از مهم ترین اهداف پیامبر اکرم برپایی جامعه ای عدالت محور بود به طوری که در آن مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بگیرد و امکان رشد برای همه انسان ها فراهم باشد

• ارتقای جایگاه خانواده به عنوان کانون رشد و تربیت انسان ها و مانع اصلی فساد و تباهی یکی از اهداف مهم پیامبر بود. احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او از عناصر اصلی این برنامه بود.

• **بهترین زنان جهان از نظر پیامبر چهار تن اند :** آسیه خدیجه مریم و فاطمه (س)

• اولین آیاتی که بر پیامبر نازل شد و آغازگر رسالت وی بود درباره دانش و آموختن بود.

• کسی که دوست می دارد نگاهش به چهره کسانی افتد که از آتش دوزخ در امان اند به جوینگان علم بنگرند.

• یکی از ویژگی های فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه یا قشری خاص بود.

• **ویژگی نمازگزاران :** در مال خود برای محرومان و فقیران حق معینی قرار می دهند.

• **ویژگی تکذیب کنندگان دین :** یتیمان را از خود می رانند و دیگران را به اطعام مساکین تشویق می نمایند.

▲ نکته متن

پیشرفت های حقوق زن در اسلام : داشتن حق و مالکیت کار ، حق وقف ثروت خود و آزاد بودن تحصیل

قرآن با دیدگاه های منفی تورات در خصوص زنان مقابله کرده و زن را موجودی درجه دوم تلقی نمی کند

معیار ششم : توجه به علم آموزی و خرد گرایی

ویژگی های فرهنگ جاهلیت : خرافات و مظاهر جهل ، شعر سرودن برای شکار و شراب و غارت ، آتش افروختن برای باران آمدن و فقط هفده نفر سواد خواندن داشتن

مواردی که سد جاهلیت را شکست : آیات قرآن و تاکید آن بر علم آموزی ، تشویق های دائمی پیامبر به کسب خرد

اولین آیاتی که بر پیامبر نازل شد : خواندن و آموختن

حدیث پیام : امر به معیار علم آموزی

▲ نکته متن

نشانه های پیشرفت علم در اسلام : افزایش شاخه های علم

ساحت مدرسه در کنار هر مسجد

آثار علمی دانشمندان مثل ابن سینا و آثار فیلسوفانه ملاصدرا

پیشرفت دستورات بهداشتی

تلاش زنان در جهت علم آموزی و نبود تبعیض یادگیری علم

حضرت زهرا کلاس درسی تشکیل داده بودند و برخی از زنان پیامبر هم راویان حدیث بوده اند

نتیجه آثار ابن سینا : تحول اندیشه در اروپاییان و توجه بیشتر آنها به علوم طبیعی و تفکر فلسفی

نتیجه آثار ملاصدرا : ایجاد هماهنگی بین تفکر عقلی و دینی و می گوید که استدلال یقینی با دین مخالفت ندارد

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

اولین آیاتی که بر رسول خدا (ص) نازل شد دربارهٔ بود. (ش 1402) دانش و آموختن (صفحه 114)
 از نظر قرآن کریم کسانی هستند که دیگران را به اطعام مساکین تشویق نمی کنند. (خ 1402) تکذیب کنندگان دین (صفحه 110)
 در دوره تمدن اسلامی، رسول خدا صلی الله علیه و آله آموختن علم را برای مردم دانست. (دی 97) واجب (صفحه 114)
 رسول خدا صلی الله علیه و آله در دوره تمدن اسلامی، با و خویش انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و زن پدید آورد. (خ 98) گفتار - رفتار (صفحه 112)
 گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند و تحول بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم بود. (خ 98) تغییر در نگرش
 رسول خدا صلی الله علیه و آله دعوت خود را در جامعه ای جاهلی آغاز کرد که نشانه هایی بسیار اندک از تعقل و داشت. (ش 98) تفکر - دانایی (صفحه 114)
 یکی از مهمترین اهداف پیامبر(ص) برپایی جامعه بود به طوری که مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند. (ش 98) عدالت محور
 اولین آیاتی که بر رسول خدا (ص) نازل شد و آغازگر رسالت وی بود، درباره بود. (دی 98) دانش (آموختن) (صفحه 114)
 پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از هر فرصتی برای رفع تبعیض های طبقاتی و برقراری فرهنگ در جامعه، کمال استفاده را می نمود. (دی 99) برابری (مساوات) (صفحه 110)
 رسول خدا (ص) دعوت خود را در جامعه ای جاهلی آغاز کرد که نشانه های بسیار اندکی از و داشت. (دی 99) تعقل - تفکر
 یکی از اهداف مهم پیامبر (ص)، ارتقای جایگاه ، به عنوان کانون رشد و تربیت انسان ها بود. (خ 1400) خانواده (صفحه 112)
 یکی از اهداف مهم پیامبر (ص) ارتقای جایگاه به عنوان کانون رشد و تربیت انسان ها بود. (ش 1400) خانواده (صفحه 112)
 اولین آیاتی که بر رسول خدا صلی الله علیه و آله نازل شد درباره بود. (خ 1401) دانش و آموختن (صفحه 114)
 در تمدن اسلامی، یکی از اهداف مهم پیامبر به ارتقاء جایگاه به عنوان کانون رشد و تربیت انسانها بود. (ش 1401) خانواده (صفحه 112)
 رسول خدا نه تنها همه را دعوت به علم آموزی کرد، بلکه آموختن علم را برای مردم، دانست. (ش 1401) واجب (صفحه 114)

سوال

تدبر در آیات قرآن و حدیث

عبارت قرآنی « قل الله خالق کُلِّ شئیء و هو الواحد القهار» ناظر به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی است؟ (خ 1140)

سوال

دعوت مردم به یکتاپرستی (توحید) (صفحه 109)

جواب

آیه مبارکه و من آیاته أن خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها...» بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (نام معیار) (دی 1140)

سوال

ارتقاء جایگاه خانواده و احیاء منزلت زن و ارزشهای اصیلاو (صفحه 112)

جواب

عمل افراد جامعه اسلامی بر مبنای حدیث نبوی برترین جهاد سخن حقی است که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد جامعه را به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی نزدیک می کند؟ (دی 1140)

سوال

برپایی جامعه ابعاد عدالت محور (صفحه 110)

جواب

در عبارت قرآنی « من آمن بالله و الیوم الآخر عمل صالحا فلهم اجرهم عند ربهم ... » دو اصل اساسی اعتقادی که دو معیار تمدن اسلامی نیز به حساب می آیند، کدام اند؟ (دی 97)

سوال

ایمان به خدا - روز قیامت (صفحه 109)

جواب

آیه شریفه: «یا ایها الذین آمنوا أطیعوا الله و أطیعوا الرسول و أولی الأمر منکم» به کدام معیار تمدن اسلامی اشاره دارد؟ (خ 98)

سوال

اطاعت از خدا و رسول و امام (پذیرش ولایت الهی و نفی طاغوت) (صفحه 110)

جواب

آیه "و من آیاته أن خلق لکم من انفسکم أزواجاً لتسکنوا الیها..." بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (خ 98)

سوال

ارتقای جایگاه خانواده (صفحه 112)

جواب

آیه شریفه «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحا فلهم اجرهم عند ربهم و لا خوف علیهم و لا هم یحزنون» به کدام دو اصل اساسی اعتقادی که دو معیار تمدن اسلامی نیز به حساب می آیند، اشاره دارد؟ (ش 98)

سوال

توحید - معاد (صفحه 109)

جواب

دو معیار تمدن اسلامی را که در آیه شریفه «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحا ...» ذکر شده است، نام ببرید. (دی 98)

سوال

ایمان به خدا - ایمان به آخرت (صفحه 109)

جواب

سوال	دو اصل اعتقادی را که در آیه «من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحا فلهم اجرهم...» آمده است، بنویسید. (خ ۹۹) توحید - معاد (صفحه ۱۰۹)
جواب	توحید - معاد (صفحه ۱۰۹)
سوال	آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منم...» بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (خ ۹۹)
جواب	اطاعت از خدا و رسول و امام (پذیرش ولایت الهی و نفی طاغوت) (صفحه ۱۱۰)
سوال	آیه شریفه «لقد أرسلنا رسلنا بالبینات و أنزلنا معهم الکتاب و المیزان لقیوم الناس بالقسط» به کدام معیار تمدن اسلامی اشاره دارد؟ (دی ۹۹)
جواب	برقراری عدالت (برپایی جامعه عدالت محور) (صفحه ۱۱۱)
سوال	آیه شریفه «... قل هل یتسوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون...» کدام معیار تمدن اسلامی را نشان می دهد؟ (دی ۹۹)
جواب	اصل تفکر و تعقل (صفحه ۱۱۶)
سوال	هر یک از آیات زیر بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (ش ۹۸)
جواب	الف) «یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم...» ب) «قل هل یتسوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون..»
سوال	الف. اطاعت از خدا و رسول و امام (پذیرش ولایت الهی و نفی طاغوت) ب. اصل تفکر و تعقل (صفحه ۱۱۰ و ۱۱۶)
سوال	مطابق آیه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالتَّوْحِيدِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ...» دو معیار تمدن اسلامی را نام ببرید. (خ ۱۴۰۰)
جواب	توحید - معاد (صفحه ۱۰۹)
سوال	آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ» بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (ش ۱۴۰۰)
جواب	اطاعت از خدا، رسول و امام (پذیرش ولایت الهی و نفی ولایت طاغوت) (صفحه ۱۰۹)
سوال	آیات زیر بیانگر کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی است؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	الف. «قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ» ب. «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ»
سوال	الف. دعوت به آموزش علم و دانش، تدبیر و خردورزی ب. پذیرش ولایت الهی (اطاعت از خدا و رسول و امام) یا (نفی حاکمیت طاغوت)
سوال	الف. دعوت به آموزش علم و دانش، تدبیر و خردورزی ب. پذیرش ولایت الهی (اطاعت از خدا و رسول و امام) یا (نفی حاکمیت طاغوت) (صفحه ۱۱۶ و ۱۱۰)
سوال	در آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ...» به کدام معیار تمدن اسلامی اشاره شد؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	اطاعت از خدا و رسول و امام (پذیرش ولایت الهی و نفی طاغوت) (صفحه ۱۱۰)
سوال	آیات زیر بیانگر کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی است؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	الف. «قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ» ب. «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ»
سوال	الف. دعوت به آموزش علم و دانش، تدبیر و خردورزی ب. پذیرش ولایت الهی (اطاعت از خدا و رسول و امام) یا (نفی حاکمیت طاغوت) (صفحه ۱۱۶ و ۱۱۰)
سوال	در آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ...» به کدام معیار تمدن اسلامی اشاره شد؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	اطاعت از خدا و رسول و امام (پذیرش ولایت الهی و نفی طاغوت) (صفحه ۱۱۰)
سوال	آیه شریفه «... قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ» بیانگر کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی است؟ (خ ۱۴۰۱)
جواب	توجه به علم آموزی (صفحه ۱۱۶)

سوال آیه کریمه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ...» بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (خ۱۴۰۱)

جواب اطاعت از خدا و رسول و امام (پذیرش ولایت الهی و نفی طاغوت) (صفحه ۱۱۰)

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید

سوال بر خلاف دیدگاه قرآن کریم در اروپا زن بر اساس تورات موجود درجه دوم تلقی می شد. (خ۱۴۰۲) صحیح (صفحه ۱۱۴)

یکی از ویژگیهای فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه یا قشری خاص بود. (دی ۱۴۰۱) صحیح (صفحه ۱۱۷)

از ویژگیهای فرهنگ علمی دوره اسلامی، منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه یا قشری خاص بود. (خ۹۸) صحیح (صفحه ۱۱۷)

در جامعه عدالت محور پیامبر صلی الله علیه و آله، نعمت ها و ثروت های زمین در انحصار گروهی محدود، بود. (ش۹۸) غلط (صفحه ۱۱۰)

زن در عصر جاهلیت از حق مالکیت بر اموال و دارایی های خود برخوردار بود. (دی ۹۸) غلط (صفحه ۱۱۲)

اولین آیاتی که بر رسول خدا (ص) نازل شد و آغازگر رسالت وی بود، درباره دانش و آموختن بود. (خ۹۹) صحیح (صفحه ۱۱۴)

اولین آیاتی که بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نازل شد و آغازگر رسالت وی بود، درباره دانش و آموختن بود. (دی ۹۹) صحیح

یکی از ویژگیهای فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه خاصی بود. (دی ۹۹) صحیح (صفحه ۱۱۷)

یکی از ویژگیهای فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه خاصی بود. (دی ۹۹) صحیح (صفحه ۱۱۷)

عناصر اصلی برنامه پیامبر صلی الله علیه و آله در ارتقاء جایگاه خانواده، احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او بود. (خ۱۴۰۱) غلط (صفحه ۱۱۰)

گذر از عصر جاهلیت به اسلام نیازمند تغییر در نگرش انسان ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم بود. (خ۱۴۰۱) صحیح

یکی از ویژگیهای فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر بودن تحصیل علم به طبقه یا قشر خاص اجتماعی است. (ش۱۴۰۱) غلط (صفحه ۱۱۷)

گزینه مناسب را انتخاب کنید

سوال حدیث « برترین، جهاد سخن حقی است که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد ناظر بر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (ش ۱۴۰۲)

(الف) پذیرش ولایت الهی و دوری از حاکمیت طاغوت (ب) عدالت محوری

جواب (ب) عدالت محوری (صفحه ۱۱۰)

سوال کدام گزینه درباره وضعیت زنان در دوره قبل از اسلام نادرست است؟ (دی ۱۴۰۱)

(۱) همچون کالا تلقی میشدند

(۲) از حق مالکیت برخوردار بودند

(۳) تولد دختر موجب سرافکندگی خانواده اش بود

جواب گزینه ۲ (صفحه ۱۱۲)

سوال گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام، نیازمند چه تغییر و تحولی بود؟ (ش ۱۴۰۰)

(الف) تغییر در نگرش انسانها و تحول در شیوه زندگی (ب) تغییر در محیط زندگی و تقویت فرهنگ شهادت (صفحه ۱۰۹)

جواب الف (صفحه ۱۰۹)

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

سوال رسول خدا (ص) در راستای تبیین معیارهای تمدن اسلامی، چگونه افق نگاه انسانها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد؟ (دی ۱۴۰۱)

جواب آنها را با زندگی در آخرت آشنا کرد (صفحه ۱۰۹)

سوال احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد؟ (دی ۹۷)

جواب ارتقای جایگاه خانواده (صفحه ۱۱۲)

سوال گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند چه تغییر و تحولی بود؟ (خ۹۸)

جواب گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند تغییر در نگرش انسان ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم بود. (صفحه ۱۰۹)

سوال گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند چه تغییر و تحولی بوده است؟ (ش ۹۸)

جواب گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند تغییر در نگرش انسان ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم بود. (صفحه ۱۰۹)

سوال	چه عواملی سبب شکسته شدن سد جاهلیت و خرافه گرایی در سرزمین عربستان گردید؟ (خ ۹۹)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا از طرف دیگر. (صفحه ۱۱۴)
سوال	گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام، نیازمند چه تغییر و چه تحولی بود؟ (دی ۹۹)
جواب	تغییر در نگرش انسان ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم (صفحه ۱۰۹)
سوال	گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند چه تغییر و چه تحولی بود؟ (دی ۹۹)
جواب	تغییر در نگرش انسان ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم (صفحه ۱۰۹)
سوال	یکی از ویژگی های جامعه عدالت محور پیامبر اکرم (ص) را بنویسید؟ (خ ۱۴۰۰)
جواب	مظلوم به آسانی حق خود را از ظالم بستاند - امکان رشد برای همه انسانها فراهم باشد. (صفحه ۱۱۰)
سوال	گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند چه تغییر و تحولی بود؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	تغییر در نگرش انسان ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم (صفحه ۱۰۹)
سوال	شکسته شدن سد جاهلیت و خرافه گرایی به کمک آیات قرآن و تلاش پیامبر (ص)، به کدام معیار تمدن اسلامی مربوط است؟ (دی ۱۴۰۰)
جواب	اصل تفکر و تعقل (صفحه ۱۱۸)
سوال	جامعه عدالت محور پیامبر صلی الله علیه و آله چگونه جامعه ای بود؟ (دو مورد) (خ ۱۴۰۱)
جواب	جامعه ای که در آن مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه انسان ها فراهم باشد. (صفحه ۱۱۰)
سوال	اینکه رسول خدا (ص) از ابتدای دعوت از مردم خواستند که «بگویید، معبودی جز الله نیست»، بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (خ ۱۴۰۱)
جواب	توحید (صفحه ۱۰۹)

به سوالات زیر پاسخ بلند دهید

سوال	«فیلسوف بزرگ اسلامی» در مورد هماهنگی دین و تفکر عقلی چه عقیده ای داشت؟ توضیح دهید. (ش ۱۰۲)
جواب	ملاصدرا میگوید: نمی شود قوانین این دین برحق الهی، که چون خورشید روشن و درخشان است با دانش استدلالی یقینی مخالفت داشته باشد نیست باد آن فلسفه ای که با کتاب قرآن و سنت رسول خدا(ص) و ائمه اطهار (ع) مطابقت نداشته باشد. (صفحه ۱۱۶)
سوال	جایگاه و مقام زن را در تمدن اسلامی با دوره قبل از اسلام مقایسه کنید. (ش ۱۴۰۲)
جواب	در دوره قبل اسلام زن همچون کالا تلقی میشد و در بسیاری از قبایل از کمترین حقوق فردی و اجتماعی، حتی مالکیت برخوردار نبود تولد دختر در خانواده سرافکنندگی خانواده را به دنبال داشت و زن از هرگونه احترام و جایگاه محروم شده بود. اما در تمدن اسلامی یکی از اهداف مهم پیامبر اکرم (ص) ارتقای جایگاه خانواده به عنوان کانون رشد و تربیت انسانها و مانع اصلی فساد و تباهی بود، احیای منزلت زن و ارزشهای اصیل او از عناصر اصلی این برنامه به شمار میرفت و به این ترتیب رسول خدا (ص) با گفتار و رفتار خویش انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و زن پدید آورد. (صفحه ۱۱۲)
سوال	رفتارهای جاهلی حاکمان بنی امیه و بنی عباس با زنان چگونه بود؟ ذکر دو مورد کافی است. (خ ۱۴۰۲)
جواب	حرمسرا تشکیل دادند زنان زیادی را به دربار خود آوردند و حقوق الهی آنان را نادیده گرفتند. (صفحات ۱۱۳ و ۱۱۴)
سوال	چگونه پیامبر گرامی اسلام (ص) توانست یکی از جاهل ترین جوامع روزگار خود را مشتاق علم نماید؟ (دی ۱۴۰۱)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویقهای دائمی رسول خدا (ص) از طرف دیگر سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست رسول خدا (ص) نه تنها همه را دعوت به علم آموزی کرد بلکه آموختن علم را بر مردم واجب دانست و فرمود: بر هر مرد و زن مسلمان واجب است بدین ترتیب یکی از جاهل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت. (صفحه ۱۱۴)

سوال	با ظهور اسلام، چگونه یکی از جاهل ترین جوامع آن روز مشتاق علم گردید؟ (خ ۹۸)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا از طرف دیگر، سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست و یکی از جاهل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت. (صفحه ۱۱۴)
سوال	جایگاه و منزلت زنان در دوران جاهلیت پیش از اسلام چگونه بود؟ توضیح دهید. (خ ۹۸)
جواب	در آن عصر، زن همچون کالا تلقی می شد و در بسیاری از اقوام و قبایل از کمترین حقوق فردی و اجتماعی، حتی حق مالکیت برخوردار نبود. تولد دختر در خانواده سرافکنندگی آن خانواده را به دنبال داشت. (صفحه ۱۱۲)
سوال	چه عواملی سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست؟ (خ ۹۸)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا از طرف دیگر، سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست (صفحه ۱۱۴)
سوال	موقعیت زن و خانواده در تمدن اسلامی را بنویسید. (ش ۹۸)
جواب	زنان حق مالکیت و کار داشتند، دسترنج آنها به خودشان تعلق داشت و در اختیار همسر یا پدر قرار نمی گرفت، به همین جهت می توانستند ثروت خود را وقف امور عام المنفعه کنند. بسیاری از موقوفه های قدیمی کشور ما مربوط به زنان خیری است که ثروت خود را وقف امور خیریه کرده اند. تحصیل برای زنان آزاد بود و دانشمندان بزرگی از زنان در جهان اسلام پیدا شدند که قبلاً سابقه نداشت. قرآن کریم، اصولاً تلقی درجه دوم بودن زن را به شدت نفی کرد و با اینکه در آن عصر و حتی تا همین دوره های اخیر، در اروپا زن را براساس تورات، موجود درجه دوم تلقی می کردند، آیات قرآنی با این نگاه مبارزه کرد. (صفحه ۱۱۴)
سوال	وضعیت معیار "منزلت و جایگاه زنان" در دوره تمدن اسلامی را توضیح دهید. (ش ۹۸)
جواب	زنان حق مالکیت و کار داشتند، دسترنج آنها به خودشان تعلق داشت و در اختیار همسر یا پدر قرار نمی گرفت، به همین جهت می توانستند ثروت خود را وقف امور عام المنفعه کنند. بسیاری از موقوفه های قدیمی کشور ما مربوط به زنان خیری است که ثروت خود را وقف امور خیریه کرده اند. تحصیل برای زنان آزاد بود و اندیشمندان بزرگی از زنان در جهان اسلام پیدا شدند که قبلاً سابقه نداشت. قرآن کریم، اصولاً تلقی درجه دوم بودن زن را به شدت نفی کرد و با اینکه در آن عصر و حتی تا همین دوره های اخیر، در اروپا زن را براساس تورات، موجود درجه دوم تلقی می کردند، آیات قرآنی با این نگاه مبارزه کرد. (صفحه ۱۱۴)
سوال	ویژگی های جامعه عدالت محور پیامبر (ص) را بنویسید. (دی ۹۸)
جواب	جامعه ای که مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه انسان ها فراهم باشد نه اینکه نعمت های زمین در انحصار گروهی محدود باشد. پیامبر (ص) از هر فرصتی برای رفع تبعیض های طبقاتی حاکم بر نظام جاهلی و برقراری فرهنگ مساوات در جامعه کمال استفاده را می نمود و از هیچ تلاشی فروگذار نمی کرد. (صفحه ۱۱۰)
سوال	رفتار رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم را با دختر خود حضرت فاطمه سلام الله علیها با هدف ارتقای جایگاه زن، بنویسید. (خ ۹۹)
جواب	هر صبح پدر دریاچه پنجره خانه اش را می گشود و به دخترش سلام می کرد. هرگاه قصد سفر داشت، در منزل او را می زد و با او خداحافظی می کرد. هرگاه از سفر بر می گشت، فاطمه (س) اولین کسی بود که پیامبر (ص) به سراغش می آمد و حال او را می پرسید. (صفحه ۱۱۲)
سوال	موقعیت زن در عصر جاهلیت را با دوران پس از اسلام مقایسه کنید. (خ ۹۹)
جواب	در عصر جاهلیت، زن همچون کالا تلقی می شد و در بسیاری از اقوام و قبایل از کمترین حقوق فردی و اجتماعی، حتی حق مالکیت برخوردار نبود. تولد دختر در خانواده سرافکنندگی آن خانواده را به دنبال داشت. ولی در دوران پس از اسلام زنان حق مالکیت و کار داشتند، دسترنج آنها به خودشان تعلق داشت و در اختیار همسر یا پدر قرار نمی گرفت، به همین جهت می توانستند ثروت خود را وقف امور عام المنفعه کنند. بسیاری از موقوفه های قدیمی کشور ما مربوط به زنان خیری است که ثروت خود را وقف امور خیریه کرده اند. تحصیل برای زنان آزاد بود و اندیشمندان بزرگی از زنان در جهان اسلام پیدا شدند که قبلاً سابقه نداشت. (صفحه ۱۱۲ و ۱۱۴)
سوال	تلاش های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم را برای برپایی جامعه عدالت محور توضیح دهید. (ش ۹۹)
جواب	یکی از اهداف مهم پیامبر (ص) برپایی جامعه عدالت محور بود تا مظلوم به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه انسان ها فراهم باشد نه اینکه نعمت ها در انحصار گروهی محدود باشد. ایشان از هر فرصتی برای رفع تبعیض های طبقاتی حاکم بر نظام جاهلی و برقراری فرهنگ برابری استفاده می نمود. (صفحه ۱۱۰)
سوال	چگونه یکی از جاهل ترین جوامع روزگار پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله وسلم مشتاق علم گردید؟ (ش ۹۹)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا (ص) از طرف دیگر سد جاهلیت را شکست و جامعه آن زمان را مشتاق علم کرد. (صفحه ۱۱۴)

سوال	موقعیت زن و خانواده را در تمدن اسلامی بنویسید. (دی ۹۹)
جواب	(زن حق مالکیت و کار داشتند، دسترنج آنها به خودشان تعلق داشت و در اختیار همسر یا پدر قرار نمی گرفت، تحصیل برای زنان آزاد بود و اندیشمندان بزرگی در جهان اسلام پیدا شدند که قبلاً سابقه نداشت. (صفحه ۱۱۴)
سوال	چه عواملی سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست؟ (دی ۹۹خ)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا از طرف دیگر، سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست (صفحه ۱۱۴)
سوال	چه عواملی در صدر اسلام، سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست؟ (خ ۱۴۰۰)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا (ص) از طرف دیگر، سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست. (صفحه ۱۱۴)
سوال	از دلایل حرام بودن قمار دو مورد را بنویسید. (ش ۱۴۰۰)
جواب	قمار علاوه بر اینکه یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد. از طرف دیگر، این عمل میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می آورد. (ذکر دو مورد کافی است.) (صفحه ۹۸)
سوال	با ظهور اسلام، چه عواملی سد جاهلیت و خرافه گرایی را در سرزمین عربستان شکست؟ (ش ۱۴۰۰)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا (ص) از طرف دیگر، سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست. (صفحه ۱۱۴)
سوال	موقعیت و جایگاه زن در دوره تمدن اسلامی را شرح دهید. (دی ۱۴۰۰)
جواب	زنان حق مالکیت و کار داشتند، دسترنج آن ها به خودشان تعلق داشت و در اختیار همسر یا پدر قرار نمی گرفت. تحصیل برای زنان آزاد بود و اندیشمندان بزرگی از زنان در جهان اسلام پیدا شدند که قبلاً سابقه نداشت. قرآن کریم، اصولاً تلقی درجه دوم بودن زن را به شدت نفی کرد و با این نگاه مبارزه کرد. (صفحه ۱۱۷)
سوال	معیار پنجم تمدن اسلامی «ارتقاء جایگاه خانواده و منزلت زن» است. آن را توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰خ)
جواب	(زنان حق مالکیت و کار داشتند، دسترنج آن ها به خودشان تعلق داشت و در اختیار همسر یا پدر قرار نمی گرفت. تحصیل برای زنان آزاد بود و اندیشمندان بزرگی از زنان در جهان اسلام پیدا شدند که قبلاً سابقه نداشت. قرآن کریم، اصولاً تلقی درجه دوم بودن زن را به شدت نفی کرد و با این نگاه مبارزه کرد. (صفحه ۱۱۷)
سوال	ویژگی های جامعه عدالت محور در تمدن اسلامی چه بود؟ پیامبر (ص) چه اقدام هایی در این راستا انجام می دادند؟ (دی ۱۴۰۰خ)
جواب	جامعه ای که مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه انسان ها فراهم باشد نه اینکه نعمت های زمین در انحصار گروهی محدود باشد. پیامبر (ص) از هر فرصتی برای رفع تبعیض های طبقاتی حاکم بر نظام جاهلی و برقراری فرهنگ مساوات در جامعه کمال استفاده را می نمود و از هیچ تلاشی فروگذار نمی کرد. (صفحه ۱۱۴)
سوال	چگونه یکی از جاهل ترین جامعه زمان پیامبر صلی الله علیه وآله مشتاق علم شد؟ (خ ۱۴۰۱)
جواب	نزول تدریجی آیات قرآن و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا صلی الله علیه وآله از طرف دیگر سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست و یکی از جاهل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت. (صفحه ۱۱۴)
سوال	وضعیت تفکر و تعقل در جامعه ای که دعوت پیامبر اسلام (ص) در آن جا شروع شد، را توضیح دهید. (خ ۱۴۰۱خ)
جواب	رسول خدا دعوت خود را در جامعه ای جاهلی آغاز کرد که نشانه هایی بسیار اندک از تعقل و تفکر و دانایی داشت. آن جامعه سرشار از خرافات و مظاهر جهل بود. شعر می سرودند، اما برای شراب، شکار، غارت، عشق حیوانی و بت پرستی. برای آمدن باران آتش می افروختند. شتر سالم را با آهن حرارت دیده داغ می زدند تا شتر دیگری که مریض است بهبود یابد. گفته اند در میان این مردم فقط هفده نفر بودند که خواندن و نوشتن می دانستند. (صفحه ۱۱۴)
سوال	رسول خدا در راستای دو معیار تمدن اسلامی یعنی «ایمان به توحید» و «ایمان به معاد» چه کردند؟ (ش ۱۴۰۱)
جواب	رسول اکرم از همان ابتدای دعوت مردم را به یکتا پرستی دعوت کرد و فرمود: «ای مردم بگویید معبودی جز الله نیست تا رستگار شوید.» رسول خدا در کنار دعوت به توحید، افق نگاه انسانها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد و آنان را با زندگی در آخرت آشنا کرد. (صفحه ۱۰۹)
سوال	از نظر قرآن کریم کسانی هستند که دیگران را به اطعام مساکین تشویق نمیکنند.

دین و زندگی

درس ۱۰

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

تمدن جدید و مسئولیت ما

اروپا تا کنون شاهد به تمدن بزرگ بوده است که آخرین آن همان تمدن جدید است.

فواید آشنایی با نقاط قوت و ضعف تمدن جدید

اول تاثیر پذیری مسلمانان و تاثیرگذاری بیش تر به قدر آگاهی و هوشیاری آنان

دوم بهره مندی از نقاط قوت برای احیای تمدن اسلامی

سوم عبرت گرفتن از ضعفها و برنامه ریزی درست و گماشتبانه برای سامان دهی تمدن اسلامی

کلیسا و تعالیم تحریف شده

با تمدن دوم (قرون وسطی) = گذار گذاشتن اعتقادات باستانی و بشیرستی

رواج مسیحیت = مبلغان مسیحی

حرکتی رو به جلو

معتقد شدن مردم به یک دین الهی

نابودی بتها و بتخانه ها

حاکم شدن اتحاد در اروپا

ساخت بناهای باشکوه مذهبی

نگارش کتاب هایی در اخلاق معنویت و فرهنگ

پیدایش آثار هنری بزرگ

نتیجه

سست شدن ارتباط شخصی با خدا

واسطه قرار گرفتن کشیشان بین انسان و خدا

فساد، عقب ماندگی و مشکلات دیگر

بهره گیری از تجربیات سایر تمدن ها

قرن هفتم = اواسط قرون وسطی = تولد تمدن اسلامی

بهره برداری از تمدن اسلامی

ترجمه کتابهای دانشمندان اسلامی

افزایش علاقه به پژوهش و آزمایش و تجربه

نقر رهبران کلیسا

توجه به حقوق و قانون

خردورزی

ویل دورانت = بسیاری از هنرها و فنون اروپایی مدیون صنعتگران مسلمان است.

مونگمری وات = اعتراف به این که اروپا در توسعه علم فلسفه تولیدات مادی و اختراعات و داشتن تصویر جدید از خود مدیون تمدن اسلام است.

گزارش های تاریخی درباره تاثیرپذیری تمدن جدید از تمدن اسلامی

آثار و پیامدهای مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه علم

آثار مثبت

رشد سریع علم جهش فوق العاده تولید علم و متحول کردن زندگی (دوران جدید = دوران علم)

توانایی بهره مندی بیش تر از طبیعت تصرف فوق العاده و تغییرات در طبیعت

آثار منفی

مصرف زندگی = ساخت ماشین آلات صنعتی تولید انبوه کالا بیش از نیاز طبیعی بازار - تبلیغاتی ایجاد نیازهای کاتب تنوع طلبی گرای سرسام آور ر رسیدن به سود بیشتر جدی ترین آسیب رویه مصرف گرایی - تغییر الگوی زندگی و دل مشغولی دائمی به کالاهای گوناگون غفلت انسان از اساسی ترین نیاز خود یعنی پرورش و تکامل بعد معنوی و متعالی / تعریف انسان در قرن جدید = یک موجود زنده طبیعی پیچیده تر که صرفاً نیازهای مادی و توجه به بعد معنوی و فطرت الهی خبری نیست

نابودی طبیعت = افزایش توانایی بهره برداری از منابع طبیعی تخریب ساختار طبیعی محیط زیست رو به پایان گذاشتن منابع معدنی آلوده شدن دریاها بر هم خوردن تعادل ترکیبی گازهای جوی از بین رفتن جنگل ها و ده ها بحران زیست محیطی

علم زدگی = از قرن ۱۸ علم تجربی تنها رمز سعادت ملت ها و کلید خوشبختی است. نتیجه جوامع غربی با شکست در اخلاق در یافتند که علم تجربی پاسخگوی همه نیازها و سعادت نیاز انسان غربی به معنویت ایجاد فرقهها و مکاتب عرفانی و معنوی

در ظاهر ادعای پاسخ به نیازهای معنوی بشر دارند.

در واقع چون برآمده از آموزه های و حیاتی نیستند جز سردرگمی برای بشر امروز نداشته اند.

مسئولیت ما

تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری (پیشرفت علمی) = موجب تقویت پایه های استقلال و مانع تسلط بگنانگان

مقام معظم رهبری = باید علم را که مایه اقتدار ملی است همه جدی بگیرند کشوری که مردم آن از علم بی بهره باشند هرگز به حقوق خود دست نخواهد یافت نمی شود علم را از دیگران گدایی کرد. علم درون جوش و درون زاست. باید استعدادها را یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه عالم بشود پیشرفت های دانشمندان جوان کشور باید با همت بلندتر و عزم قوی تر همه عرصه های دانش را بپیماید.

حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی = پیام اسلام مطابق با فطرت انسان هاست هرانان روشن ضمیری که جویای حقیقت باشد با شنیدن دعوت قرآن به طور طبیعی جذب آن میشود لازم است پیام رهایی بخش اسلام را با شیوههای رسول خدا (ص) تبلیغ دیگران برسانیم

ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام

تناسب منطقی و معقول میان پیام و روش تبلیغ آن باید برقرار باشد. حق را نمی توان با روشهای نادرست به دیگران رساند دین اسلام یک دین منطقی و استدلالی و براساس حکمت الهی است. پس نمی توان آن را با تعصب های جاهلانه و روشهای فریبکارانه تبلیغ کرد.

ایه: (الدع إلى سبیل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتی هی احسن)

سه روش تبلیغ

بالحكمة

جادلهم بالتی هی احسن

الموعظة الحسنة

آثار و پیامدهای مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط

آثار مثبت

توجه به قانون اصلاح ساختار حکومت و دولت عکس العملی در برابر حاکمیت نامطلوب کلیسا بود.

فواید آگاهی به قانون و حقوق، ابتدا با ترجمه آثار اسلامی برای تمدن جدید

آشنایی مردم با حقوق خود

تدوین قوانین حقوقی و تأسیس سازمانهایی برای حفظ آنها

به رسمیت شناختن حقوق اقشار مختلف

مشارکت مردم در تشکیل حکومت حق تعیین سرنوشت و دخالت مردم موجب جلوگیری از برخی حکومت‌های استبدادی و موروثی شد.

آثار منفی

ظهور ظلم فراگیر و پدیده استعمار

تصرف کشورهای غارت‌گر و غارت‌های ذخایر و آثار ارزشمند آنها

برده برداری و نژاد پرستی (سیاه‌ترین دوران‌های زندگی انسان = دوره استعمار)

استعمار نو (حکومت افراد وابسته)

افزایش فاصله میان انسانهای فقیر و غنی در جهان = خریدن منابع طبیعی به بهایی بسیار اندک یا تاراج کردن با قدرت نظامی و فروختن کالاهای خود با قیمت‌های بسیار سکنین به همان مردم بخش کوچکی از جهان روز به روز غنی‌تر و بخش اعظم آن در فقر و تنگدستی فرو رفت.

مسئولیت ما

مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر

از رسالت‌های انبیا مبارزه با ظلم برقراری عدل و گسترش حق بوده است.

بسیاری از مردم با شنیدن سخن حق دلشان نرم میشود و مجذوب آن میگردند.

همواره گروهی از اهل باطل زیر بار حل نمیروند و شد راه حق جویی میشوند؛ زیرا گسترش عدالت منافع آنها را تهدید میکند و تا همه را تابع و در اسارت خود نکنند آرام نمی‌گیرند.

امام خمینی (ره): اصل و اساس سیاست ما با بیگانگان آنان تا مرز عدول از هویتها و ارزشها ما را رها نمی‌کنند.

استحکام بخشیدن به نظام اسلامی

مهمترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان کشور ضعیف منزوی میشود و همراه و همدانی نمی‌یابد. از مهم‌ترین عوامل استحکام نظام اسلامی استحکام پایه‌های اقتصادی تلاش برای کاهش فقر توسعه عدالت در همه ابعاد تقویت اتحاد ملی انسجام اسلامی و مشارکت عمومی و عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر

آثار و پیامدهای مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه خانواده

آثار منفی

فروپاشی نهاد خانواده

خانواده هسته ای از هم گسیخته گردید.

خانواده گسترده متلاشی شد

بی بند و باری جنسی

تغییر ضوابط و معیارهای اخلاقی در غرب

معیار مذهبی یا اخلاقی با منشأ الهی معنا ندارد.

استفاده ابزاری از زنان

برای تبلیغ کالاها

پوشش نامناسب

عادی شدن روابط نامشروع

لایه ظاهری موقعیت زن بسیار زیبا و خوش منظر / باطن موقعیت زن: سوداوری تجارت فحشا در حال سبقت از تجارت مواد مخدر و اسلحه

مسئولیت ما

تلاش در جهت تحکیم بنیان خانواده

موجب رشد فضائل اخلاقی کاهش فاد و حضور آنان های با فضیلت و کارآمد میشود.

حضرت ابراهیم (ع) و اسماعیل (ع) که برای خود و فرزندانشان دعا کردند که ادامه دهنده راه توحید و اسلام باشند.

اگر بنیان خانواده ست شود فاد گسترش می یابد و نسل های بدون قوت و قدرت روحی کافی مسئولیتهای اجتماعی را بر عهده میگیرند.

! کلید واژه ها

احیای تمدن اسلامی ، برنامه ریزی ، کلیسا و تعالیم تحریف شده ، اعتقادات نادرست مبلغان مسیحی

! جملات مهم

تمدن دوم اروپا به تمدن قرون وسطی مشهور است
بررسی ضعف های تمدن جدید در راستای احیای تمدن اسلامی باعث می شود تا از نقاط قوت بهره مند و از ضعف ها عبرت بگیریم و برنامه ریزی کنیم.

نتایج ظهور تمدن دوم اروپا : اعتقاد به یک دین الهی، از بین رفتن بت خانه ها ، اتحاد اروپا ، ساخت بناهای باشکوه و نگارش کتاب های اخلاقی و فرهنگی

! کلید واژه ها

نقد رهبران کلیسا ، خردورزی ، حقوق و قانون

! جملات مهم

اسلام اروپا را واداشت تا تصوی جدیدی از خود داشته باشد.
اثر گرفتن از تمدن اسلامی به دلیل : همسایگی با مسلمانان ، استفاده از کتاب های ترجمه شده ، علاقه به پژوهش ایجاد شد ، نقد رهبران کلیسا آغاز شد ، مورد توجه قرار گرفتن حقوق و قانون ، افزایش خردورزی.

! کلید واژه ها

دوران علم ، تصرف در طبیعت ، تغییر الگوی زندگی و دل مشغولی دائمی، تخریب محیط زیست

! جملات مهم

نیاز انسان غربی به معنویت باعث ایجاد مکاتب عرفانی شد که چون برآمده از آموزه های وحیانی نیستند نتیجه ای جز سردرگمی ندارند.

علم مایه اقتدار ملی است و علم درون جوش و درون زاست.

سخن مقام معظم رهبری : جدی گرفتن علم ، علم درون جوش و درون زاست ، علم با به کار افتادن استعداد ها پیشرفت میکند

پیشرفتهای اخیر علمی ایران ، پزشکی ، سدسازی ، نانو ، هسته ای ، نفت و پتروشیمی

! کلید واژه ها

ساختار حکومت ، حق تعیین سرنوشت ، حکومت های استبدادی ، روحیه فزون خواهی ، استعمار

! جملات مهم

فواید آگاهی مردم به قانون و حقوق : آشنایی با حقوق خود ، تدوین قانون حقوقی و تاسیس سازمان هایی برای حفظ حقوق.

سیاه ترین دوره زندگی انسان در زمین دوره استعمار

در تمدن جدید اگر حقوقی مد نظر هست بر اساس نژاد است.

با بیداری ملت ها مبارزه با استعمار گران نیز از اواخر قرن 19 آغاز شد.

! کلید واژه ها

فطرت ، تناسب منطقی و معقول ، تعصب جاهلانه

! جملات مهم سوال خیز شب امتحانی

تمدن دوم اروپا با کنار گذاشتن اعتقادات باستانی و بت پرستی و روی آوردن به مسیحیت آغاز شد.

دوران جدید را می توان دوران علم نامید.

آثار مثبت تمدن در حوزه علم : رشد سریع علم و بهره برداری از طبیعت

آثار منفی تمدن در حوزه علم : مصرف زدگی ، نابودی طبیعت و علم زدگی

مسئولیت ما در حوزه علم : تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری ، حضور موثر و فعال در جامعه جهانی ، ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام

پیشرفت علمی پایه های استقلال یک ملت را تقویت میکند و مانع تسلط بیگانگان می شود.

پیام اسلام پیامی مطابق با فطرت انسان هاست.

میان یک پیام و روش تبلیغ آن باید تناسب منطقی و معقول برقرار باشد.

آثار مثبت حوزه عدل : توجه به قانون و مشارکت مردم در تشکیل حکومت

آثار منفی حوزه عدل : ظهور ظلم و فراگیری استعمار و افزایش فاصله میان فقیر و ثروتمند.

مسئولیت ما در حوزه عدل : مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر و استحکام بخشیدن به نظام اسلامی

استحکام و اقتدار یک نظام کشور مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی است.

آثار تمدن جدید در حوزه خانواده : فروپاشی نهاد خانواده و بی بند و باری جنسی و استفاده ابزاری از زنان.

مسئولیت ما در حوزه خانواده : تلاش در جهت تحکیم بنیان خانواده

خانواده کانون رشد فضیلت ها و تربیت نسل های توانمند و با همت است.

جای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

دور شدن انسان از تکامل بُعد معنوی و متعالی خویش از آثار منفی در حوزه علم است. (ش 1402) تمدن جدید (تمدن غرب) (صفحه 130)
 دین اسلام یک دین منطقی و استدلالی است و هر آموزه و حکم آن براساس تنظیم شده است. (دی 97) حکمت الهی (صفحه 132)
 از آثار و پیامدهای منفی تمدن جدید در حوزه علم؛ مصرف زدگی ، و است. (ش 98) نابودی طبیعت - علم زدگی
 مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان، و نظام حکومتی یک کشور است. (ش 98) استحکام - اقتدار
 تحکیم بنیان خانواده سبب رشد و کاهش فساد و جرم در جامعه می گردد. (دی 98) فضایل اخلاقی (صفحه 136)
 از آثار و پیامدهای منفی حوزه علم و تمدن جدید "مصرف زدگی"، "نابودی طبیعت" و "....." می باشد. (خ 99) علم زدگی
 مصرف زدگی ، و از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم می باشند. (دی 99) نابودی طبیعت - علم زدگی (صفحه 130)
 مشارکت مردم در تشکیل حکومت، گام مثبتی بود که در حوزه تمدن جدید برداشته شد. (ش 1400) عدل و قسط (صفحه 133)
 استحکام و یک کشور مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. (دی 1400) اقتدار نظام حکومتی
 در نگاه مادی تمدن جدید خبری از توجه به بعد انسان و فطرت الهی او نیست. (دی 1400) معنوی (صفحه 137)
 اگر لایه ظاهری و سطحی موقعیت زن در دنیای امروز کنار رود، خواهیم دید که سودآوری در حال ربودن گوی سبقت از تجارت مواد مخدر و اسلحه است. (خ 1401)
 تجارت فحشا (صفحه 136)
 ((مصرف زدگی)) از آثار و پیامدهای منفی تمدن جدید در حوزه است. (خ 1401) حوزه علم (صفحه 130)
 تحکیم بنیان سبب رشد فضایل اخلاقی در جامعه و کاهش فساد می گردد. (خ 1401) خانواده (صفحه 136)
 ((توانایی بهره‌مندی بیشتر از طبیعت))، از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه است. (ش 1401) علم (صفحه 130)

سوال

تدبر در آیات قرآن و حدیث

بر اساس عبارت قرآنی: «أدعُ إلى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي أحسن» دو روش صحیح دعوت را بنویسید؟ (خ 98)
 دانش استوار، اندرز نیکو، بحث و مجادله به روش نیکوتر (صفحه 132) **جواب**
 مطابق آیه شریفه " أدعُ إلى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي أحسن ... " سه روش تبلیغ و دعوت صحیح از دیدگاه قرآن کریم کدامند؟ (ش 98)
 دانش استوار، اندرز نیکو، بحث و مجادله به روش نیکوتر (صفحه 132) **جواب**
 با تدبیر در آیه «أدعُ إلى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي أحسن» سه روش صحیح دعوت به دین اسلام را استخراج کرده و بنویسید. (دی 99)
 با تدبیر در آیه «أدعُ إلى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي أحسن» سه روش صحیح دعوت به دین اسلام را استخراج کرده و بنویسید. (دی 99) **جواب**
 با تدبیر در آیه شریفه «أدعُ إلى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي أحسن...» روش های صحیح دعوت در قرآن را استخراج کنید. (دی 99) **سوال**
 حکمت - موعظه - جدل (صفحه 132) **جواب**
 با توجه به عبارت قرآنی «ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ... » دو روش صحیح دعوت را بنویسید؟ (خ 1401) **سوال**
 ۱. دانش استوار ۲. اندرز نیکو ۳. جدال احسن (صفحه 132) **جواب**

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.

توانایی بهره مندی بیشتر از طبیعت)) از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم است. (خ 1402) غلط (صفحه 130)
 پذیرش عقاید رهبران کلیسا در باره هر موضوعی به جز موضوعات علمی ، ضروری بود و مخالفت با آن ، کفر تلقی میشد. (دی 1401) غلط (صفحه 128)
 در جوامع غربی با شکست های پی در پی در عرصه اخلاق، بسیاری دریافتند که سعادت و خوشبختی را می توان در علم جستجو کرد. (دی 97) غلط
 پیشرفت علمی، پایه های استقلال یک ملت را تقویت می کند و مانع تسلط بیگانگان می شود. (خ 98) صحیح (صفحه 131)
 در قرن ۱۸ میلادی با پیدایش تمدن جدید این احساس پدید آمد که علوم تجربی تنها رمز موفقیت و سعادت ملت هاست. (خ 98) صحیح
 هر قدر آگاهی و هوشیاری ما مسلمانان از تمدن جدید اروپا بیشتر باشد، قدرت تأثیرپذیری ما بیشتر خواهد بود. (ش 98) غلط (صفحه 127)
 یکی از آسیب های تمدن جدید در حوزه عدل و قسط «استفاده ابزاری از زنان» است. (دی 99) غلط (صفحه 136)
 طبق عقاید رهبران کلیسا، تعقل با ایمان سازگاری ندارد و سبب تزلزل ایمان می شود. (خ 1400) صحیح (صفحه 128)
 یکی از وظایف ما مسلمانان در حوزه علم، ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام است. (ش 1400) صحیح (صفحه 132)
 دانش استوار، اندرز نیکو و مجادله با شیوه نیکوتر، از روش های صحیح دعوت به دین اسلام است. (دی 1400) صحیح (صفحه 132)
 امروزه بی بندباری جنسی چنان در غرب رواج یافته است که بسیاری گمان دارند که توان اصلاح آن را ندارند. (دی 1400) صحیح (صفحه 143)
 توانایی بهره مندی بیشتر از طبیعت از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم است. (خ 1401) غلط (صفحه 130)
 حضور موثر و فعال در جامعه جهانی از مسئولیت های ما در حوزه عدل و قسط است. (خ 1401) غلط (صفحه 132)

سوال

در عبارات زیر گزینه صحیح را تشخیص دهید

سوال	هدف مکاتب عرفانی و معنوی نوظهور در جوامع غربی در کدام گزینه آمده است؟ الف) کسب مقام و شهرت ب) ناتوانی علوم تجربی از پاسخگویی به همه نیازها
جواب	الف (ص ۱۳۰ و ۱۳۱)
سوال	کدام گزینه از آثار تمدن جدید در حوزه عدل و قسط نمیباشد؟ (دی ۱۴۰۱) ۱) تاسیس وزارتخانه ای به نام وزارت تنهایی ۲) آشنایی مردم با حقوق خود در مقابل دولتها ۳) از صحنه خارج شدن حکومت‌های موروئی
جواب	گزینه ۱ (صفحه ۱۳۳)
سوال	عبارت « علم و تکنولوژی سبب شد که آدمی بتواند در طبیعت تصرف فوق العاده کند و تغییراتی را در آن بوجود آورد» (دی ۹۷) ۱) آثار و پیامد مثبت تمدن جدید در حوزه علم ۲) آثار و پیامد منفی تمدن جدید در حوزه علم
جواب	۱ (صفحه ۱۳۵)
سوال	زمینه های پیدایش تمدن جدید (دی ۹۷) ۱) حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی ۲) بهره گیری از تجربیات سایر تمدنها
جواب	۲ (صفحه ۱۲۹)
سوال	مهم ترین عامل حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان در حوزه عدل و قسط: (دی ۹۷) ۱) استحکام بخشیدن به نظام اسلامی ۲) مشارکت مردم در تشکیل حکومت
جواب	۱ (صفحه ۱۳۵)
سوال	مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان (خ ۹۸) ۱) استحکام بخشیدن به نظام اسلامی ۲) ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام
جواب	۱ (صفحه ۱۳۵)
سوال	کدام مورد از آثار منفی تمدن جدید در حوزه "عدل و قسط" می باشد؟ (خ ۱۴۰۰) الف. افزایش فاصله میان انسان های فقیر و غنی در جهان ب. مشارکت مردم در تشکیل حکومت
جواب	الف (صفحه ۱۳۴)
سوال	میان یک پیام و روش تبلیغ آن باید تناسب منطقی و معقول برقرار باشد، این مساله یادآور کدام مسئولیت ما در حوزه علم است؟ (دی ۱۴۰۰خ) الف. ترسیم چهره عقلانی و منطقی اسلام ب. حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی
جواب	الف (صفحه ۱۳۹)

کدام یک از موارد سمت راست به موارد سمت چپ ارتباط دارد (در سمت چپ یک مورد اضافی است).

ایجاد وزارت خانه ای به نام تنهایی در انگستان	ب) فروپاشی خانواده درس ۱۰ ص ۱۳۵
نظریات و کشفیات جدید در علوم مختلف	د) رشد سریع علم درس ۱۰ ص ۱۳۵
غفلت از پرورش و تکامل بعد معنوی انسان	ه) مصرف زدگی درس ۱۰ ص ۱۳۵
پرهیز از تعصب های جاهلانه در تبلیغ	الف) ترسیم چهره منطقی دین اسلام درس ۱۰ ص ۱۳۲
توجه به قانون	

الف) کلیسا و تعالیم تحریف شده	ا) از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط
ب) توانایی بهره مندی بیشتر از طبیعت	ب) از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم
ج) افزایش فاصله میان انسان های فقیر و غنی	س) از زمینه های پیدایش تمدن جدید
د) توجه به قانون	د) از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه علم
	ه) از آثار منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط

جواب

الف) ۳ از زمینه های پیدایش تمدن جدید (ج) ۵ از آثار منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط
 ب) ۴ از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه علم (د) ۱ از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط (صفحه ۱۲۷ و ۱۳۵ و ۱۳۴ و ۱۳۳)

الف) ظهور ظلم فراگیر و پدیده استعمار	ا) از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط
ب) توانایی بهره مندی بیشتر از طبیعت	ب) از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم
ج) فروپاشی نهاد خانواده	س) از آثار منفی تمدن جدید در حوزه خانواده
د) مشارکت مردم در تشکیل حکومت	د) از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه علم
	ه) از آثار منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط

جواب

الف) ۵ از آثار منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط (ج) ۳ از آثار منفی تمدن جدید در حوزه خانواده
 ب) ۴ از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه علم (د) ۱ از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط (صفحه ۱۳۵ و ۱۳۳ و ۱۳۵)

الف) تصرف منابع طبیعی و معدنی کشورها	۱) استفاده ابزاری از زنان
ب) مهار کردن آبها با ساخت سدهای بزرگ	۲) افزایش فاصله فقیر و غنی
ج) سود آوری تجارت فحشا بیش از مواد مخدر	۳) ظهور ظلم فراگیر و استعمار
	۴) توانایی بهره مندی از طبیعت

الف) ۳) ظهور ظلم فراگیر و استعمار ب) ۴) توانایی بهره مندی از طبیعت ج) ۱) استفاده ابزاری از زنان (صفحه ۱۳۵ و ۱۳۳ و ۱۳۶)

جواب

الف) از مسئولیت های ما در حوزه علم تمدن جدید	۱) بهره گیری از تجربیات سایر تمدن ها
ب) از مسئولیت های ما در حوزه عدل و قسط تمدن جدید	۲) تلاش در جهت تحکیم بنیان خانواده
ج) مسئولیت ما در حوزه خانواده تمدن جدید	۳) ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام
د) از زمینه های پیدایش تمدن جدید	۴) توجه به قانون
	۵) استحکام بخشیدن به نظام اسلامی

الف) ۳) ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام ج) ۲) تلاش در جهت تحکیم بنیان خانواده
ب) ۵) استحکام بخشیدن به نظام اسلامی د) ۱) بهره گیری از تجربیات سایر تمدن ها (صفحه ۱۲۹ و ۱۳۲ و ۱۳۵ و ۱۳۶)

جواب

الف) نظریات و کشفیات جدید در علوم مختلف	۱) توجه به قانون
ب) آشنایی مردم با حقوق خود در مقابل دولت ها	۲) مصرف زدگی
ج) ایجاد نیازهای کاذب با استفاده از جاذبه تبلیغات در مردم	۳) علم زدگی
	۴) رشد سریع علم

الف) ۴) رشد سریع علم ب) ۱) توجه به قانون ج) ۲) مصرف زدگی (صفحه ۱۳۵ و ۱۳۱)

جواب

الف) یکی از حيله های شیطان برای دور کردن انسان از توبه	۱) ظهور ظلم فراگیر و پدیده استعمار
ب) از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط	۲) احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او
ج) از آثار منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط	۳) تسویف
د) از برنامه های پیامبر اکرم (ص) برای ارتقاء جایگاه خانواده	۴) فروپاشی نهاد خانواده
	۵) توجه به قانون

الف) ۳) تسویف ج) ۱) ظهور ظلم فراگیر و پدیده استعمار د) ۲) احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او ب) ۵) توجه به قانون (صفحه ۸۵ و ۱۱۲ و ۱۱۳)

جواب

الف. مشارکت مردم در تشکیل حکومت	۱. ظهور پدیده استعمار
ب. بی بند و باری جنسی	۲. از بین رفتن حکومت های استبدادی
ج. حاکمیت نامطلوب کلیسا	۳. توجه به قانون
	۴. تغییر معیارهای اخلاقی

(صفحه ۱۳۳ و ۱۳۶)

الف. ۲. از بین رفتن حکومت های استبدادی ب. ۴. تغییر معیارهای اخلاقی ج. ۳. توجه به قانون

جواب

۱. دل سپردن به هوای نفس	۱. بعد فردی توحید عبادی
۲. نفوذپذیری در برابر وسوسه های شیطان	۲. تسویف
۳. تاخیر در توبه	۳. شرک عملی
۴. از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم	۴. از میوه های اخلاص
	۵. مصرف زدگی

(صفحه ۳۳ و ۴۹ و ۸۹ و ۱۳۷)

۱. ۳. شرک عملی ۲. ۴. از میوه های اخلاص ۳. ۲. تسویف ۴. ۵. مصرف زدگی

جواب

أ. تقویت اتحاد ملی	۱. علم زدگی
ب. علوم تجربی، تنها رمز سعادت ملتها	۲. رشد سریع علم
پ. غفلت انسان غربی از تکامل بعد معنوی خویش	۳. عامل استحکام نظام اسلامی
	۴. مصرف زدگی

پ. ۴. مصرف زدگی (صفحه ۱۳۵ و ۱۳۰)

ب. ۱. علم زدگی ۳. ۱. عامل استحکام نظام اسلامی

جواب

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

سوال	دو مورد از آثار منفی تمدن جدید را در حوزه عدل و قسط نام ببرید. (ش ۱۴۰۲)
جواب	ظهور ظلم فراگیر و پدیده استعمار افزایش فاصله میان فقیر و غنی (صفحه ۱۳۴)
سوال	چگونه بسیاری از مردم در جوامع غربی دریافته اند که نمیتوان سعادت را تنها در علم تجربی جستجو کرد؟ (دی ۱۴۰۱)
جواب	با شکست های پی در پی جوامع غربی در عرصه اخلاق و ظهور بحرانهای اخلاقی در این جوامع (صفحه ۱۳۱)
سوال	دو مورد از آثار مثبت حوزه عدل و قسط را بنویسید؟ (دی ۹۷)
جواب	۱. توجه به قانون ۲. مشارکت مردم در تشکیل حکومت (صفحه ۱۳۳)
سوال	زمینه های پیدایش تمدن جدید را بنویسید. (خ ۹۸)
جواب	۱. کلیسا و تعالیم تحریف شده ۲. بهره گیری از تجربیات سایر تمدن ها (صفحه ۱۲۷)
سوال	آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط را بنویسید.
جواب	(ش ۹۸) ۱. توجه به قانون ۲. مشارکت مردم در تشکیل حکومت (صفحه ۱۳۳)
سوال	دو مورد از آسیب هایی که تمدن جدید با نگاه مادی به انسان در حوزه خانواده وارد کرده است را بنویسید. (ش ۹۸)
جواب	۱. فروپاشی نهاد خانواده ۲. بی بند و باری جنسی ۳. استفاده ابزاری از زنان (صفحه ۱۳۵)
سوال	دیدگاه غالب و حاکم در تمدن جدید نسبت به انسان چگونه است؟ (ش ۹۸خ)
جواب	انسان را صرفاً یک موجود زنده طبیعی مانند دیگر موجودات، ولی پیچیده تر، می داند که همچون سایر موجودات صرفاً نیازهای مادی و طبیعی دارد. (صفحه ۱۳۰)
سوال	توجه به ساختار حکومت در اروپا عکس العمل در برابر چه چیزی بوده است؟ (دی ۹۸)
جواب	حاکمیت نامطلوب در قرون وسطی (صفحه ۱۳۳)
سوال	دو مورد از آثار و پیامدهای مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط را نام ببرید. (خ ۹۹خ)
جواب	۱. توجه به قانون ۲. مشارکت مردم در تشکیل حکومت (صفحه ۱۳۳)
سوال	دیدگاه غالب و حاکم در تمدن جدید نسبت به انسان چگونه است؟ (خ ۱۴۰۰)
جواب	انسان صرفاً یک موجود زنده طبیعی ولی پیچیده تر است (انسان صرفاً نیازهای طبیعی و مادی دارد و از توجه به بعد معنوی و فطرت الهی در این تمدن خبری نیست). (صفحه ۱۳۰)
سوال	یکی از زمینه های پیدایش تمدن جدید اروپا را نام ببرید. (ش ۱۴۰۰)
جواب	کلیسا و تعالیم تحریف شده - بهره گیری از تجربیات سایر تمدن ها (صفحه ۱۲۷)
سوال	دو اثر مثبت تمدن جدید در حوزه علم را بنویسید. (دی ۱۴۰۰)
جواب	رشد سریع علم - توانایی بهره مندی بیشتر از طبیعت (صفحه ۱۲۹-۱۳۰)
سوال	این که نباید دعوت به حق و عدالت را به صحبت و شعار منحصر کنیم، بیانگر کدام مسئولیت ما در حوزه عدل و قسط است؟ (دی ۱۴۰۰خ)
جواب	مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر (صفحه ۱۴۲)
سوال	زمینه های پیدایش تمدن جدید را بنویسید. (خ ۱۴۰۱)
جواب	۱. کلیسا و تعالیم تحریف شده ۲. بهره گیری از تجربیات سایر تمدن ها (صفحه ۱۲۷ و ۱۲۹)

سوال	مهم ترین عامل برای حضور کارآمد یک کشور در میان افکار عمومی جهان چیست؟ (خ ۱۴۰۱)
جواب	استحکام بخشیدن به نظام اسلامی (صفحه ۱۳۵)
سوال	استحکام بخشیدن به نظام اسلامی (صفحه ۱۳۵)
جواب	خانواده کانون رشد فضیلتها و محل تربیت نسلهای توانمند و با همت است و تحکیم خانواده سبب رشد فضایل اخلاقی در جامعه ، کاهش فساد و حضور انسان های با فضیلت و کارآمد میگردد و اگر بنیان خانواده سست شود فساد گسترش مییابد و نسلهایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند مسئولیتهای اجتماعی را بر عهده میگیرند. (صفحه ۱۳۶)
سوال	آثار مثبت تمدن دوره قرون وسطی را برای مردم اروپا بنویسید. (خ ۱۴۰۲)
جواب	کنار گذاشتن اعتقادات باستانی و بت پرستی و از بین رفتن بت ها و بت خانه ها - روی آوردن به مسیحیت که یک دین الهی است - حاکم شدن اتحاد در سرزمین اروپا - ساخته شدن بناهای باشکوه مذهبی - نگارش کتابهایی در اخلاق ، معنویت و فرهنگ - به وجود آمدن آثار هنری بزرگ. (صفحه ۱۴۷)
سوال	اهمیت مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد، شهادت و صبر در حوزه عدل و قسط را ، توضیح دهید. (دی ۱۴۰۱)
جواب	یکی از رسالت های اصلی انبیاء مبارزه با ظلم و برقراری عدل و گسترش حق و حقیقت بوده است. هر چند که بسیاری از مردم با شنیدن سخن حق دلشان نرم میشود و مجذوب حقیقت و عدالت میشوند ، اما باید هوشیار باشیم که همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق نمیروند بلکه سد راه حق جویی میشوند زیرا گسترش عدالت منافع آنها را تهدید می کند . این گروه ها تا همه را تابع خود نکنند و یوغ اسارت بر گردن دیگران نیفکنند آرام نمی گیرند. (صفحه ۱۳۴)
سوال	یکی از مسئولیت های ما در حوزه عدل و قسط، «مبارزه با ستمگران و تقویت جهاد و شهادت و صبر» را به اختصار شرح دهید. (دی ۹۷)
جواب	یکی از رسالت های اصلی انبیاء مبارزه با ظلم و برقراری عدل و گسترش حق و حقیقت بوده است. هر چند که بسیاری از مردم با شنیدن سخن حق دلشان نرم می شود و به حقیقت و عدالت می گریند. اما باید هوشیار باشیم که همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق و حقیقت نمی روند، بلکه سد راه حق جویی و حق پرستی می شوند، زیرا گسترش عدالت منافع آنها را تهدید می کند. این گروهها تا همه را تابع خود نکنند و یوغ اسارت پر گردن دیگران نیفکنند، آرام نمی گیرند. (صفحه ۱۳۴)
سوال	از آثار و پیامدهای منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط، افزایش فاصله میان انسان های فقیر و غنی در جهان را شرح دهید. (خ ۹۸)
جواب	شکل گیری نظام های سیاسی جدید بر پایه قدرت سرمایه داران و نفع طلبی فزاینده آنان بود. صاحبان سرمایه و صنعت، منابع طبیعی اکثر نقاط جهان را به بهایی بسیار اندک خریدند، و یا با قدرت نظامی خود تاراج کردند و کالاهای خود را با قیمت هایی بسیار سنگین به مردم همان سرزمین ها فروختند. بدین ترتیب، بخش کوچکی از جهان روز به روز غنی تر شد ولی بخش اعظم آن در فقر و تنگدستی فرو رفت. (صفحه ۱۳۴)
سوال	از آثار منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط «جهان نظامی شده و محصور در تسلیحات» را شرح دهید. (ش ۹۸)
جواب	امروزه، مردم جهان هر لحظه در مخاطره به کار افتادن سلاحهایی هستند که می تواند چندین بار، تمام جمعیت بشر و امکانات موجود روی کره زمین را نابود کند. انبارهای اسلحه، انباشته از پیچیده ترین سلاح های کشتار جمعی، از جمله سلاح های شیمیایی و میکروبی است که به کمک دانش جدید ساخته شده است. (صفحه ۱۳۳)
سوال	سه مورد از مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی را بنویسید. (ش ۹۸خ)
جواب	استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر - توسعه عدالت در همه ابعاد - تقویت اتحاد ملی، انسجام اسلامی و مشارکت عمومی - عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر (صفحه ۱۳۵)
سوال	دو مورد از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط را نام ببرید. (خ ۹۹)
جواب	توجه به قانون - مشارکت مردم در تشکیل حکومت (صفحه ۱۳۳)
سوال	علت ظهور مکاتب عرفانی و معنوی در غرب چیست و چرا نتیجه ای جز سردرگمی برای بشر نداشته است؟ (خ ۹۹)
جواب	چون جوامع غربی با گذشت چند قرن و شکست های پی در پی در پی دریافتند که علم تجربی نمی تواند پاسخگوی همه نیازهای انسان باشد، پس این نیاز انسان غربی به معنویت باعث ایجاد مکاتب عرفانی و معنوی شد. اما به دلیل آنکه برآمده از آموزه های وحیانی نیستند، نتیجه ای جز سردرگمی برای بشر نداشته اند. (صفحه ۱۳۱)
سوال	«تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری» را به عنوان یکی از مسئولیت های ما در حوزه علم تمدن جدید توضیح دهید. (خ ۹۹خ)
جواب	پیشرفت علمی پایه های استقلال یک ملت را تقویت می کند و مانع تسلط بیگانگان می شود. پیشرفت های اخیر دانشمندان جوان کشور ما در رشته های مختلف علمی، مانند پزشکی و سلول های بنیادی، فناوری نانو و هسته ای، صنایع نفت، پتروشیمی و سدسازی قدم های اولیه ای است که باید با همت بلندتر و عزم قوی تر ادامه یابد و همه عرصه های دانش را بیماید. (صفحه ۱۳۱)

سوال توجه به قانون یکی از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل است، آن را شرح دهید. (ش ۹۹)

جواب پس از قرون وسطی در کشورهای اروپایی توجه به قانون عموماً عکس العملی در برابر حاکمیت نامطلوب کلیسا بود. آگاهی به قانون ابتدا با ترجمه آثار اسلامی اتفاق افتاد و فوایدی برای تمدن جدید داشت. مردم با حقوق خود در مقابل دولت ها آشنا شدند و به تدوین قوانین حقوقی پرداختند و برای حفظ آن سازمان هایی را تأسیس کردند. (صفحه ۱۳۳)

سوال مهم ترین عامل برای حضور کارآمد یک کشور در میان افکار عمومی جهان چیست؟ چرا؟ (ش ۹۹)

جواب استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور، مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. چون به طور طبیعی یک کشور ضعیف، منزوی می شود و همراهی در دنیا نمی یابد. (صفحه ۱۳۵)

سوال مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی را نام ببرید؟ (دی ۹۹خ)

جواب استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر - توسعه عدالت در همه ابعاد - تقویت اتحاد ملی، انسجام اسلامی و مشارکت عمومی - عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر (صفحه ۱۳۵)

سوال از مسئولیت های مسلمانان در حوزه عدل و قسط «استحکام بخشیدن به نظام اسلامی» را شرح دهید. (خ ۱۴۰۰)

جواب استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. یک کشور ضعیف، به طور طبیعی منزوی می شود و همراهی و همدلی در دنیا نمی یابد. استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر، توسعه عدالت در همه ابعاد، تقویت اتحاد ملی، انسجام اسلامی و مشارکت عمومی و عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر از مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی است. (صفحه ۱۳۵)

سوال افزایش توان علمی بشر در تمدن جدید، چگونه موجب «نابودی طبیعت» گردید؟ (ش ۱۴۰۰)

جواب افزایش توان علمی بشر و دستیابی وی به ابزارهای نوین، توانایی وی برای بهره برداری از منابع طبیعی را به سرعت افزایش داد و به تخریب ساختار طبیعی محیط زیست انجامید. منابع معدنی که نتیجه میلیون ها سال فعالیت موجودات بوده، رو به پایان گذاشته، محیط دریاها و اقیانوس ها آلوده شده، تعادل ترکیبی گازهای جوی بر هم خورده، بسیاری از جنگل ها از بین رفته و دهها بحران زیست محیطی برای انسان به وجود آمده است. (صفحه ۱۳۰)

سوال مسئولیت ما در حوزه عدل و قسط «استحکام بخشیدن به نظام اسلامی» است. اهمیت آن را توضیح دهید. (دی ۱۴۰۰خ)

جواب استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. یک کشور ضعیف، به طور طبیعی منزوی می شود و همراهی و همدلی در دنیا نمی یابد. استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر، توسعه عدالت در همه ابعاد، تقویت اتحاد ملی، انسجام اسلامی و مشارکت عمومی و عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر از مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی است. (صفحه ۱۴۲)

سوال از مسئولیت های ما در حوزه عدل و قسط «استحکام بخشیدن به نظام اسلامی» را شرح دهید. (خ ۱۴۰۱)

جواب استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. یک کشور ضعیف، به طور طبیعی منزوی می شود و همراهی و همدلی در دنیا نمی یابد. استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر، توسعه عدالت در همه ابعاد، تقویت اتحاد ملی، انسجام اسلامی و مشارکت عمومی و عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر از مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی است. (صفحه ۱۳۵)

سوال توجه به قانون از آثار مثبت حوزه عدل و قسط در تمدن جدید را توضیح دهید. (خ ۱۴۰۱خ)

جواب پس از قرون وسطی در کشورهای اروپایی توجه به قانون عموماً عکس العملی در برابر حاکمیت نامطلوب کلیسا بود. آگاهی به قانون ابتدا با ترجمه آثار اسلامی اتفاق افتاد و فوایدی برای تمدن جدید داشت. مردم با حقوق خود در مقابل دولت ها آشنا شدند و به تدوین قوانین حقوقی پرداختند و برای حفظ آن سازمان هایی را تأسیس کردند. (صفحه ۱۳۳)

سوال آشنایی با نقاط قوت و ضعف تمدن جدید اروپا از چه جهاتی برای ما مسلمانان مطلوب است؟ (ش ۱۴۰۱)

جواب اول آنکه ما مسلمانان مانند سایر ملتها با این تمدن ارتباط مستقیم داریم؛ بنابراین هم تحت تأثیر آن قرار می گیریم و هم میتوانیم بر آن اثر بگذاریم؛ هر قدر، آگاهی و هوشیاری ما بیشتر باشد، قدرت تأثیر گذاری ما بیشتر خواهد بود.

دوم آنکه، بررسی ضعفها و قوتهای این تمدن در عرصه های مختلف این کمک را به ما میکند که در راستای احیای تمدن اسلامی از نقاط قوت این تمدن بهره مند شویم و با عبرت گرفتن از ضعفها و آسیبهای آن بتوانیم برنامه ریزی درست و کم اشتباهی را برای سامان دهی تمدن اسلامی داشته باشیم. (صفحه ۱۲۷)

سوال هدف مکاتب عرفانی و معنوی نوظهور در جوامع غربی در کدام گزینه آمده است؟ (نهایی شهریور ۱۴۰۴)

۱) کسب مقام و شهرت ۲) ناتوانی علوم تجربی از پاسخگویی به همه نیازها

دین و زندگی

نمونه سوالات

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

سوال

۱. با تدبر در آیات و روایات به پرسش‌ها، پاسخ دهید.
الف) بر اساس متن آیه شریفه «أَقَمْنَ أَسْسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَى مَنِ اللَّهِ وَ رِضْوَانِ خَيْرِ أَمِّ مَنِ أَسْسَ بُنْيَانَهُ عَلَى سَفَاؤِهَا...» بنیاد زندگی دینی چیست؟ دی ۱۴۰۳
ب) با توجه به فرمایش پیامبر اکرم (ص) «تَفَكَّرُوا فِي كَلِّ سَيِّءٍ وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ» انسان از درک کدام مورد ناتوان است؟ دی ۱۴۰۳
الف) حقیقت خداوند
ب) صفات خداوند

سوال

۲. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
الف) افزایش معرفت انسان به خود، موجب افزایش بندگی خداوند است. مرداد ۱۴۰۳
ب) هر وجودی نیازمند پدیدآورنده است. شهریور ۱۴۰۲
ج) زبان حال دائمی موجودات، عرض نیاز به خداوند هم در مرحله‌ی پیدایش و هم در مرحله‌ی بقاست. خرداد ۱۴۰۲
د) هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خداوند بیشتر شود، احساس نیاز او به خداوند نیز بیشتر می‌گردد. دی ۱۴۰۱
ه) همچنان که یک مدرسه پس از ساخته شدن بی‌نیاز از بنگا است، موجودات نیز پس از پیدایش، بی‌نیاز از خداوند. شهریور ۱۴۰۱
و) ما، می‌توانیم به وجود خداوند پی ببریم و صفات او را بشناسیم اما نمی‌توانیم چستی او را دریابیم. شهریور ۱۴۰۱

سوال

۳. جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.
الف) انسان بر اساس خدا را می‌پاید و حضورش را درک می‌کند که به آن شناخت اولیّه گویند. خرداد ۱۴۰۲
ب) گر چه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم اما نمی‌توانیم او را دریابیم. دی ۱۴۰۱

سوال

۴. به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید.
الف) بیت «دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اول خدا دید» چه شناختی را ممکن می‌داند؟ دی ۱۴۰۲
ب) در چه صورتی، وجودی همواره بوده و خواهد بود؟ دی ۱۴۰۲
ج) با توجه به استدلال نیازمندی جهان به خداوند در پیدایش، از بیت «خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب‌دهی» چه مفهومی دانسته می‌شود؟ شهریور ۱۴۰۲
د) با توجه به بیت «دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اول خدا دید» :
«در هر چیزی، اول خدا را دیدن» مشروط به چیست؟ شهریور ۱۴۰۲
ه) «خدا را با هر چیزی دیدن» برای انسان، چگونه معرفتی است؟ خرداد ۱۴۰۲
و) چرا رسیدن به معرفت عمیق «خدا را با هر چیزی دیدن» هدفی قابل دسترس به ویژه برای نوجوانان و جوانان است؟ دی ۱۴۰۱

سوال

۵. گزینه مناسب را انتخاب کنید.
الف) رابطه‌ی «جهان با خداوند» «در بقا»، مانند کدام یک از موارد است؟ مرداد ۱۴۰۳
۱- پرتو نور با منبع نور
۲- میز با نجار

سوال

۶. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.
الف) چرا انسان‌ها نمی‌توانند به «ذات و چستی خداوند متعال» پی ببرند؟ توضیح دهید. خرداد ۱۴۰۳
ب) چرایی عجز انسان در پی بردن به ذات باری‌تعالی را تحلیل کنید. دی ۱۴۰۲
ج) نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه استدلال نمایید. خرداد ۱۴۰۱
د) جمله‌ی «آگاهی سرچشمه‌ی بندگی است» را تبیین کنید. دی ۱۴۰۳

پاسخنامه درس یک

۱. الف) تقوای الهی و خشنودی خداوند
ب) حقیقت خداوند

پاسخنامه

۲. الف) درست
ب) نادرست
ج) درست
د) درست
ه) نادرست
و) درست

پاسخنامه

۳. الف) فطرت خویش
ب) ذات (چیستی)

پاسخنامه

۴. الف) خدا در هر چیزی دیدن که یک شناخت عمیق و والا است.
ب) در صورتی که وجودش از خودش باشد. / پدیده نباشد. / پدید آورنده باشد.
ج) پدیده، نیازمند است و نمی‌تواند هستی‌بخش باشد. (هر چیزی که وجودش از خودش باشد، هستی‌بخش است).
د) دل آدمی به نور و صفای معرفت و شناخت رسیده باشد.
ه) معرفتی عمیق و والا است که در نگاه نخست، مشکل به نظر می‌آید اما هدفی قابل دسترس است.
و) زیرا از پاکی و صفای قلب برخوردارند.

پاسخنامه

۵. الف) گزینه‌ی ۱

پاسخنامه

۶. الف) زیرا لازمه‌ی شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است، ذهن ما محدود، ذات و حقیقت خداوند نامحدود است پس نمی‌توانیم به ذات نامحدود خداوند احاطه یابیم و او را بشناسیم.
ب) لازمه‌ی شناخت هر چیز احاطه و دسترسی به آن است. ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی‌توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و بر آنها احاطه داشته باشیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. خداوند حقیقتی نامحدود دارد و ما نمی‌توانیم با ذهن محدود خود به حقیقت او احاطه داشته باشیم و ذاتش را شناسایی نماییم.
ج) مقدمه‌ی اول: اگر به خود و اشیای پیرامون خود نگاه کنیم در می‌یابیم که وجود و هستی ما از ما نیست و همه پدیده ایم. مقدمه‌ی دوم: پدیده‌ها که وجودشان از خودشان نباشد برای موجود شدن نیازمند به پدیده‌آورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد بلکه وجودش از خودش باشد. نتیجه: با دو مقدمه‌ی فوق می‌توانیم نتیجه بگیریم که ما و همه‌ی پدیده‌های جهان در پدیدآمدن و هست شدن خود به آفریننده‌ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه‌ی هستی باشد. این وجود برتر و متعالی "خدا" نامیده می‌شود.
د) انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند، بی توجه‌اند؛ اما انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند. هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.

پاسخنامه

سوال

۱. با تدبر در آیات و روایات و احادیث به سوالات پاسخ دهید.
 - الف) با توجه به آیهی شریفهی ﴿أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ﴾ در چه صورت جا داشت که مردم در اعتقاد به توحید در شک بیفتند؟ مرداد ۱۴۰۳
 - ب) عبارت قرآنی زیر در تضاد با کدام مرتبهی توحید است؟ خرداد ۱۴۰۳
 - ﴿أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ﴾ «یا برای خدا شریکانی قرار دادند که [آن شریکان هم] مثل خدا آفرینشی داشته‌اند و در نتیجه [این دو] آفرینش بر آنان مشتبه شده‌است.»
 - ج) مطابق آیهی ﴿أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾ غیر خدا را سرپرست خود گرفتن، به چه علت مردود است؟ شهریور ۱۴۰۲
 - د) از آیهی شریفهی ﴿... وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدًا﴾ چه پیامی مفهوم می‌شود؟ شهریور ۱۴۰۲
 - ه) بانگ انسانی ﴿أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى﴾ در آیهی ۲۴ نازعات، بیانگر کدام یک از مفاهیم زیر است؟ شهریور ۱۴۰۲
 - و) بازتاب و نتیجهی اعتقاد به آیهی ﴿... مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾ کدام یک از مراتب توحید است؟ خرداد ۱۴۰۲
 - ۱- توحید در ربوبیت
 - ۲- شرک در ربوبیت- ز) با توجه به مراتب توحید، آیهی شریفهی ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ...﴾ پس از کدام مرتبهی توحیدی قرار می‌گیرد؟ دی ۱۴۰۱
- ح) آیهی شریفهی ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾ به کدامیک از مراتب توحید اشاره دارد؟ شهریور ۱۴۰۱
- ط) مراتب توحید یا شرک را در آیهی شریفهی ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ...﴾ مشخص کنید. خرداد ۱۴۰۱

سوال

۲. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص/غ) مشخص کنید.
 - الف) اعتقاد به توحید در ربوبیت به معنای نادیده گرفتن نقش و اثر انسان و سایر موجودات است. خرداد ۱۴۰۳
 - ب) پرستش و اطاعت خداوند به عنوان تنها مبدا و خالق جهان، بیانگر توحید در خالقیت است. خرداد ۱۴۰۲
 - ج) اینکه خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان‌ها معرفی نموده، بدین معناست که ولایت خود را به ایشان واگذار کرده است. دی ۱۴۰۱
 - د) خداوند «رابطه‌ی علیت» را تنها میان پدیده‌های مادی جهان حاکم کرده است. دی ۱۴۰۳

سوال

۳. جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.
 - الف) اعتقاد به توانایی نبی اکرم (ص) و اولیاء الهی در برآوردن حاجات انسان به عین توحید است. شهریور ۱۴۰۲
 - ب) هیچ گروهی از مسلمانان، غیر از جریان‌ی که امروزه به مشهور شده، درخواست از رسول خدا (ص) را شرک‌آلود نمی‌دانند. دی ۱۴۰۱
 - ج) اگر انسان معتقد باشد که می‌تواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند، گرفتار شرک در شده است. شهریور ۱۴۰۱

سوال

۴. به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید.
 - الف) مرز توحید و شرک در توانایی برآوردن حاجات انسان توسط دیگران، کجاست؟ خرداد ۱۴۰۳
 - ب) امام علی علیه السلام به ترتیب، چه چیزی را مایهی «عزت» و «افتخار» خود می‌داند؟ خرداد ۱۴۰۲
 - ج) درخواست دعا از پدر و مادر برای سعادت‌تمندی فرزندان در چه صورتی موجب شرک است؟ خرداد ۱۴۰۲
 - د) اصل و حقیقت توحید به چه معناست؟ شهریور ۱۴۰۱

سوال

۵. اصطلاحات را تعریف کنید.
 - الف) توحید در ولایت: مرداد ۱۴۰۳
 - ب) توحید در خالقیت: خرداد ۱۴۰۱

سوال

۶. گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید.
 - الف) منظور از شناخت اولیهی خداوند کدام گزینه است؟ خرداد ۱۴۰۳
 - ۱- تفکر درباره‌ی نیازمند بودن جهان به خدا در پیدایش
 - ۲- درک حضور خدا بر اساس فطرت خویش

سوال

۷. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.
 - الف) دلیل بیاورید که چرا خداوند در آفرینش جهان شریکی ندارد؟ مرداد ۱۴۰۳
 - ب) تفکر غلط جریان مشهور به «جریان تکفیری»، درباره‌ی توحید و شرک را توضیح دهید. دی ۱۴۰۲
 - ج) در بحث «توحید در ربوبیت»، هنگامی که کشاورز رابطه‌ی خود را با خداوند بررسی می‌کند، به چه نتایج می‌رسد؟ دی ۱۴۰۱
 - د. دو مورد از اعتقادات «جریان تکفیری‌ها» در مبحث توحید و شرک را بیان کنید. دی ۱۴۰۳

۱. الف) در صورتی که آنها شریک‌هایی برای خدا قرار دهند که آن شریکان مثل خداوند آفرینشی داشته باشند.
 ب) توحید در خالقیت
 ج) زیرا اختیار سود و زیان خود را هم ندارند.
 د) خداوند همتایی ندارد / خداوند یکتا است (اصل توحید)
 ه) شرک در ربوبیت
 و) توحید در ربوبیت
 ز) توحید در خالقیت
 ح) توحید در ولایت
 ط) توحید در مالکیت

پاسخنامه

۲. الف) نادرست
 ب) نادرست
 ج) نادرست
 د) نادرست

پاسخنامه

۳. الف) اذن الهی (خواست و اراده‌ی الهی)
 ب) جریان تکفیری
 ج) ربوبیت

پاسخنامه

۴. الف) اگر این توانایی‌ها را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم شرک است اما اگر این توانایی‌ها را صرفاً از خدا و به اذن او بدانیم، عین توحید است.
 ب) «... مرا این عزت بس که بنده‌ی تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی...»
 ج) وقتی که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم.
 د) اعتقاد به این که خدا یگانه است. (خدا بی‌همتا است، خدا شریک ندارد)

پاسخنامه

۵. الف) از آنجا که خداوند، تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز است و مخلوقات، جز به اجازه‌ی او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند.
 ب) عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند تنها مبداء و خالق جهان است، موجودات همه مخلوق او هستند و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد.

پاسخنامه

۶. الف) گزینه‌ی ۲

پاسخنامه

۷. الف) اولاً؛ هر کدام از آن خدایان، محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی‌توانند کل جهان را خلق کنند. ثانیاً؛ هر یک از خدایان کمالاتی دارند که دیگری آن کمالات را ندارد، چنین خدایان ناقصی، خود، نیازمند هستند و هر یک از آنها به خالق کامل و بی‌نیازی احتیاج دارند که نیازش را برطرف نماید.
 ب) هر مسلمانی را که مانند آنان نمی‌اندیشد مشرک و کافر می‌خوانند و گاه کشتن او را واجب می‌شمارند. پیروان این جریان می‌گویند توسل به پیامبران و معصومین (ع) شرک است، طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای اینکه خدا انسان را ببخشد شرک است و همچنین معتقدند اینگونه افراد کافر هستند و مسلمان محسوب نمی‌شوند.
 ج) وقتی رابطه‌ی خود را با خدا بررسی می‌کنند می‌بینند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست و کشت و زرع او بر اساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده رشد کرده و محصول داده است در نتیجه در می‌یابند که زارع حقیقی و پرورش‌دهنده‌ی اصلی زراعت او خداست و باید شکرگزار او باشد.
 د) پیروان این جریان فکری خشک و غیرعقلانی با تفکر غلطی که درباره توحید و شرک دارند، هر مسلمانی را که مانند آنها نمی‌اندیشد، مشرک و کافر می‌خوانند و گاه کشتن او را واجب می‌شمارند. پیروان این جریان می‌گویند توسل به پیامبران و معصومین شرک است. طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای اینکه خدا انسان را ببخشد، شرک است و همچنین معتقدند این گونه افراد کافر هستند و مسلمان محسوب نمی‌شوند.

پاسخنامه

۱. با تدبر در آیات و روایات به سوالات پاسخ دهید.
 الف) با تدبر در آیهی شریفه **﴿ وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ... ﴾** برخی انسان‌ها در برابر هر خیر و شری که به آنها می‌رسد چه روش‌هایی را در پیش می‌گیرند؟ مرداد ۱۴۰۳
 ب) در آیهی **﴿ وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ... ﴾** ذلکَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ؛ منظور از عبادت و بندگی خداوند بر یک جانب چیست؟ دی ۱۴۰۲
 ج) طبق آیهی **﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ ... ﴾** کدام گزینه بیانگر علت نهی مومنان از دوستی با دشمنان خداست؟ دی ۱۴۰۱
 ۱- تلقون الیهم بالموذبه
 ۲- و قد کفروا بما جاء کم من الحق
 ۳- و من الناس من یعبد الله علی حرف
 د) در آیهی شریفه **﴿ إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴾**، خداوند از انسان‌ها چه درخواستی دارد؟ شهریور ۱۴۰۱

سوال

۲. درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
 الف) «فزونى یافتن زینت دنیا در دل‌ها که جایی برای خلوت انس با خدا نگذاشته است» مصداق شرک عملی پیچیده‌ی انسان امروزی است. دی ۱۴۰۲
 ب) بیت «بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گل‌بانگ سربلندی بر آسمان توان زد» بیانگر توحید عملی است. شهریور ۱۴۰۲
 ج) زندگی توحیدی، ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد. شهریور ۱۴۰۱
 د) اگر کسی در پی کسب رضایت قدرتهای مادی و طاغوت‌ها برآید، گرفتار شرک عملی شده است. شهریور ۱۴۰۱
 ه) «زندگی توحیدی» شیوه‌ای از زندگی است که ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد. دی ۱۴۰۳

سوال

۳. جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.
 الف) دل سپردن به هوای نفس و کسب رضایت قدرتهای مادی، انسان را دچار شرک می‌کند. دی ۱۴۰۱

سوال

۴. به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید.
 الف) مهم‌ترین رکن یک جامعه چیست؟ مرداد ۱۴۰۳
 ب) «خواست و رضایت الهی را محور تمایلات درونی و تصمیم‌ها و فعالیت‌های زندگی خود قرار دادن» انسان را مشمول کدام نوع توحید خواهد کرد؟ دی ۱۴۰۲
 ج) مهم‌ترین عامل در تعیین هدف‌ها و رفتارهای انسان چیست؟ دی ۱۴۰۱
 د) میان بُعد فردی و بُعد اجتماعی توحید چه رابطه‌ای وجود دارد؟ خرداد ۱۴۰۱
 ه) پذیرش حکومت کسانی که خداوند به آنها حق حاکمیت نداده، کدام یک از ابعاد «توحید عملی» را نفی می‌کند؟ دی ۱۴۰۳

سوال

۵. اصطلاحات زیر را تعریف کنید.
 الف) توحید عملی: شهریور ۱۴۰۲

سوال

۶. گزینه صحیح را انتخاب کنید.
 الف) کدام گزینه از پیامدهای «شرک عملی» در جهان امروز است؟ دی ۱۴۰۳
 ۱- تخریب محیط زیست - جایگاه نداشتن خداوند در قلب افراد
 ۲- فرمان‌پذیری از طاغوت - مسئولیت‌پذیری درباره موجودات جهان

سوال

۷. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.
 الف) چرا موحد واقعی، انسانی امیدوار و در برابر مشکلات صبور است؟ توضیح دهید. خرداد ۱۴۰۳
 ب) چرا برخی از انسان‌های امروزی با وجود اعتقاد به خالقیت خداوند، از خدا و آخرت غافل شده‌اند؟ توضیح دهید. شهریور ۱۴۰۲
 ج) نتیجه‌ی تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت را با دلایل آن بنویسید. خرداد ۱۴۰۲

سوال

پاسخنامه درس سه

۱. الف) در صورتی که خیری به آنها برسد دلشان آرام می‌گیرد و اگر بلایی به آنها برسد از خدا رویگردان می‌شوند.
 ب) یعنی خدا را تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی، پرستش و عبادت کردن و در هنگام سختی و بلا و شر از خدا رویگردان شدن.
 ج) گزینه‌ی ۲
 د) عبادت و پرستش خداوند
۲. الف) درست
 ب) درست
 ج) درست
 د) درست
 ه) درست
۳. الف) عملی
۴. الف) حکومت
 ب) توحید عملی (توحید عملی در بُعد فردی)
 ج) افکار و اعتقادات هر فرد
 د) متقابل
 ه) بعد اجتماعی توحید عملی
۵. الف) بازتاب عقیده‌ی توحیدی در زندگی است به این معنا که انسان متناسب با ایمان به خدای یگانه، عمل کند و در زندگی خود از فرمان‌های خدا اطاعت کند و جهت زندگی خود را خدا قرار دهد.
۶. الف) گزینه‌ی ۱
۷. الف) انسان موجد هیچ حادثه‌ای را در جهان بی‌حکمت نمی‌داند، گرچه حکمت آن را نداند. از همین‌رو او همواره انسانی امیدوار است. در مقابل سختی‌ها و مشکلات، صبور و استوار است و آن‌ها را زمینه‌ی موفقیت‌های آینده‌اش قرار می‌دهد. باور دارد که دشواری‌های زندگی نشانه‌ی بی‌مهری خداوند نیست، بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست. ب) زیرا چنان به امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد، زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی بر خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است. گویی هوی و هوس و آنچه و آن کس که آنان را به هوس‌هایشان می‌رساند، بت و معبودشان شده و آنها را همچون خدا می‌پرستند و از ابزارهای جدید مانند سینما و اینترنت و ... در این راه بهره می‌گیرند و یکسره از خدا و آخرت غافل شده‌اند. ج) باعث می‌شود شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد؛ زیرا از یک سو هوای نفس وی هر روز خواسته‌ی جدید جلوی روی او قرار می‌دهد و از سوی دیگر، قدرت‌های مادی که هر روز رنگ عوض می‌کنند او را به بردگی جدید می‌کشانند.

درس چهار

سوال

۱. با تدبر در آیات و روایات به سوالات زیر، پاسخ دهید.
 الف) مطابق آیهی «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ * وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» تعبیر صراط مستقیم، بیانگر چه نوع توحیدی است؟ دی ۱۴۰۲
 ب) مطابق آیهی «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ» چرا خداوند آدمیان را از پرستش شیطان نهی کرده است؟ شهریور ۱۴۰۲
 ج) بر اساس حدیث شریف پیامبر (ص) «مومنان با توجه به بر یکدیگر برتری پیدا می‌کنند.» خرداد ۱۴۰۱

سوال

۲. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
 الف) شرکت در پیاده‌روی اربعین، به منظور همراهی با دوستان و سیاحت، دارای «حسن فاعلی» است. مرداد ۱۴۰۳
 ب) به جا آوردن نماز صبح به صورت دو رکعت و قبل از طلوع آفتاب بدون نیت الهی، دارای حُسن فاعلی است. خرداد ۱۴۰۳
 ج) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان، یکی از راه‌های تقویت اخلاص است. دی ۱۴۰۲
 د) اقامه‌ی نماز مطابق موازین شرع با نیت کسب رضایت الهی، دارای دو حُسن فعلی و فاعلی است. شهریور ۱۴۰۲
 ه) حُسن فعلی به معنای انجام دادن عمل به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است، می‌باشد. شهریور ۱۴۰۱

سوال

۳. جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.
 الف) «دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات» یکی از راه‌های است. دی ۱۴۰۱

سوال

۴. به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید.
 الف) بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» ، بیانگر کدام میوه‌ی درخت اخلاص است؟ خرداد ۱۴۰۳
 ب) «تفکر در آیات و نشانه‌های الهی» چگونه به افزایش درجه‌ی اخلاص منجر خواهد شد؟ دی ۱۴۰۲
 ج) بنا به فرمایش امام علی (ع) چرا تمام اخلاص در دوری از گناهان جمع شده است؟ شهریور ۱۴۰۲
 د) برای اینکه معرفت به خدا، موجب افزایش درجه‌ی اخلاص شود، چه اقدامی لازم است؟ خرداد ۱۴۰۲

سوال

۵. اصطلاحات را تعریف کنید.
 الف) اخلاص: مرداد ۱۴۰۳
 ب) اخلاص در کاربرد دینی: دی ۱۴۰۱
 ج) حسن فاعلی: خرداد ۱۴۰۱
 د) اخلاص در بندگی: دی ۱۴۰۳

سوال

۶. گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید.
 الف) بیت «مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان / هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا، چه سود» در ارتباط با کدام‌یک از «راه‌های تقویت اخلاص» است؟ مرداد ۱۴۰۳
 ۱- راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او
 ۲- افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند
 ب) «سوزاننده‌ی درخت اخلاص» و «عامل ارزشمندی یک عمل» ، به ترتیب در کدام گزینه آمده‌است؟ خرداد ۱۴۰۳
 ۱- گناه- معرفت و آگاهی
 ۲- تمایلات دانی- راز و نیاز با خداوند
 ج) پاداش اخلاص که فراتر از تصور ماست و در ذهن ما ننگند، کدام است؟ دی ۱۴۰۲
 ۱- دیدار محبوب حقیقی
 ۲- رهایی از سلطه‌ی شیطانی
 ۳- تشخیص حق و باطل در شرایط پیچیده

۷. هر یک از عبارت‌های سمت راست با کدام یک از عبارت‌های سمت چپ ارتباط دارد؟ (در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است.) دی ۱۴۰۳

الف) تشخیص حق از باطل	۱- راز و نیاز با خداوند
ب) سوزاننده ریشه درخت اخلاص	۲- نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
ج) برتری مومنان بر یکدیگر	۳- گناه
د) بهره مندی انسان از کمک‌های الهی	۴- دستیابی به درجاتی از حکمت
	۵- مراتب اخلاص

سوال

درس چهارم

سوال

8. به سوالات زیر پاسخ کامل و تشریحی دهید.
- الف) راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او چگونه موجب تقویت اخلاص می‌شود؟ خرداد ۱۴۰۲
- ب) بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» بیانگر کدام میوه‌ی درخت اخلاص است؟ توضیح دهید. دی ۱۴۰۱
- ج) از میوه‌های درخت اخلاص «دریافت پادشاه‌های وصف نشدنی» را همراه با ذکر نمونه توضیح دهید. شهریور ۱۴۰۱

پاسخنامه درس چهار

۱. الف) توحید عملی ب) زیرا شیطان دشمن آشکار آدمیان است. ج) مراتب اخلاصشان	پاسخنامه
۲. الف) نادرست ب) نادرست ج) نادرست د) درست ه) درست	پاسخنامه
۳. الف) تقویت اخلاص	پاسخنامه
۴. الف) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان ب) هر قدر معرفت ما به خدا از طریق تفکر در آیات و نشانه‌های الهی بیشتر شود، موجب افزایش ایمان و در نتیجه موجب افزایش درجه‌ی اخلاص ما خواهد شد. ج) زیرا گناه ریشه‌ی درخت اخلاص و بندگی را می‌سوزاند. (زیرا گناه به تدریج اخلاص را از بین می‌برد) د) ساعاتی را صرف تفکر در آیات و نشانه‌های الهی کنیم.	پاسخنامه
۵. الف) اخلاص، یعنی شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همان‌گونه که او دستور داده‌است، انجام دهد. ب) یعنی شخص عملش را فقط برای رضای خدا و همان‌گونه که او دستور داده است، انجام دهد. ج) بدین معناست که انجام دهنده‌ی کار دارای نیت الهی باشد. د) بدین معناست که شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همان‌گونه که او دستور داده است، انجام دهد.	پاسخنامه
۶. الف) گزینه‌ی ۲ ب) گزینه‌ی ۱ ج) گزینه‌ی ۱	پاسخنامه
۷. الف) ۴ ب) ۳ ج) ۵ د) ۱	پاسخنامه
۸. الف) غفلت از خداوند را کم می‌کند، محبت او را در قلب تقویت می‌سازد و انسان را از کمک‌های الهی بهره‌مند می‌سازد. (دو مورد کافی است) ب) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان، اگر انسان در اخلاص پیش رود به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد چرا که شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مومنان با اخلاص را ندارد. ج) بندگی خالصانه‌ی خداوند پاداش‌هایی دارد که چه بسا در ذهن ما ننگند و از تصور و تخیل ما فراتر رود. از جمله‌ی این پاداش‌های وصفناشدنی، دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه خداوند است.	پاسخنامه

سوال

۱. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
 الف) قدر و قضای الهی، مانع افعال اختیاری انسان نیست. مرداد ۱۴۰۳
 ب) در بینش توحیدی، جهان آفرینش مجموعه‌ی قدرها و قضا‌های الهی است که آدمی باید با تشخیص درست، بهترین‌ها را انتخاب کند. دی ۱۴۰۲
 ج) وجود اختیار در انسان نیازی به استدلال ندارد. شهریور ۱۴۰۲
 د) بیت «هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنه نیایی من دهم بد را سزا» بیانگر «مسئولیت‌پذیری» و شهادی بر اختیار آدمی است. دی ۱۴۰۱

سوال

۲. جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.
 الف) مجموعه‌ی عوامل مستقل در رویش یک گل از نوع علی است. شهریور ۱۴۰۲
 ب) کسی که اختیار را در سخن یا بحث انکار می‌کند، در از آن بهره می‌برد. خرداد ۱۴۰۲

۳. هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ خرداد ۱۴۰۱

الف) هیچ عاقل مر کلوخی را زند؟	۱) تفکر و تصمیم
ب) این که فردا این کنم یا آن کنم	۲) مسئولیت‌پذیری
ج) گر نبودی اختیار این شرم چیست؟	۳) احساس رضایت یا پشیمانی

سوال

سوال

۴. به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید.
 الف) چگونه فرار از اختیار، خود دلیلی بر اختیار است؟ خرداد ۱۴۰۳
 ب) «وابسته بودن موجودات به قضای الهی»، به چه معناست؟ خرداد ۱۴۰۳
 ج) بیت «هیچ عاقل مر کلوخی را زند؟ / هیچ با سنگی عتابی کس کند؟» بیانگر کدام یک از شواهد اختیار است؟ خرداد ۱۴۰۲
 د) مجموعه‌ی عوامل مستقل در «پرورش گل» از کدام نوع علت است؟ خرداد ۱۴۰۱
 ه) رابطه‌ی اراده‌ی خداوند با اختیار انسان چگونه است؟ دی ۱۴۰۳

سوال

۵. مفاهیم و اصطلاحات زیر را تعریف کنید.
 الف) اختیار: خرداد ۱۴۰۳ و دی ۱۴۰۲ و شهریور ۱۴۰۱

سوال

۶. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.
 الف) «اختیار انسان» با «اراده‌ی الهی» چه نسبتی دارد؟ توضیح دهید. مرداد ۱۴۰۳
 ب) امام علی (ع) در موضوع برخاستن از زیر سایه‌ی دیوار کج، چه نگرشی را درباره‌ی اعتقاد به قدر و قضای الهی به یاران آموخت؟ دی ۱۴۰۲
 ج) عبارت «اراده و اختیار در انسان، ناشی از اراده‌ی الهی است» را تحلیل کنید. شهریور ۱۴۰۲
 د) پندار نادرست برخی از انسان‌ها از قدر و قضای الهی چیست؟ توضیح دهید. خرداد ۱۴۰۲
 ه) چگونه می‌توان هم به قضا و اراده‌ی الهی اعتقاد داشت و هم انسان را موجودی مختار دانست؟ توضیح دهید. دی ۱۴۰۱
 و) کسانی که می‌پندارند قدر و قضای الهی با اختیار انسان ناسازگار است، چه پندار نادرستی از تقدیر دارند؟ شهریور ۱۴۰۱
 ز) جمله‌ی «اختیار انسان، یک تقدیر الهی است» را توضیح دهید. دی ۱۴۰۳

پاسخنامه درس پنج

۱. الف) درست ب) درست ج) درست د) درست	پاسخنامه
۲. الف) عرضی ب) عمل	پاسخنامه
۳. الف) ۲ ب) ۱ ج) ۳	پاسخنامه
۴. الف) چون حتی اگر بخواهد آن را انکار کند باز هم این کار اختیاری است و با خواست و اراده‌ی خود انجام داده‌است. (حتی فردی که اختیار را در سخن انکار می‌کند در عمل از آن بهره می‌برد و آن را اثبات می‌کند). ب) به این معناست که مخلوقات جهان با فرمان و حکم و اراده‌ی الهی ایجاد می‌شوند. ج) مسئولیت پذیری د) علل عرضی ه) اختیار انسان در طول اراده‌ی خداست.	پاسخنامه
۵. الف) اختیار حقیقتی وجدانی و مشهود به معنی توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است. ۶. الف) اراده و اختیار انسان در طول اراده‌ی خداست و با آن منافات ندارد. وجود اختیار در انسان ناشی از اراده‌ی الهی و خواست خداست. خداوند اراده کرده‌است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما اراده‌ی کاری را نکرده‌ایم، آن کار انجام نمی‌گیرد. در عین حال، وجود ما، اراده‌ی ما و عملی که از ما سر می‌زند همگی وابسته به اراده‌ی خداوند است. ب) آموخت که اعتقاد به قدر و قضا نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست، بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است. جهان آفرینش مجموعه‌ای از قدرها و قضاهاست که الهی است که انسان باید با تشخیص درست بهترین‌ها را انتخاب کرد. ج) خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد، در فعل اختیاری، تا زمانی که ما اراده‌ی کاری را نکرده ایم آن کار انجام نمی‌گیرد. در عین حال، وجود ما، اراده‌ی ما و عملی که از ما سر می‌زند همگی وابسته به اراده‌ی خداست و با آن منافاتی ندارد. د) برخی می‌پندارند که قدر و قضای الهی با اختیار انسان ناسازگار است. تصور می‌کنند تقدیر، چیزی غیر از قانونمندی جهان و نظم در آن است که وقتی به حادثه‌ای تعلق گرفت هر قانونی را لغو و هر نظمی را بر هم می‌زند. ه) وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده‌ی الهی و خواست خداست، به عبارت دیگر خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری تا زمانی که ما اراده‌ی کاری را نکرده‌ایم آن کار انجام نمی‌گیرد در عین حال وجود ما، اراده‌ی ما و عملی که از ما سر می‌زند همگی وابسته به اراده‌ی خداوند است یعنی اراده‌ی انسان در طول اراده‌ی خداست. و) آنان تصور می‌کنند که تقدیر، چیزی غیر از قانونمندی جهان و نظم در آن است که وقتی به حادثه‌ای تعلق گرفت، هر قانونی را لغو و هر نظمی را بر هم می‌زند. ز) یکی از تقدیرات الهی برای انسان این است که او، دارای «اختیار» باشد؛ یعنی همان طور که مثلاً به آب، ویژگی مایع بودن را داده است، به انسان نیز ویژگی «مختار بودن» را عطا کرده است.	پاسخنامه

درس ششم

سوالات درس ششم

۱. با تدبر در آیات و روایات به سوالات زیر پاسخ دهید.
 - الف) عبارت قرآنی ﴿أَكْسِبَتِ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ﴾ بیانگر کدام سنت الهی است؟ مرداد ۱۴۰۳
 - ب) آیهی شریفه ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلُّوكُم بِالسَّبْتِ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً...﴾ اشاره به کدام «سنت الهی» دارد؟ خرداد ۱۴۰۳
 - ج) مطابق سنت الهی آیهی ﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْعُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَخَّرْنَا عَنْهُمْ فُرْقَانًا...﴾ گشایش برکات آسمان و زمین به چه مواردی مشهود شده است؟ دی ۱۴۰۲
 - د) با توجه به حدیث ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلَةٍ كَمَوِّ الْمِيزَانِ كَلَّمَا زَيْدٌ فِي إِيْمَانِهِ زَيْدٌ فِي بِلَإِيْهِ﴾ چرا خداوند مومنان را وارد امتحان‌های خاص می‌کند؟ شهریور ۱۴۰۲
 - ه) عبارت ﴿وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا﴾ و عطای پروردگارت (از کسی) منع نشده است؛ بیانگر کدام سنت الهی است؟ خرداد ۱۴۰۲
 - و) طبق آیهی ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾ جهاد مومنان در راه خدا، چه نتایجی برای‌شان در پی دارد؟ دی ۱۴۰۱
 - ز) آیهی مبارکه‌ی ﴿وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ...﴾ بیانگر حاکمیت کدام سنت الهی بر زندگی انسان‌ها است؟ شهریور ۱۴۰۱
 - ح) با توجه به آیهی شریفه‌ی ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾ خداوند کسانی را که در راه او قدم بردارند، به طور خاص می‌کند. خرداد ۱۴۰۱
 - ط) امام صادق (ع) در روایت زیر به کدام سنت الهی حاکم بر زندگی انسان‌ها اشاره می‌کند؟ دی ۱۴۰۳

سوال

سوال

سوال

۲. درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
 - الف) تنها، سنت «توفیق الهی» عام‌ترین و فراگیرترین سنت الهی حاکم بر زندگی انسان‌ها است. دی ۱۴۰۲
 - ب) «آشنایی ما با نشانه‌های الهی و بهره‌گرفتن از طبیعت» از نتایج شناخت ما به سنت‌های حاکم بر زندگی انسان‌هاست. دی ۱۴۰۱
۲. درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
 - الف) تنها، سنت «توفیق الهی» عام‌ترین و فراگیرترین سنت الهی حاکم بر زندگی انسان‌ها است. دی ۱۴۰۲
 - ب) «آشنایی ما با نشانه‌های الهی و بهره‌گرفتن از طبیعت» از نتایج شناخت ما به سنت‌های حاکم بر زندگی انسان‌هاست. دی ۱۴۰۱
۳. ارتباط موارد «ستون راست» و «ستون چپ» را تعیین کنید. (در ستون چپ یک مورد اضافی است). خرداد ۱۴۰۳

الف) آموزش گناهان با توبه	۱- سنت تاثیر اعمال در زندگی انسان
ب) تقویت ایمان هنگام شنیدن آیات خدا	۲- سنت توفیق الهی
ج) افزایش طول عمر با دادن صدقه	۳- سنت املاء
د) فراهم کردن امکانات و لوازم از سوی خدا برای همه‌ی افراد	۴- سنت سبقت رحمت الهی بر غضب او
	۵- سنت امداد عام الهی

سوال

۴. هر یک از عبارتهای سمت راست با کدام یک از عبارتهای سمت چپ ارتباط دارد؟ (در ستون چپ، یک مورد اضافی است) شهریور ۱۴۰۲

الف) ... مَنْ يَعِيشُ بِالْإِحْسَانِ أَكْثَرَ مَمَّنْ يَعِيشُ بِالْأَعْمَارِ	۱) ابتلاء
ب) ... وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّبِيَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا	۲) امداد عام الهی
ج) ... وَتَبَلُّوكُمْ بِالسَّبْرِ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً	۳) تاثیر اعمال در زندگی
د) إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرَ وَإِنَّمَا كَفُرًا	۴) سبقت رحمت بر غضب
	۵) وجود اختیار در آدمی

سوال

۵. هر یک از عبارتهای ستون سمت راست با کدام یک از عبارتهای ستون سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد در سمت چپ اضافی است) دی ۱۴۰۱

الف) احساس پیاپی خدا و پرده‌پوشی‌های او و مغرورشدن انسان‌ها	۱) سنت امداد خاص
ب) ثبت فوری اعمال نیک بندگان توسط فرشتگان الهی	۲) سنت امداد عام الهی
ج) ایجاد شرایط و اسباب برای آسان‌تر به مقصد رساندن مومنان	۳) سنت ابتلاء
د) ایجاد شرایط و موقعیت برای بروز صفات درونی افراد	۴) سنت املاء و استدراج
	۵) سنت سبقت رحمت بر غضب الهی

سوال

۶. به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید.

الف) داشتن «روحیه‌ی حق‌پذیری» در تقویت کدام «سنت الهی» نقش دارد؟ مرداد ۱۴۰۳
ب) سنت حاکم بر زندگی «معاندان و غرق‌شدگان در گناه» کدام است؟ خرداد ۱۴۰۱

سوال

۷. اصطلاحات را تعریف کنید.

الف) سنت ابتلاء: مرداد ۱۴۰۳
ب) سنت‌های الهی: دی ۱۴۰۲ و خرداد ۱۴۰۲
ج) سنت توفیق الهی: دی ۱۴۰۳

سوال

۸. با توجه به متن زیر، به سوال پاسخ دهید. خرداد ۱۴۰۳

«فردی بارها در جامعه به صورت آشکار، گناه می‌کند و حتی از انجام آن ابراز خرسندی می‌نماید. با این وجود، خداوند پیوسته بر نعمت‌ها و امکانات وی می‌افزاید.» این مساله، با توجه به کدام‌یک از «سنت‌های الهی» قابل تحلیل است؟ توضیح دهید.

سوال

۹. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.

الف) توضیح دهید با توجه به سنت «سبقت رحمت بر غضب الهی» چرا راه بازگشت گناهکار به خدا همیشه باز است؟ مرداد ۱۴۰۳
ب) خداوند با چه چیزهایی ما را آزمایش می‌کند؟ به طور کامل توضیح دهید. دی ۱۴۰۲
ج) اگر برخی انسان‌ها، افزایش امکانات و نعمت‌های الهی برای گناه‌کاران را نشانه‌ی لطف الهی بدانند، با توجه به سنت املاء و استدراج چه پاسخی می‌توان به آنان داد؟ شهریور ۱۴۰۲
د) با توجه به سنت «سبقت رحمت بر غضب» سخت‌گیری خدا بر برخی انسان‌ها چگونه تفسیر می‌شود؟ توضیح دهید. خرداد ۱۴۰۲
ه) مفهوم سنت «امداد خاص (توفیق الهی)» و یکی از جلوه‌های آن را توضیح دهید. شهریور ۱۴۰۱
و) کدام ویژگی انسان با همراه شدن فرصت‌ها نعمت‌های الهی، او را مشمول سنت «املاء و استدراج» می‌کند؟ تشریح کنید. دی ۱۴۰۳

سوال

پاسخنامه درس شش

۱. الف) سنت امتحان الهی (ابتلاء)
 ب) سنت ابتلاء (امتحان یا آزمایش الهی)
 ج) ایمان و تقوا
 د) تا برای کسب کمالات برتر آماده شوند.
 ه) سنت امداد عام الهی
 و) خدا آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کند و آنان را همراهی می‌کند.
 ز) سنت املاء و استدراج
 ح) هدایت
 ط) تاثیر اعمال انسان بر زندگی او
پاسخنامه
۲. الف) نادرست
 ب) نادرست
پاسخنامه
۳. الف) ۴
 ب) ۲
 ج) ۱
 د) ۵
پاسخنامه
۴. الف) ۳
 ب) ۴
 ج) ۱
 د) ۵
پاسخنامه
۵. الف) ۴
 ب) ۵
 ج) ۱
 د) ۳
پاسخنامه
۶. الف) توفیق الهی (امداد خاص)
 ب) سنت املاء و استدراج
پاسخنامه
۷. الف) سنت ابتلاء، یعنی قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده‌است مشخص سازد.
 ب) قانونمندی مبتنی بر تقدیر الهی که اختصاص به پدیده‌های طبیعی ندارد و زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها را نیز در بر می‌گیرد.
 ج) یعنی خداوند شرایط و اسباب را برای کسی که با نیت پاک قدم در راه حق می‌گذارد و در این راه سعی و تلاش می‌کند چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد.
پاسخنامه
۸. سنت املاء و استدراج / اگر چنین فردی چنان در گناه پیش رود که از گناه خود خرسند باشد و با حق دشمنی و لجاجت کند، خداوند بر امکانات و نعمت‌های او می‌افزاید اما او با اختیار خود از این نعمت‌ها در جهت افزایش گناه استفاده می‌کند، اینجاست که این نعمت‌ها به صورت بلای الهی ظاهر می‌شود و هر روز گناهانش سنگین‌تر می‌شود و به تدریج به هلاکت ابدی نزدیک‌تر می‌شود که این سنت، حاکم بر زندگی معاندان و غرق‌شدگان در گناه است.
پاسخنامه
۹. الف) از آنجا که خداوند به بندگان خود محبت دارد، با همه‌ی آنها، چه نیکوکار و چه گناهکار، به لطف و مهربانی رفتار می‌کند. یعنی حتی آنجا که خداوند بر کسی سخت می‌گیرد، باز هم از دریچه‌ی لطف و رحمت است. یا (مانند مادری که بر فرزندش سخت می‌گیرد و یا در مواردی او را تنبیه می‌کند تا او را از اشتباه باز دارد و به هیچ‌وجه قصد انتقام‌گیری از فرزند خود را ندارد.)
 ب) او با هر امر خیر یا شری ما را می‌آزماید، بیماری یا سلامت، فقر یا ثروت، از دست دادن پدر و مادر یا داشتن پدر و مادر، بارش باران یا وقوع خشکسالی و به طور کلی هر حادثه شیرین یا تلخ، مواد امتحانی ما به حساب می‌آیند و نحوه‌ی مواجهه‌ی ما با آنها پیروزی یا شکست ما را رقم می‌زند و مهیای امتحانی دیگر می‌سازد.
 ج) دچار سنت املاء و استدراج شده‌اند، یعنی اینان، فرصت‌ها و نعمت‌ها را وسیله‌ی غوطه‌ور شدن در گناهان قرار می‌دهند و مهلت‌ها و نعمت‌ها با اختیار و اراده‌ی خودشان به صورت بلای الهی جلوه‌گر می‌شود و باعث می‌شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین‌تر شود و به تدریج به هلاکت ابدی نزدیک‌تر شوند.
 د) خداوند هنگامی که بر کسی سخت می‌گیرد باز هم از دریچه‌ی لطف و رحمت است. مانند مادری که بر فرزندش سخت می‌گیرد و یا در مواردی او را تنبیه می‌کند تا او را از اشتباه خود باز دارد و به هیچ‌وجه قصد انتقام‌گیری از فرزند خود را ندارد از همین جهت است که راه بازگشت گناهکار به سوی خدا همیشه باز است.
 ه) در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است، یعنی خداوند شرایط و اسباب را برای کسی که با نیت پاک قدم در راه حق می‌گذارد و در این راه سعی و تلاش می‌کند چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد؛ این امداد خاص خداوند «توفیق الهی» نام دارد. یکی از جلوه‌های این توفیق، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است. (و یکی دیگر از جلوه‌های این توفیق، ایجاد زمینه‌ی مناسب برای رشد و تعالی شخص مومن است مانند یافتن دوست خوب.)
 و) اگر کسانی چنان در گناه و باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی و لجاجت ورزند، خداوند به آنها فرصتی می‌دهد و بر امکانات و نعمت‌های آنان می‌افزاید و آنها این فرصت‌ها و نعمت‌ها را وسیله‌ی غوطه‌ور شدن در گناهان قرار می‌دهند. یا درحقیقت، مهلت‌ها و نعمت‌ها، با اختیار و اراده‌ی خودشان به صورت بلای الهی جلوه‌گر شده و باعث می‌شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین‌تر و سنگین‌تر شود و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک‌تر شوند.
پاسخنامه

درس هفت

سوال

۷. با توجه به متن، به سوالات پاسخ دهید.

سعید و مهرداد دوستان صمیمی بودند. مهرداد بر این باور بود که تا جوان هست می‌تواند هر طور که خواست زندگی کند. او چندین بار از سعید خواست که در مهمانی‌های دوستانه‌ی آنها شرکت کند، اما سعید به دلیل مختلط بودن این مهمانی‌ها در آن شرکت نمی‌کرد. آنها گاهی اوقات به کافی‌شاپ می‌رفتند و مهرداد که سیگاری بود، به سعید هم پیشنهاد سیگار کشیدن می‌داد. سعید ابتدا امتناع می‌کرد، ولی با خودش می‌گفت با یکبار سیگار کشیدن که انسان معتاد نمی‌شود. بعدها سعید در مهمانی‌های مهرداد و دوستانش شرکت می‌کرد. مرداد ۱۴۰۳

الف) سعید در دام کدام‌یک از حیل‌های شیطان قرار گرفت؟

ب) مهرداد اسیر کدام حیل‌های شیطان بود؟

سوال

۸. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.

الف) در مرحله‌ی تکمیلی توبه، چگونگی «جبران حقوق الهی» را توضیح دهید و مثال بزنید. مرداد ۱۴۰۳

ب) چرا تکرار توبه - اگر واقعی باشد - موجب محبوبیت انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می‌شود؟ دی ۱۴۰۲

ج) با وجود اینکه «هر وقت توبه کنیم، خدا قبولمان می‌کند» چرا نباید توبه را به تاخیر انداخت؟ توضیح دهید. شهریور ۱۴۰۲

د) در بحث توبه؛ جبران حقوق مادی و معنوی صاحبان حق در صورت عدم دسترسی به آن‌ها چگونه ممکن است؟ خرداد ۱۴۰۲

ه) مقصود از «جبران حقوق الهی» در بحث توبه را توضیح دهید. دی ۱۴۰۱

و) منظور از «انقلاب علیه خود» در توبه چیست؟ شهریور ۱۴۰۱

ز) از حیل‌های شیطان برای دور کردن انسان از توبه «به تاخیر انداختن توبه (تسويف)» را شرح دهید. این حیل بیشتر برای چه کسانی به کار می‌رود؟ خرداد ۱۴۰۱

ح) شیوه‌ی جبران حقوق مردم (در صورت دسترسی و عدم دسترسی با صاحبان حق) را بیان کنید. دی ۱۴۰۳

پاسخنامه درس هفت

۱. الف) اگر بنده می‌بود، بندگی می‌کرد و حرمت صاحب خود را نگه می‌داشت. / توبه کرد و به پیمان خویش وفادار ماند. در سبک مردان پرهیزکار و خداپرست درآمد.
 ب) توبه، دل‌ها را پاک می‌کند و گناهان را می‌شوید.
 ج) ناامید کردن از رحمت الهی
 د) پاک شدن دل‌ها از آلودگی‌ها و شستشوی گناهان

پاسخنامه

۲. الف) نادرست

پاسخنامه

۳. الف) عقل (وجدان / نفس بوامه)

ب) پشیمانی
 ج) حقوق معنوی

پاسخنامه

۴. الف) در صورتی که قلبی باشد و قصد انجام دوباره‌ی آن گناه را نداشته باشد.
 ب) ۱- ناامید کردن از رحمت الهی- به تأخیر انداختن توبه (تسویف)- گام به گام کشاندن به سوی گناه / ۲- به تأخیر انداختن توبه (تسویف)
 ج) ناامید کردن از رحمت الهی
 د) حيله ی «گام به گام کشاندن به سوی گناه»
 ه) اگر به زبان استغفر الله بگوید اما در قلبش پشیمان نباشد.
 و) اگر توبه، همراه با ایمان و عمل صالح باشد.
 ز) امر به معروف و نهی از منکر
 ح) گناهان تبدیل به حسنات می‌شوند.

پاسخنامه

۵. الف) توبه در اصطلاح دینی به معنای بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست.

ب) به معنای بازگشت جامعه به سوی خداوند است به این معنا که اگر جامعه در برخی ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شود و گرفتار گناهان اجتماعی شود، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح است.

پاسخنامه

ج) انسان می‌تواند با پیروی از عقل، علیه تمایلات ناپسند خود قیام کرده و انقلاب نماید. (یا قیام خود عالی و نفس لؤامه علیه خود دانی و نفس اماره)
 د) توبه گناهان را از قلب خارج می‌کند و آن را شست‌وشو می‌دهد به این عمل، پیرایش یا تخلیه گویند.

ه) با تأخیر انداختن توبه (فرد گناهکار دائماً به خود می‌گوید به زودی توبه می‌کنم و این گفته را آن قدر تکرار می‌کند تا این که میل به توبه در او خاموش می‌شود.)

۶. الف) گزینه‌ی ۳

ب) گزینه‌ی ۳

ج) گزینه‌ی ۲

د) گزینه‌ی ۲

ه) گزینه‌ی ۱

و) گزینه‌ی ۱

ز) گزینه‌ی ۲

پاسخنامه

۷. الف) گام به گام کشاندن به سوی گناه

ب) به تأخیر انداختن توبه (تسویف)

پاسخنامه

۸. الف) مهمترین حق خداوند حق اطاعت و بندگی اوست. توبه‌کننده باید بکوشد کوتاهی‌های خود را در پیشگاه خداوند جبران کند. برای مثال نمازها یا روزه‌های از دست‌داده را به تدریج قضا نماید و عبادت‌های ترک‌شده را به جا آورد.

ب) از آنجایی که خداوند نسبت به بندگان خود مهربان و آمرزنده است، کسی را که فوراً از گناه خود ناراحت می‌شود و بسیار توبه می‌کند، دوست دارد، زیرا می‌بیند چنین فردی با این‌که در دام گناه افتاده، اما قلبش نزد اوست و به سرعت از عمل خود پشیمان می‌شود.

ج) زیرا اگر انسانی غرق گناه شود، دیگر معلوم نیست که میل به توبه پیدا کند. شاید گناه به قدری بر روحش غلبه کند که هیچ وقت قلبش از گناه پشیمان نشود و وقتی که پشیمانی قلبی نباشد توبه‌ای صورت نگرفته است.

د) به نیابت از آنان صدقه دهد، و برایشان دعای خیر و طلب آموزش نماید.

ه) مهم‌ترین حق خداوند، حق اطاعت و بندگی اوست، توبه‌کننده باید بکوشد کوتاهی‌های خود را در پیشگاه خداوند جبران کند. برای مثال: نمازها یا روزه‌های از دست داده را به تدریج قضا نماید و عبادت‌های ترک شده را به جا آورد.

پاسخنامه

و) انسان می‌تواند در برابر موانع درونی خود ایستادگی کرده و علیه خود انقلابی کند. (با پیروی از عقل علیه تمایلات ناپسند خود قیام کند.) (انقلاب و قیام خود عالی انسان علیه خود دانی) (انقلاب نفس لؤامه علیه نفس اماره)

ز) تسویف از ریشه‌ی سوف و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت دیگر فرد گنهکار دائماً به خود می‌گوید "به زودی توبه می‌کنم" و این گفته را آنقدر تکرار می‌کند تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می‌شود. این حيله بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می‌رود.

ح) توبه‌کننده باید بکوشد اگر ظلم و ستمی بر مردم کرده است، آن را جبران نماید و حقوق مادی یا معنوی آنها را در حد توان ادا کند و رضایت صاحبان حق را به دست آورد و اگر به آنان دسترسی ندارد، به نیابت از آنان صدقه دهد و برایشان دعای خیر و طلب آموزش نماید.

- ح) فراهم کردن زیرساخت لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی بر دولت اسلامی برای جیوگرافی از سلطه‌ی بیگانگان: شهریور ۱۴۰۲
 ط) شرکت در جشن ملی به منظور تبلیغ دین به شرط رعایت احکام دین: خرداد ۱۴۰۲
 ی) انجام قمار با هدف پر کردن اوقات فراغت: خرداد ۱۴۰۲
 ک) استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه‌های فرهنگی مفید: خرداد ۱۴۰۲
 ل) ایجاد شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی به منظور مقابله با اندیشه‌های کفرآمیز توسط افرادی که توانایی علمی، فنی و مالی دارند: خرداد ۱۴۰۲
 م) ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی: دی ۱۴۰۱
 ن) استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه‌های فرهنگی مفید: دی ۱۴۰۱
 س) خریداری و مصرف کالاهای خارجی که سبب وابستگی کشور شود: دی ۱۴۰۱
 ع) فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی توسط دولت: دی ۱۴۰۱
 ف) اجتناب مسئولان کشور از زندگی اشرافی و تجمل‌گرایی: شهریور ۱۴۰۱
 ص) ایجاد پایگاه اینترنتی به منظور مقابله با اندیشه‌های کفرآمیز و ابتذال اخلاقی: شهریور ۱۴۰۱
 ق) تولید، توزیع و تبلیغ انواع آثار هنری به منظور مقابله با تهاجم فرهنگی: شهریور ۱۴۰۱
 ر) تکثیر و کپی آثار ادبی، علمی و هنری بدون دریافت اجازه از پدیدآورندگان آن: شهریور ۱۴۰۱
 ت) هر نوع تجارت که به نفع رژیم صهیونیستی باشد: خرداد ۱۴۰۱
 ث) تولید و توزیع فیلم‌های سینمایی جهت مبارزه با تهاجم فرهنگی: خرداد ۱۴۰۱
 خ) ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف دینی: خرداد ۱۴۰۱
 ذ) خودداری از خرید کالای خارجی که مصرف آن سبب وابستگی کشور شود: خرداد ۱۴۰۱
 ض) فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای ایجاد شبکه‌های اجتماعی ملی توسط دولت اسلامی: دی ۱۴۰۳
 ظ) اجرای مسابقه یا ورزش دسته جمعی، جهت آشنی دادن افراد فامیل: دی ۱۴۰۳
 غ) ایجاد ورزشگاه در شهرک تازه ساخت حاشیه‌ی شهر جهت دور شدن افراد جامعه از فساد: دی ۱۴۰۳
 ش) هر نوع معامله و تجارت سودبخش برای اقتصاد رژیم صهیونیستی: دی ۱۴۰۳

سوال

۹. با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. دی ۱۴۰۳
 سیروس طرفدار تیم استقلال و بهرام طرفدار تیم پرسپولیس است. در جریان تماشای مسابقه تلویزیونی، سیروس نتیجه این بازی را به نفع تیم استقلال و بهرام نتیجه را به نفع تیم پرسپولیس پیش‌بینی می‌کند. آنان قبل از شروع بازی توافق کردند چنانچه پیش‌بینی هرکدام محقق شد، مبلغ یکصد هزار تومان از طرف مقابل دریافت کند. سرانجام تیم پرسپولیس برنده شد. با عنایت به رضایت طرفین در این توافق، به سوالات زیر پاسخ دهید.
 ۱- به توافق بین بهرام و سیروس در اصطلاح چه می‌گویند؟
 ۲- آیا از نظر شرعی بهرام مجاز به دریافت و استفاده از مبلغ مذکور است؟ چرا؟

سوال

۱۰. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.
 الف) دوست حمید به او گفت: در یک سایت شرط‌بندی عضو شده و از این طریق پول خوبی به دست آورده‌است. حمید گفت: «مگر نمی‌دانی که شرط‌بندی و قمار در اسلام حرام است!»
 دلایل حرام شمرده شدن شرط‌بندی و قمار در اسلام را بنویسید. خرداد ۱۴۰۳
 ب) طبق نظر اسلام حلال و حرام بودن انواع موسیقی سنتی و غیرسنتی (کلاسیک و مدرن) را شرح دهید. خرداد ۱۴۰۳
 ج) چرا فراگیر شدن قمار دلیل نمی‌شود که اسلام در برابر آن کوتاه بیاید و آن را گناه محسوب نکند؟ تحلیل کنید. دی ۱۴۰۲
 د) چرایی وجوب اجتناب مسئولین از زندگی اشرافی و تجمل‌گرایی را تبیین کنید. شهریور ۱۴۰۲
 ه) چرا از دیدگاه اسلام «ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع» حرام دانسته است؟ دی ۱۴۰۱
 و) آثار زیان‌بار قمار را بنویسید. (دو مورد) خرداد ۱۴۰۱

سوال

۹. ۱- شرط بندی
۲- خیر، چون شرط بندی در اسلام حرام است.

۱۰. الف) شرط بندی و قمار علاوه بر اینکه یک کار بیهوده است؛ پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد به کار می‌گیرد. میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می‌آورد.
- ب) طبق نظر اسلام استفاده از انواع موسیقی سنتی و غیرسنتی (کلاسیک و مدرن) حلال و جایز است. فقط آن نوع موسیقی که بی‌بند و باری و شهوت را تقویت کند و مناسب مجالس لعی و لعب باشد، حرام است.
- ج) اگر عملی در جامعه رایج شود ولی مخالف سعادت انسان‌ها باشد، دلیلی ندارد که اسلام آن را بپذیرد و مطابق با خواسته‌ی آنها حکم کند. خداوند - که نصیحت‌گر حقیقی و خواهان سعادت انسان است - به ضررهای یک عمل نگاه می‌کند، نه دوست داشتن و نداشتن مردم. قمار علاوه بر اینکه یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد، به کار می‌گیرد. از طرف دیگر میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می‌آورد.
- د) اشرافی‌گری، تجمل‌گرایی برخی از مسئولین و فساد اداری و مالی، یکی از مهم‌ترین عوامل عقب‌ماندگی اقتصادی و به وجود آمدن فاصله طبقاتی است که علاوه بر آثار منفی اقتصادی، باعث بی‌اعتمادی عمومی و رواج تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی در میان مردم می‌شود. بنابراین بر مسئولین و مدیران کشور واجب است که از این شیوه‌ی زندگی اجتناب کنند و با اسوه قرار دادن خود، دیگران را به سوی یک اقتصاد سالم دعوت کنند.
- ه) رایج شدن این ارتباط بازگشتی به دوران جاهلیت است و بنیان خانواده را متزلزل می‌کند. همان‌طور که در کشورهایی که این قبیل رابطه‌ها وجود دارد خانواده استحکام خود را از دست داده و فرزندان تک سرپرست فراوان شده‌اند.
- و) یک کار بیهوده است / پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد به کار می‌گیرد / میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می‌آورد.

۱. با تدبیر در آیات و روایات به سوالات پاسخ دهید.

الف) حدیث پیامبر اسلام (ص) که فرمودند: «برترین جهاد، سخن حقی است که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد» به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد؟ مرداد ۱۴۰۳

ب) هر یک از عبارات قرآنی زیر بیانگر کدام یک از «معیارهای تمدن اسلامی» است؟ خرداد ۱۴۰۳

۱- ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ...﴾

۲- ﴿أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ...﴾

ج) عبارت قرآنی ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ ناظر به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی است؟ خرداد ۱۴۰۲

د) آیه مبارکه «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا...» بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (نام معیار) دی ۱۴۰۱

ه) عمل افراد جامعه‌ی اسلامی بر مبنای حدیث نبوی: «برترین جهاد؛ سخن حقی است که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد» جامعه را به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی نزدیک می‌کند؟ دی ۱۴۰۱

و) آیه‌ی شریفه «...قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ» بیانگر کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی است؟ خرداد ۱۴۰۱

۲. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص/غ) مشخص کنید.

الف) زنان در دوره‌ی تمدن اسلامی، حق مالکیت و کار داشتند ولی حق مصرف ثروت خود را در امور خیریه نداشتند. مرداد ۱۴۰۳

ب) برخلاف دیدگاه قرآن کریم، در اروپا، زن بر اساس تورات، موجود درجه‌ی دوّم تلقی می‌شد. خرداد ۱۴۰۲

ج) یکی از ویژگی‌های فرهنگ علمی دوره‌ی اسلامی منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه یا قشری خاص بود. دی ۱۴۰۱

د) یکی از ویژگی‌های فرهنگ علمی دوره‌ی اسلامی منحصر بودن تحصیل علم به طبقه یا قشر خاص اجتماعی است. شهریور ۱۴۰۱

ه) عناصر اصلی برنامه‌ی پیامبر صلی الله علیه و آله در ارتقاء جایگاه خانواده، احیای منزلت زن و ارزش‌های اصیل او بود. خرداد ۱۴۰۱

و) زنان در تمدن اسلامی حق مالکیت و کار داشتند و می‌توانستند ثروت خود را وقف امور عام المنفعه کنند. دی ۱۴۰۳

۳. جای خالی عبارت‌های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

الف) در نگاه قرآن، «یتیمان را از خود راندن و دیگران را به اطعام مساکین تشویق نمودن» آدمی را در زمره‌ی قرار می‌دهد. دی ۱۴۰۲

ب) اولین آیتی که بر رسول خدا (ص) نازل شد درباره‌ی بود. شهریور ۱۴۰۲

ج) از نظر قرآن کریم کسانی هستند که دیگران را به اطعام مساکین تشویق نمی‌کنند. خرداد ۱۴۰۲

د) در تمدن اسلامی، یکی از اهداف مهم پیامبر (ص) ارتقاء جایگاه به عنوان کانون رشد و تربیت انسان‌ها بود. شهریور ۱۴۰۱

ه) رسول خدا (ص) نه تنها همه را دعوت به علم آموزی کرد، بلکه آموختن علم را برای مردم، دانست. شهریور ۱۴۰۱

و) اولین آیتی که بر رسول خدا صلی الله علیه و آله نازل شد درباره‌ی بود. خرداد ۱۴۰۱

۴. به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) یکی از ویژگی‌های فرهنگ علمی، در دوره‌ی اسلامی را بنویسید. مرداد ۱۴۰۳

ب) رسول خدا (ص) در راستای تبیین معیارهای تمدن اسلامی، چگونه افق نگاه انسان‌ها را از محدوده‌ی زندگی دنیایی فراتر برد؟ دی ۱۴۰۱

ج) جامعه‌ی عدالت محور پیامبر صلی الله علیه و آله چگونه جامعه‌ای بود؟ (دو مورد) خرداد ۱۴۰۱

د) این که فرد ستم‌دیده بتواند به آسانی حق خود را از ستمگر بستاند، به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد؟ دی ۱۴۰۳

۵. گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید.

الف) نخستین آموزه، در حرکت پیامبر اسلام (ص) و آغاز دعوتشان به سوی تمدن اسلامی کدام بود؟ دی ۱۴۰۲

۱- توحید و یکتاپرستی

۲- ایمان به معاد و زندگی اخروی

۳- احیای منزلت زنان

ب) این که پیامبر (ص) «بر زبان آوردن سخن حق در برابر سلطان ستمگر» را برترین جهاد دانستند، یادآور کدام معیار و آموزه‌ی تمدن اسلامی است؟ دی ۱۴۰۲

۱- آموزه‌ی ولایت‌پذیری و اطاعت از اولی الامر

۲- آموزه‌ی توحید و مبارزه با شرک

۳- آموزه‌ی عدالت محوری

ج) حدیث «برترین جهاد، سخن حقی است که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد» ناظر بر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ شهریور ۱۴۰۲

۱- پذیرش ولایت الهی و دوری از حاکمیت طاغوت

۲- عدالت محوری

د) کدام گزینه درباره‌ی وضعیت زنان در دوره‌ی قبل از اسلام نادرست است؟ دی ۱۴۰۱

۱- همچون کالا تلقی می‌شدند

۲- از حق مالکیت برخوردار بودند

۳- تولد دختر موجب سرافندگی خانواده‌اش بود

۶. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.
- الف) وضعیت «بهداشت و سلامتی» در دوره‌ی تمدن اسلامی را با اروپا مقایسه کنید. مرداد ۱۴۰۳
- ب) وضعیت معیار علم و دانش را در شبه‌جزیره‌ی عربستان، قبل و بعد از اسلام، با هم مقایسه کنید. خرداد ۱۴۰۳
- ج) وضعیت معیار علم‌آموزی و خردورزی در دوره‌ی تمدن اسلامی چگونه بود؟ توضیح دهید. دی ۱۴۰۲
- د) ملاصدرا «فیلسوف بزرگ اسلامی» در مورد هماهنگی دین و تفکر عقلی چه عقیده‌ای داشت؟ توضیح دهید. شهریور ۱۴۰۲
- ه) جایگاه و مقام زن را در تمدن اسلامی دوره‌ی قبل از اسلام مقایسه کنید. شهریور ۱۴۰۲
- و) رفتارهای جاهلی حاکمان بنی امیه و بنی عباس با زنان چگونه بود؟ (ذکر دو مورد کافی است) خرداد ۱۴۰۲
- ز) چگونه پیامبر گرامی اسلام (ص) توانست یکی از جاهل‌ترین جوامع روزگار خود را مشتاق علم نماید؟ دی ۱۴۰۱
- ح) رسول خدا (ص) در راستای دو معیار تمدن اسلامی یعنی «ایمان به توحید» و «ایمان به معاد» چه کردند؟ شهریور ۱۴۰۱
- ط) چگونه یکی از جاهل‌ترین جامعه‌ی زمان پیامبر صلی الله علیه و آله مشتاق علم شد؟ خرداد ۱۴۰۱
- ی) ویژگی فرهنگ علمی دوره اسلامی را با ذکر نمونه‌ای شرح دهید. دی ۱۴۰۳

سوال

۱. با تدبیر در آیات و روایات به سوالات پاسخ دهید.
 الف) با تدبیر در آیهی شریفه‌ی «أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِلَا تِيهِ اُخْسَنُ» دو مورد از روش‌های صحیح دعوت را بنویسید. مرداد ۱۴۰۳
 ب) آیه‌ی «أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ...» بیانگر کدام مسئولیت ما در حوزه‌ی علم برای احیای تمدن اسلامی است؟ دی ۱۴۰۲
 ج) با توجه به عبارت قرآنی «أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِلَا تِيهِ اُخْسَنُ...» دو روش صحیح دعوت را بنویسید. خرداد ۱۴۰۱
 د) با توجه به این فراز از آیه‌ی شریفه‌ی «أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ» روش‌های صحیح دعوت را بیان کنید. دی ۱۴۰۳

سوال

۲. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
 الف) نتیجه‌ی مصرف‌گرایی در تمدن جدید، غافل شدن انسان از تکامل بُعد معنوی خویش است. خرداد ۱۴۰۳
 ب) «توانایی بهره‌مندی بیشتر از طبیعت» از آثار منفی تمدن جدید در حوزه‌ی علم است. خرداد ۱۴۰۲
 ج) پذیرش عقاید رهبران کلیسا درباره‌ی هر موضوعی به جز موضوعات علمی، ضروری بود و مخالفت با آن، کفر تلقی می‌شد. دی ۱۴۰۱
 د) توانایی بهره‌مندی بیشتر از طبیعت از آثار منفی تمدن جدید در حوزه‌ی علم است. خرداد ۱۴۰۱
 ه) دوره استعمار که تا اواخر قرن بیستم ادامه داشت یکی از سیاه‌ترین دوران‌های زندگی انسان‌ها بود. دی ۱۴۰۳

سوال

۳. جای خالی عبارت‌های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.
 الف) «از بین رفتن بت و بتخانه و حاکمیت اتحاد در اروپا» از پیامدهای تمدن دوم اروپا است که به تمدن مشهور است. دی ۱۴۰۲
 ب) دور شدن انسان از تکامل بُعد معنوی و متعالی خویش از آثار منفی در حوزه‌ی علم است. شهریور ۱۴۰۲
 ج) «توانایی بهره‌مندی بیشتر از طبیعت»، از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه‌ی است. شهریور ۱۴۰۱
 د) اگر لایه‌ی ظاهری و سطحی موقعیت زن در دنیای امروز کنار رود، خواهیم دید که سودآوری در حال ربودن گوی سبقت از تجارت مواد مخدر و اسلحه است. خرداد ۱۴۰۱

۴. هر یک از مفاهیم سمت راست، با کدام مفهوم در سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ، یک مورد اضافی است) دی ۱۴۰۲

الف) دل‌مشغولی دائمی مردم به کالاهای گوناگون	۱) بی‌بندوباری جنسی
ب) حق تعیین سرنوشت و دخالت مردم در امور خود	۲) توجه به قانون
ج) تقویت اتحاد ملی	۳) مصرف‌زدگی
د) تغییر ضوابط و معیارهای اخلاقی	۴) استحکام بخشیدن به نظام اسلامی
	۵) مشارکت مردم در تشکیل حکومت

سوال

۵. هر یک از عبارت‌های سمت راست با کدام یک از عبارت‌های سمت چپ ارتباط دارد؟ (در ستون چپ، یک مورد اضافی است) خرداد ۱۴۰۲

الف) ایجاد وزارتخانه‌ای به نام تنهایی در انگلستان	۱) ترسیم چهره‌ی منطقی دین اسلام
ب) نظریات و کشفیات جدید در علوم مختلف	۲) فروپاشی خانواده
ج) غفلت از پرورش و تکامل بُعد معنوی انسان	۳) توجه به قانون
د) پرهیز از تعصب‌های جاهلانه در تبلیغ	۴) رشد سریع علم
	۵) مصرف‌زدگی

سوال

۶. هر یک از عبارتهای سمت راست با کدام یک از عبارتهای سمت چپ ارتباط دارد؟ (در ستون چپ، یک مورد اضافی است) شهریور ۱۴۰۱

الف) تقویت اتحاد ملی	۱) علم زدگی
ب) علوم تجربی، تنها رمز سعادت ملتها	۲) رشد سریع علم
ج) غفلت انسان غربی از تکامل بُعد معنوی خویش	۳) عامل استحکام نظام اسلامی
	۴) مصرف زدگی

سوال

۷. به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید.

- الف) دو مورد از آثار منفی تمدن جدید را در حوزهی «عدل و قسط» نام ببرید. شهریور ۱۴۰۲
 ب) چگونه بسیاری از مردم در جوامع غربی دریافتند که نمیتوان سعادت را تنها در «علم تجربی» جستجو کرد؟ دی ۱۴۰۱
 ج) زمینههای پیدایش تمدن جدید را بنویسید. خرداد ۱۴۰۱
 د) در حوزهی عدل و قسط، نظامهای سیاسی جدید جهان، بر چه پایه‌ای شکل می‌گیرد؟ دی ۱۴۰۳

سوال

۸. گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید.

- الف) کدام‌یک از موارد زیر مربوط به «استفاده‌ی ابزار از زنان» است؟ مرداد ۱۴۰۳
 ۱- تشکیل وزارت تنهایی
 ۲- سودآوری تجارت فحشا
 ب) مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد یک کشور در میان افکار عمومی جهان چیست؟ خرداد ۱۴۰۳
 ۱- تقویت فرهنگ جهاد و شهادت
 ۲- استحکام و اقتدار نظام حکومتی
 ج) هدف مکاتب عرفانی و معنوی نوظهور در جوامع غربی در کدام گزینه آمده است؟ شهریور ۱۴۰۲
 ۱- کسب مقام و شهرت
 ۲- ناتوانی علوم تجربی از پاسخگویی به همه‌ی نیازها
 د) کدام گزینه از آثار تمدن جدید در حوزهی عدل و قسط نمی‌باشد؟ دی ۱۴۰۱
 ۱- تاسیس وزارتخانه‌ای به نام وزارت تنهایی
 ۲- از صحنه خارج شدن حکومت‌های موروثی
 ۳- آشنایی مردم با حقوق خود در مقابل دولت‌ها
 ه) مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد یک کشور در میان افکار عمومی جهان است. دی ۱۴۰۳
 ۱- اقتدار و استحکام نظام حکومتی
 ۲- تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری

سوال

۹. به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید.

- الف) بیان کنید بررسی «ضعف‌ها و قوت‌های تمدن جدید» در عرصه‌های مختلف، چه کمکی به ما می‌کند؟ مرداد ۱۴۰۳
 ب) از باورهای نادرست مبلغان مسیحی؛ «گناه نخستین» و «ضرورت غسل تعمید کودکان» را توضیح دهید. خرداد ۱۴۰۳
 ج) «تحکیم یا سستی بنیان خانواده» چه نتایجی را به دنبال دارد؟ دی ۱۴۰۲
 د) تلاش در جهت تحکیم بنیان خانواده از چه نظرهایی اهمیت دارد؟ شهریور ۱۴۰۲
 ه) آثار مثبت تمدن دوره‌ی قرون وسطی را برای مردم اروپا بنویسید. (ذکر سه مورد کافی است) خرداد ۱۴۰۲
 و) اهمیت «مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد، شهادت و صبر» در حوزهی عدل و قسط را، توضیح دهید. دی ۱۴۰۱
 ز) آشنایی با نقاط قوت و ضعف تمدن جدید اروپا از چه جهاتی برای ما مسلمانان مطلوب است؟ شهریور ۱۴۰۱
 ح) از مسئولیت‌های ما در حوزهی عدل و قسط «استحکام بخشیدن به نظام اسلامی» را شرح دهید. خرداد ۱۴۰۱
 ط) یکی از «مسئولیت‌های ما در حوزه خانواده»، تلاش در جهت تحکیم بنیان آن است، توضیح دهید. دی ۱۴۰۳

سوال

پاسخنامه درس ده

۱. الف) حکمت(دانش استوار) / اندرز نیکو / جدال احسن
 ب) ترسیم چهره‌ی عقلانی و منطقی دین اسلام
 ج) دانش استوار / اندرز نیکو / جدال احسن
 د) دانش استوار / اندرز نیکو

پاسخنامه

۲. الف) درست
 ب) نادرست
 ج) نادرست
 د) نادرست
 ه) درست

پاسخنامه

۳. الف) قرون وسطی
 ب) تمدن جدید (تمدن غرب)
 ج) علم
 د) تجارت فحشا

پاسخنامه

۴. الف) ۳
 ب) ۵
 ج) ۴
 د) ۱

پاسخنامه

۵. الف) ۲
 ب) ۴
 ج) ۵
 د) ۱

پاسخنامه

۶. الف) ۳
 ب) ۱
 ج) ۴

پاسخنامه

۷. الف) ظهور ظلم فراگیر و پدیده‌ی استعمار / افزایش فاصله میان فقیر و غنی
 ب) با شکست‌های پی‌درپی جوامع غربی در عرصه‌ی اخلاق و ظهور بحران‌های اخلاقی در این جوامع
 ج) کلیسا و تعالیم تحریف شده / بهره‌گیری از تجربیات سایر تمدن‌ها
 د) قدرت سرمایه‌داران و نفع طلبی

پاسخنامه

۸. الف) گزینه‌ی ۲
 ب) گزینه‌ی ۲
 ج) گزینه‌ی ۱
 د) گزینه‌ی ۱
 ه) گزینه‌ی ۱

پاسخنامه

۹. الف) در راستای احیای تمدن اسلامی، از نقاط قوت این تمدن بهره‌مند شویم. و با عبرت گرفتن از ضعف‌ها و آسیب‌های آن، بتوانیم برنامه‌ریزی درست و کم‌اشتباهی را برای ساماندهی تمدن اسلامی داشته باشیم.

ب) آنان معتقد بودند که آدم در بهشت اولیه مرتکب گناه شده است و این گناه به فرزندان آدم نیز سرایت کرده است و هر کسی با گناه اولیه به دنیا می‌آید، بنابراین هر کودکی پس از تولد باید غسل ویژه‌ای به نام تعمید داده شود تا از آن گناه پاک گردد.

ج) تحکیم این بنیان سبب رشد فضائل اخلاقی در جامعه، کاهش فساد و حضور انسان‌های با فضیلت و کارآمد می‌گردد. اگر بنیان خانواده سست شود، فساد گسترش می‌یابد و نسل‌هایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند مسئولیت‌های اجتماعی را بر عهده می‌گیرند.

د) خانواده کانون رشد فضیلت‌ها و محل ترتیب نسل‌های توانمند و با همت است و تحکیم خانواده سبب رشد فضایل اخلاقی در جامعه، کاهش فساد و حضور انسان‌های با فضیلت و کارآمد می‌گردد و اگر بنیان خانواده سست شود، فساد گسترش می‌یابد و نسل‌هایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند، مسئولیت‌های اجتماعی را بر عهده می‌گیرند.

پاسخنامه

ه) کنار گذاشتن اعتقادات باستانی و بت پرستی و از بین رفتن بت‌ها و بت‌خانه‌ها/ روی آوردن به مسیحیت که یک دین الهی است/ حاکم شدن اتحاد در سرزمین اروپا/ ساخته شدن بناهای باشکوه مذهبی/ نگارش کتاب‌هایی در اخلاق، معنویت و فرهنگ/ به وجود آمدن آثار هنری بزرگ.

و) یکی از رسالت‌های اصلی انبیاء مبارزه با ظلم و برقراری عدل و گسترش حق و حقیقت بوده است. هر چند که بسیاری از مردم با شنیدن سخن حق دلشان نرم می‌شود و مجذوب حقیقت و عدالت می‌شوند، اما باید هشیار باشیم که همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق نمی‌روند بلکه سد راه حق‌جویی می‌شوند زیرا گسترش عدالت

منافع آنها را تهدید می‌کند. این گروه‌ها تا همه را تابع خود نکنند و یوغ اسارت بر گردن دیگران نیفکنند آرام نمی‌گیرند.

ز) اول آنکه ما مسلمانان مانند سایر ملت‌ها با این تمدن ارتباط مستقیم داریم؛ بنابراین هم تحت تاثیر آن قرار می‌گیریم و هم می‌توانیم بر آن اثر بگذاریم؛ هر قدر، آگاهی و هوشیاری ما بیشتر باشد، قدرت تاثیرگذاری ما بیشتر خواهد بود. دوم آنکه، بررسی ضعف‌ها و قوت‌های این تمدن در عرصه‌های مختلف این کمک را به ما می‌کند که در راستای احیای تمدن اسلامی از نقاط قوت این تمدن بهره‌مند شویم و با عبرت گرفتن از ضعف‌ها و آسیب‌های آن بتوانیم برنامه‌ریزی درست و کم‌اشتباهی را برای ساماندهی تمدن اسلامی داشته باشیم.

ح) استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. یک کشور ضعیف، به طور طبیعی منزوی می‌شود و همراه و همدلی در دنیا نمی‌یابد. استحکام پایه‌های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر، توسعه‌ی عدالت در همه‌ی ابعاد، تقویت اتحاد ملی، انسجام اسلامی و مشارکت عمومی و عمل به وظیفه‌ی مقدس امر به معروف و نهی از منکر مهم‌ترین عوامل استحکام نظام اسلامی است.

ط) خانواده کانون رشد فضیلت‌ها و محل تربیت نسل‌های توانمند و با همت است. تحکیم این بنیان سبب رشد فضائل اخلاقی در جامعه، کاهش فساد و حضور انسان‌های با فضیلت و کارآمد می‌گردد و اگر بنیان خانواده سست شود فساد گسترش می‌یابد و نسل‌هایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند، مسئولیت‌های اجتماعی را بر عهده می‌گیرند.

مهديس رفيعی

اعضای مصنوعی و وسایل کمکی
علوم پزشکی ایران

شایان جعفری

دندانپزشکی
علوم پزشکی بندرعباس

نرگس مردانی

پرستاری
علوم پزشکی ایران

یاسینا نوروزی

پزشکی
جندی شاپور

هانیه مصدق

پرستاری
آزاد نیشابور

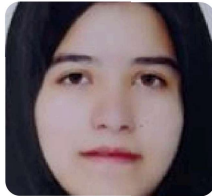
مهشید فاطمی

پزشکی
علوم پزشکی کاشان

مبینا گودرزی

تکنولوژی اتاق عمل
علوم پزشکی سبزوار

مانده نظری

تکنولوژی اتاق عمل
علوم پزشکی گرگان

ابوالفضل حسینی

دندانپزشکی
علوم پزشکی رشت

محمدحسین نظری

پزشکی
علوم پزشکی همدان

زهرا حمدي

علوم آزمایشگاهی
علوم پزشکی دزفول

ابراهیم هناره

دندانپزشکی
علوم پزشکی ارومیه

هستی عباسلو

هوشبری
علوم پزشکی رفسنجان

سارا مرادی

پرستاری
دانشگاه آزاد واحد شهرکرد

شنتیا زمانی

دندانپزشکی
علوم پزشکی شهید بهشتی

نگار دلاوری

پرستاری
آزاد رشت

سحر درخشان

پزشکی
آزاد نجف آباد

پریسا سادات موسوی

زیست شناسی سلولی و مولکولی
دانشگاه تهران

سوغند تیموری

پزشکی
علوم پزشکی کرمانشاه

محدثه خان محمدی

تکنولوژی اتاق عمل
علوم پزشکی زنجان

محمدصفا مارمائی

پزشکی
علوم پزشکی گرگان

ملیکا ابراهیمی نژاد

دندانپزشکی
آزاد بروجرد

الینا بصیری

تکنولوژی اتاق عمل
علوم پزشکی همدان

فاطمه حبیبی

پزشکی
علوم پزشکی سمنان

فاطمه محمد رحیمی

پرستاری
دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند

زینب رنجبر

پرستاری
آزاد اسلامی واحد ساری

بهار اسلامی

پزشکی
علوم پزشکی رشت

محمدامین متین

پزشکی
علوم پزشکی دزفول

فاطمه شریفی پیرکوهی

فیزیوتراپی
دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور

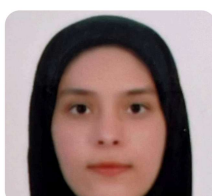
محمدفرحان کریمی

پرستاری
علوم پزشکی بابل

نرگس کلیج

پزشکی
علوم پزشکی سمنان

شایان جعفری

کار درمانی
علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی تهران

فاطمه میرزایی

پزشکی
علوم پزشکی زنجان

محمدرضا اسپرچانی

پزشکی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان

مینو رسولی

پزشکی
علوم پزشکی شیراز

ساناز جعفری

علوم تغذیه
علوم پزشکی اصفهان

فاطمه علی پناه

پزشکی
علوم پزشکی مازندران

الهه غلامپور

پزشکی
علوم پزشکی مازندران

عرشیا نادری

پزشکی
آزاد اسلامی واحد نجف آباد

هانیه اعتمادی

پرستاری
دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری

زهرا حمدی

پزشکی
علوم پزشکی زنجان

سحر قنبری

داروسازی
علوم پزشکی کرمان

سجاد قويدل

مهندسی صنایع
دانشگاه صنعتی اصفهان

نرگس دهاقین

داروسازی
علوم پزشکی همدان

امیرعلی جهانشاهی

داروسازی
علوم پزشکی مازندران

فاطمه رحمانی

دندانپزشکی
علوم پزشکی زنجان

پارمیس یوسفی

پرستاری
دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند

فرناز اقایبی

پرستاری
علوم پزشکی کاشان

محمد اکبری

مهندسی برق
دانشگاه صنعتی اصفهان

تثا شریفی

آمار
دانشگاه علامه طباطبائی تهران

سوگند احمدی

مهندسی نفت
دانشگاه شیراز

علی فتاح

مهندسی صنایع
دانشگاه یزد

مهتاب سلیمی

ریاضیات و کاربرد ها
دانشگاه الزهراء(س)

عرشیا شفیع زاده

مهندسی برق
شهید باهنر کرمان

مهسا یاری

بیم سنجی
دانشگاه شهید بهشتی تهران

محمد شیرزایی

مهندسی مکانیک
دانشگاه فردوسی مشهد

ماهان استرکی

مهندسی شیمی
دانشگاه صنعت نفت آبادان

یاس سنجرانی

مهندسی مکانیک
دانشگاه کاشان

کوثر صحتی

مهندسی معماری
دانشگاه خوارزمی تهران

حمید رضا بهزادی

مهندسی مکانیک
دانشگاه صنعتی شریف

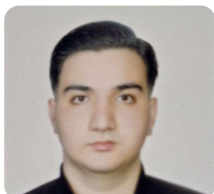
مهلا الهی

مهندسی علم و مواد
دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

محمد هادی تاجیکی

مهندسی مکانیک
دانشگاه شهید رجایی

آرمین دارابی

مهندسی مکانیک
دانشگاه قم

حامد لاوی

مهندسی شیمی
صنعتی نوشیروانی بابل

میبانه مروتی

حسابداری
دانشگاه تهران

محمد حسن نوابی

مهندسی مکانیک
دانشگاه بوعلی همدان

ساره کریمی

اقتصاد
دانشگاه خوارزمی تهران

میبانه رودنی

حسابداری
دانشگاه زاهدان

زینب میرزائی

حسابداری
دانشگاه اراک

ایللیاد پورمهدی

سینما
دانشگاه دامغان

فهیمه امیری مقدم

نوازندگی موسیقی جهانی
دانشگاه تهران

نگار مشهدی

عکاسی
دانشگاه سمنان

رشته تجربی

پروژه 73 Core

فقط اصل مطلب

بهینه‌ترین تدریس برای بیشترین بازدهی در دروس اختصاصی!

تمامی رشته‌ها

مشاوره شخصی

تسک‌پلن | تسک‌پلن پلاس | منتورینگ

تماس هفتگی - برنامه‌ریزی شخصی - تحلیل گزارش شبانه - آزمون شخصی

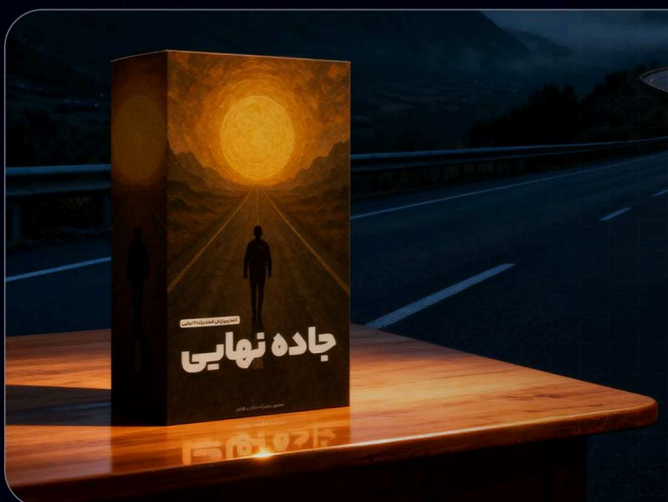

تمامی رشته‌ها

کمپ اسکویید کتکور

درس بخوان تا حذف نشی!

چالش ساعت مطالعه

رشته تجربی و ریاضی

جاده نهایی

فول بورد امتحان نهایی

تدریس - جزوه - آزمون برای دروس عمومی